

Stavangerweg 23-5
9723 JC Groningen
telefoon (050) 5252473
e-mail contact@kwiz.nl
website www.kwiz.nl

Armoedemonitor Den Haag 2008

Nummer 2. oktober 2008

Opgesteld door KWIZ te Groningen in opdracht van de gemeente Den Haag dienst SZW

Databewerking: Johan Knol

Redactie: Jelmer Jeuring en Anne-Wil Hak (Kwiz) en Olivier van der Vet (dSZW)

KWIZ structureert (bestaande) gegevens waardoor organisaties beter gebruik kunnen maken van hun informatie. Dit kan betrekking hebben op de ontwikkeling en evaluatie van beleid, het implementeren van nieuwe dienstverleningsconcepten of een efficiëntere inrichting en uitvoering van werkprocessen.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Samenvatting	7
1 Minimahuishoudens in Den Haag tot 105 procent	11
1.1 Aantal huishoudens	11
1.2 Kenmerken huishoudens	11
1.3 Personen met een minimuminkomen tot 105 procent	13
1.4 Langdurige minima	14
1.5 Kinderen	16
1.6 Huishoudens naar leeftijd	17
1.6.1 Huishoudens van 18 tot 26 jaar	17
1.6.2 Huishoudens in de leeftijd 26 tot 40 jaar	18
1.6.3 Huishoudens in de leeftijd van 40 tot 65 jaar	19
1.6.4 Huishoudens 65 jaar en ouder	20
1.7 Verdeling minimahuishoudens over de stad	22
1.8 Kenmerken krachtwijken	24
2 Minimahuishoudens in Den Haag tot 110 procent	27
2.1 Aantal huishoudens	27
2.2 Kenmerken huishoudens	27
2.3 Personen met een minimuminkomen tot 110 procent	30
2.4 Langdurige minima	30
2.5 Kinderen	33
2.6 Huishoudens naar leeftijd	34
2.6.1 Huishoudens van 18 tot 26 jaar	34
2.6.2 Huishoudens in de leeftijd 26 tot 40 jaar	35
2.6.3 Huishoudens in de leeftijd van 40 tot 65 jaar	36
2.6.4 Huishoudens 65 jaar en ouder	38
2.7 Verdeling minimahuishoudens over de stad	39
2.8 Kenmerken krachtwijken	41
3 Instrumenten voor financiële ondersteuning	45
3.1 Regelingen voor het minimabeleid	45
3.2 Bijzondere bijstand	45
3.3 Collectieve Ziektekostenverzekering	49
3.4 Schoolkostenregeling	52
3.5 Tegemoetkoming kinderopvang	55
3.6 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	57
3.7 Ooievaarspas	61
3.8 Fonds voor ouderen	64
3.9 Fonds voor chronisch zieken en gehandicapten	67
3.10 Schuldhulpverlening	68
3.11 Cumulatief gebruik voorzieningen	70
4 Gezinnen met kinderen	73
4.1 Duur inkomen	73
4.2 Bron inkomen	73
4.3 Leeftijd	74
4.4 Herkomst	74
4.5 Stadsdeel	75
4.6 Krachtwijken	76
Bijlage 1: Verantwoording en definities	79
Bijlage 2: Lijst van afkortingen	82
Bijlage 3 Tabellen op buurniveau	83
Bijlage 4 Overzicht personen met een minimuminkomen	106

Voorwoord

Onder het motto 'Armoede Den Haag uit!' ben ik de strijd aangegaan tegen armoede in Haagse huishoudens. Dit gaat hand in hand met mijn beleid om mensen aan het werk te helpen. De armoedemonitor is een belangrijke bron voor het ontwikkelen van beleid en geeft aan in welke richting we onze pijlen moeten richten.

Met deze tweede meting hebben we de huishoudens beter in beeld en zijn we in staat om veranderingen in de situatie van deze personen vast te stellen. Het aantal huishoudens dat dicht tegen het sociaal wettelijk minimum moet rondkomen is in de afgelopen jaren afgenomen. Daarentegen is de groep die net iets boven het sociaal minimum zit opmerkelijk gestegen. Hiermee moet rekening worden gehouden bij de bestrijding van armoede.

De verschuiving is van belang bij de bestrijding van de onderbenutting van de regelingen. Van een doelgroep die grotendeels bij de gemeente bekend is (WWB-gerechtigden) naar een groep die vraagt om een actieve benadering. "Er op af"! zal dan ook een belangrijk thema worden bij de bestrijding van armoede.

Deze monitor is gebaseerd op de resultaten van 2007. In 2008 is het gemeentelijke minimabeleid ingrijpend gewijzigd. Ik heb ook een beurs georganiseerd die meer dan 8.000 bezoekers trok. Daarbij gaf ik aan dat ik dit zowel positief als negatief kon duiden; de beurs voorziet kennelijk in een grote behoefte, maar geeft ook aan dat de armoede nog lang niet Den Haag uit is. Dat wordt ook bevestigd door de cijfers in deze monitor. Ik zal mij de komende periode dan ook blijven inspannen om armoede uit Den Haag te verbannen.

Ik wacht dan ook met belangstelling de volgende monitor af waarin de resultaten van deze inspanningen zichtbaar zullen worden.

H. P. M. Kool

Wethouder Sociale Zaken, Werkgelegenheid en Economie

Samenvatting

In Den Haag wonen in 2008¹ in totaal 35.994 huishoudens met een inkomen tot 105 procent van het Wettelijk sociaal minimum (Wsm). Dit is bijna 15 procent van alle huishoudens in Den Haag. Het aantal minima op dit inkomensniveau ligt zowel absoluut als percentageel op een lager niveau dan in 2005. Tot 110 procent van het Wsm is het aantal huishoudens 45.487 en tot 130 procent komen er nog eens 10.952 huishoudens bij.

Van de huishoudens met een inkomen tot 105 procent heeft 44 procent een WWB inkomen. Ruim 56 procent van de WWB'ers zit langdurig op een minimuminkomen. Op het niveau van 110 procent heeft 35 procent een WWB-uitkering, waarvan 47 procent langdurig een minimuminkomen heeft.

Net als in 2005, zijn allochtone Hagenaars oververtegenwoordigd onder de minima. Dit percentage is enigszins gestegen ten opzichte van 2005. Van alle huishoudens in Den Haag behoort bijna 46 procent tot de groep allochtone Hagenaars. Het aandeel allochtone huishoudens onder de minimahuishoudens is met 63 procent hoger dan het stedelijke gemiddelde. Bij de inkomens tot 110 procent van het Wsm is een vergelijkbaar beeld te zien.

Eén op de vijf kinderen in Den Haag groeit op in een minimahuishouden met een inkomen tot 105 procent. Eén op de vier woont in een huishouden dat van een inkomen tot 110 procent van het Wsm rond moet komen. Net als in 2005, is er een oververtegenwoordiging van allochtone Haagse kinderen onder de minima. Zo groeien twee van de drie Surinaamse kinderen op in een minimahuishouden met een inkomen tot 110 procent.

Minima wonen relatief vaak in Centrum, Laak en Escamp. Hier is geen verschil met 2005. In de krachtwijken ligt het aandeel minima twee (Zuidwest) tot ruim drie keer (49 procent, Schildersbuurt) zo hoog als het stedelijk gemiddelde. Het aandeel langdurige minima in de krachtwijken ligt met gemiddeld 55 procent op ongeveer hetzelfde niveau als in geheel Den Haag. De verdeling van verschillende bevolkingsgroepen verschilt tussen de krachtwijken en verschilt van de verdeling over heel Den Haag.

Bereik regelingen voor financiële ondersteuning

Hoewel het bereik van de regelingen onder de minimahuishoudens in Den Haag licht gedaald is, worden de regelingen redelijk tot goed benut.

Bijzondere bijstand

In Den Haag hebben 17.892 huishoudens een verstrekking ontvangen uit de bijzondere bijstand. Dat betekent dat 50 procent van de doelgroep daadwerkelijk gebruikmaakt van deze regeling. Huishoudens met een WWB uitkering zijn oververtegenwoordigd in vergelijking met de hele groep minima. Ruim driekwart van de huishoudens leeft langer dan 3 jaar op het wettelijk sociaal minimum. De minima in Transvaal en de Schildersbuurt maken het in vergelijking met de andere wijken het meeste gebruik van de bijzondere bijstand. Terwijl het bereik onder de minima in de Stations/Rivierenbuurt onder het stedelijk gemiddelde ligt.

Collectieve ziektekostenverzekering IZA Cura Den Haag

De collectieve verzekering IZA Cura Den Haag wordt door 29 procent van de doelgroep benut. Ongeveer 18 procent van de verzekerden is 65 jaar of ouder en bijna de helft is alleenstaand.

¹ Peildatum 28 januari 2008

Ook hier zijn de huishoudens met een bijstandsuitkering oververtegenwoordigd. Opvallend is ook het hoge aantal huishoudens dat langer dan 3 jaar op het wettelijk sociaal minimum leeft.

Schoolkostenregeling

Van de minimahuishoudens met schoolgaande kinderen benut 44 procent deze regeling. Het bereik is licht gestegen ten opzichte van 2005. Meer dan de helft van de tegemoetkomingen gaat naar eenoudergezinnen. Dit komt overeen met de gezinsverdeling van de gehele minima en met de resultaten uit 2005. Hagenaren met een Turkse of Marokkaanse achtergrond maken relatief veel gebruik van de schoolkostenregeling. Surinaamse huishoudens blijven relatief achter.

Kinderopvang

In 2007 hebben 1.234 huishoudens een bijdrage voor de kosten van kinderopvang ontvangen. In twee van de drie gevallen betreft het een eenoudergezin. Van de huishoudens, waar het inkomen van bekend is, heeft ruim de helft een bijstandsuitkering. Net als in 2005, maken huishoudens met een niet-Nederlandse achtergrond veel gebruik van deze regeling; 85 procent.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Ongeveer driekwart van de huishoudens die tot de doelgroep behoort, maakt gebruik van de kwijtscheldingsregeling. Dit is, hoewel iets lager dan in 2005, een hoog bereik. Alleenstaanden maken verreweg het meeste gebruik van kwijtschelding van de gemeentelijke lasten, ruim de helft van de gebruikers is alleenstaand. Ouderen benutten relatief iets vaker de regeling dan jongere huishoudens. Ook hier zien we weer een oververtegenwoordiging van de WWB'ers; bijna 44 procent heeft een bijstandsinkomen. Het gebruik in de krachtwijken is gemiddeld iets hoger dan in heel Den Haag.

Ooievaarspas

In 2007 zijn er aan 39.607 huishoudens 67.167 passen verstrekt. Het bereik is met 70 procent gelijk gebleven ten opzichte van 2005. Het aandeel 65 plussers is in drie jaar tijd gestegen van 33 naar 35 procent. Ruim 54 procent van de huishoudens die een Ooievaarspas bezit heeft langer dan drie jaar een minimum inkomen. In 2005 was dit ruim 50 procent. Vooral onder autochtone Hagenaars en Hagenaars met Surinaamse afkomst is het bereik relatief hoog. Onder de Antillianen is het bereik het laagst.

Het gebruik onder de minima in de verschillende stadsdelen verschilt weinig van elkaar. In Laak en Centrum is het aandeel gebruikers het laagst en in Loosduinen en Scheveningen het hoogst. Het bereik onder de minima in de krachtwijken verschilt weinig met dat van geheel Den Haag.

Fonds voor ouderen

In 2007 zijn er aan 10.602 huishoudens 11.386 verstrekkingen gedaan. Bijna tweederde van de doelgroep die ouder is dan 65 jaar en een inkomen heeft tot 130 procent van het wettelijk sociaal minimum maakt gebruik van het fonds voor ouderen. Hoewel onder de groep ouderen het aandeel alleenstaanden hoog is, is dat bij de groep die een verstrekking heeft ontvangen uit het fonds nog hoger. Bijna 75 procent heeft al langer dan drie jaar een minimum inkomen.

Fonds voor zieken en gehandicapten

In 2007 zijn er aan 3.381 huishoudens 3.700 verstrekkingen gedaan, waardoor er een bereik is van 66 procent. Het aantal verstrekkingen is flink gestegen ten opzichte van drie jaar geleden. Dit kan mede komen door de invoering van de WMO, waardoor de gemeente meer regie heeft gekregen en ook de doelgroep beter in beeld heeft. Veertig procent van de gebruikers heeft een WWB inkomen, ruim de helft heeft een inkomen in de categorie overig. Het aandeel huis-

houdens met een Nederlandse achtergrond is hier hoger dan bij andere regelingen; bijna de helft is van Nederlandse herkomst.

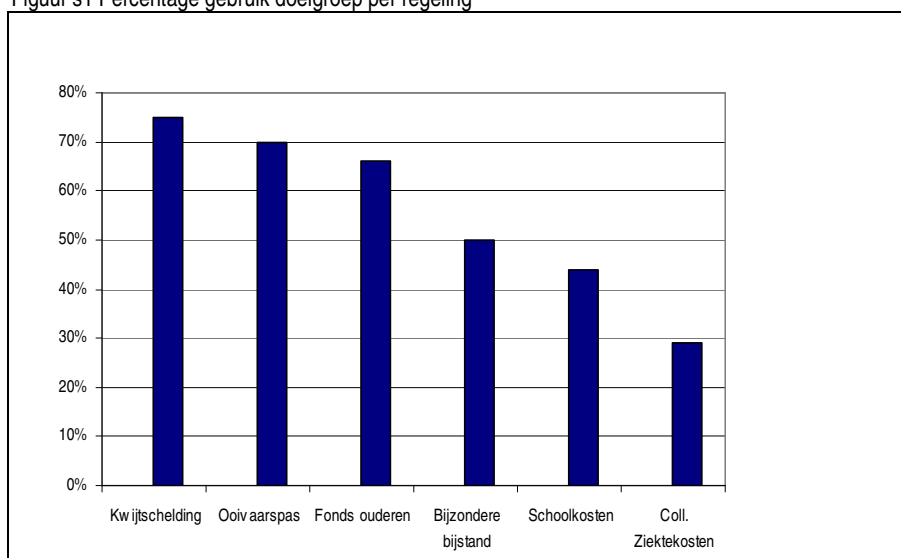
Schuldhelpverlening

De doelgroep voor de schuldhulpverlening bestaat uit alle huishoudens met problematische schulden. In 2007 zijn er in totaal 1.517 aanvragen voor schuldhulpverlening geregistreerd, waarvan 1.420 zijn afgesloten en 97 nog lopen. Bijna 43 procent van de huishoudens is alleenstaand en 20 procent is een eenoudergezin. Ongeveer tweederde van de huishoudens heeft een WWB-uitkering. Het gemiddelde aandeel schuldbemiddeling onder de minimahuishoudens is 3 procent. In de stadsdelen Leidschendam-Ypenburg en Laak doen relatief meer huishoudens een beroep op de schuldhulpverlening.

Cumulatief gebruik voorzieningen

De verschillende regelingen die de gemeente Den Haag biedt voor financiële ondersteuning hebben vaak een eigen doelgroep en soms ook een andere inkomensgrens. Zo is het Fonds voor ouderen voor mensen die ouder zijn 65 jaar en de schoolkostenregeling voor gezinnen met kinderen. In de volgende tabel een overzicht van het gebruik onder de doelgroep die bij de regeling hoort.

Figuur s1 Percentage gebruik doelgroep per regeling

De kwijtschelding heeft het hoogste bereik onder de doelgroep, gevolgd door de Ooivaarspas en het Fonds voor ouderen. Het gemiddelde gebruik van de regelingen is met uitzondering van het Fonds voor Ouderen en de schoolkostenregeling, afgenomen ten opzichte van drie jaar geleden. Hoe langer men een inkomen heeft op het wettelijk sociaal minimum des te meer voorzieningen men gaat gebruiken. Huishoudens ouder dan 65 jaar maken gebruik van meer voorzieningen dan de overige huishoudens.

Gezinnen met kinderen

In Den Haag wonen ruim 3,5 keer zo veel meerpersoons gezinnen als eenouder huishoudens. Qua huishoudverdeling zijn er in aantal evenveel eenouder- als meerpersoonsgezinnen met een inkomen tot 110 procent WSM. Percentueel betekent dit dat er veel meer eenoudergezin-

nen zijn. Van die eenoudergezinnen leeft één op de drie al langer dan drie jaar op een minimuminkomen. Datzelfde geldt voor de meerpersoons huishoudens.

Nederlandse Hagedaars vormen de grootste groep eenoudergezinnen. Bij de meerpersoons gezinnen zijn Hagedaars van Marokkaanse afkomst oververtegenwoordigd onder de minima tot 110 procent. In Escamp en Centrum wonen veel minimagezinnen met kinderen. Het gaat voornamelijk om gezinnen met één ouder. Het aandeel eenouderhuishoudens in de krachtwijken varieert van twee op de drie in Transvaal tot ruim drie op de vier in de Schildersbuurt.

1 Minimahuishoudens in Den Haag tot 105 procent

Het minimeleid van de gemeente Den Haag richt zich op huishoudens met een inkomen tot 105 en 110 procent van het wettelijk sociaal minimum (Wsm). Voor een aantal regelingen is de grens 130 procent. Dit hoofdstuk beschrijft de samenstelling en achtergrondkenmerken van de minimahuishoudens in Den Haag met een inkomen tot 105 procent. Hier wordt tevens een vergelijking gemaakt met de armoedemonitor 2005. Speciale aandacht is er in dit rapport voor de krachtwijken in Den Haag, waaraan een aantal aparte paragrafen zijn gewijd.

1.1 Aantal huishoudens

In onderstaande tabel staat een overzicht van de inkomensverdeling van huishoudens in de gemeente Den Haag.

Tabel 1.1.1 Huishoudens naar inkomen in Den Haag

	2005		2007	
105 % minimum	39.287	16 %	35.994	15 %
110 % minimum	3.244	1 %	9.493	4 %
130 % minimum	13.298	5 %	10.952	4 %
Hoger dan 130% minimum	190.562	78 %	187.753	77 %
Totaal	246.391	100 %	244.192	100 %

Het totaal aantal huishoudens in Den Haag is licht gedaald ten opzichte van 2005. Van de 244.192 huishoudens leven er 35.994 huishoudens op een minimum inkomen. Dit is zowel absoluut als percentueel een kleinere groep dan drie jaar geleden. Maar deze groep huishoudens met een inkomen tot 110 procent is wel groter geworden. Daarbij komen nog eens 10.952 huishoudens met een inkomen tot 130 procent van het minimum. Dat betekent dat ruim 23 procent van alle huishoudens in Den Haag in 2007 een inkomen heeft tot 130 procent van het minimum.

1.2 Kenmerken huishoudens

Als we de huishoudens met een inkomen tot 105 procent van het minimum uitsplitsen naar hoofdinkomen zien we de volgende verdeling.

Tabel 1.2.1 Inkomensbron van huishoudens met een inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007	
WWB inkomen	21.512	55 %	15.692	44 %
AOW inkomen	8.132	21 %	7.606	21 %
Ander inkomen	9.643	24 %	12.696	35 %
Totaal	39.287	100 %	35.994	100 %

Bijna 44 procent van de minimahuishoudens leeft van een bijstandsuitkering. Bij de overige inkomens behoren huishoudens met een WW-uitkering, arbeidsongeschiktheidsuitkering of met een baan met een minimum inkomen. Deze laatste groep omvat ruim een derde van de huishoudens met een inkomen op het wettelijk sociaal minimum.

Huishoudtype

Doordat Den Haag een grote stad is wijkt de huishoudsamenstelling af van de landelijke cijfers. Het aandeel gezinnen (meerpersoonshuishoudens) met kinderen ligt fors lager en het aandeel alleenstaanden is juist hoger dan het landelijke gemiddelde.

Tabel 1.2.2 Huishoudens naar huishoudtype met een inkomen tot 105% van het Wsm

	minimahuishoudens				alle huishoudens				aan deel	
	2005		2007		2005		2007			
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%	
Alleenstaand	20.095	51	19.533	54	122.097	50	119.783	49	16	
Eenoudergezin	6.463	17	5.367	15	12.977	5	12.469	5	43	
Meerpers. hh – kind.	6.738	17	6.070	17	68.032	28	67.762	28	9	
Meerpers. hh + kind.	5.991	15	5.024	14	43.285	17	44.178	18	11	
Totaal	39.287	100	35.994	100	246.391	100	244.192	100	100	

(Meerpers. hh – kind = meerpersoonshuishouden zonder kind(eren) en Meerpers. hh + kind = meerpersoonshuishouden met kind(eren))

In Den Haag leeft 43 procent van alle eenoudergezinnen van een minimum inkomen. Wel is er ten opzichte van 2005, de helft van alle eenoudergezinnen, een afname te constateren. Van alle Haagse huishoudens met kinderen dient 18 procent rond te komen van een minimum inkomen, een daling van ongeveer vier procent ten opzichte van drie jaar geleden.

Leeftijd

In tabel 1.2.3 staat een overzicht van de huishoudens op basis van de leeftijd van de oudste persoon in het huishouden.

Tabel 1.2.3 Leeftijdopbouw huishoudens naar leeftijd oudste lid met een inkomen tot 105% van het Wsm

	Minimahuishoudens				Alle huishoudens				Aandeel	
	2005		2007		2005		2007		05	07
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	%	%
Tot 18 jr	0	0	0	0	392	0	341	0	0	0
18 - 26 jr	3.040	7	2.550	7	22.002	9	20.764	9	14	12
26 - 40 jr	9.978	25	7.721	22	69.892	28	67.308	28	14	12
40 - 57,5 jr	13.236	34	13.480	37	75.270	31	79.734	33	18	17
57,5- 65 jr	4.901	13	4.639	13	26.811	11	24.670	10	18	19
65 jaar en >	8.132	21	7.606	21	52.022	21	51.375	21	16	15
Totaal	39.287	100	35.994	100	246.391	100	244.192	100	16	15

De leeftijdsverdeling van de minimahuishoudens wijkt enigszins af van Den Haag als geheel. Het aandeel 40 tot 57,5 jarigen is in vergelijking met geheel Den Haag iets hoger, datzelfde geldt voor de groep 57,5 tot 65 jarigen. De groep huishoudens onder de 18 jaar is nagenoeg niet aanwezig in de gemeente. Opvallend is dat het aandeel minimahuishoudens in Den Haag alleen (licht) is gestegen voor de groep 57,5 - 65 jaar. Bij de overige groepen is een daling te zien.

Etniciteit

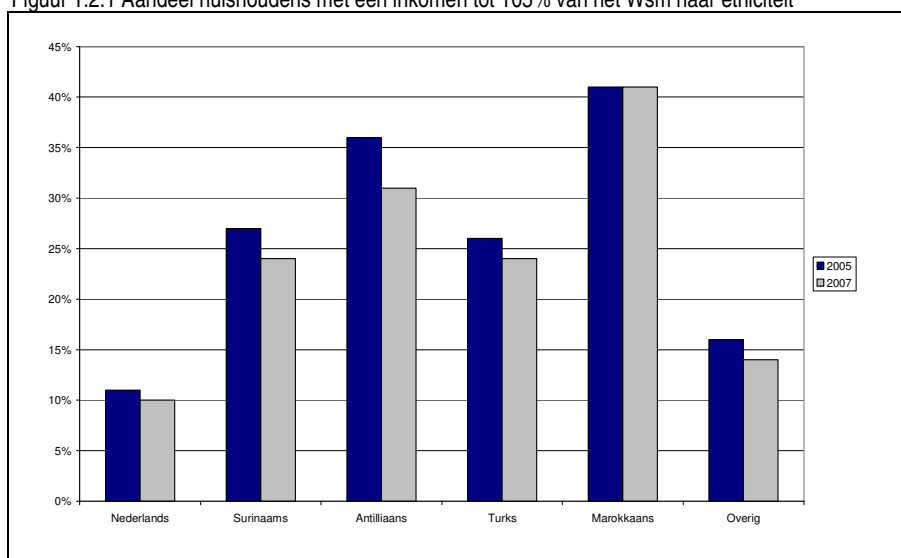
De volgende tabel beschrijft de minimahuishoudens naar etnische achtergrond. Van alle huishoudens in Den Haag behoort bijna 46 procent tot de groep allochtone Hagenaars. Het aandeel huishoudens van niet-Nederlandse afkomst onder de minimahuishoudens is in 2007 ruim

63 procent en wijkt dus af van de stedelijke verdeling. Ook is het percentage allochtone minihuishoudens gestegen ten opzichte van 2005.

Tabel 1.2.4 Huishoudensmet een inkomen tot 105% Wsm naar etniciteit

	Minimahuishoudens				Alle huishoudens				Aandeel	
	2005		2007		2005		2007		05	07
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%	%
Nederlands	15.361	39	13.280	37	139.612	57	132.382	54	11	10
Surinaams	5.972	15	5.553	15	22.492	9	22.944	9	27	24
Antiliaans	2.121	5	1.891	5	5.854	2	6.029	3	36	31
Turks	3.261	8	3.086	9	12.627	5	13.150	5	26	24
Marokkaans	3.850	10	3.944	11	9.375	4	9.678	4	41	41
Overig	8.722	23	8.240	23	56.331	23	60.009	25	16	14
Totaal	39.287	100	35.994	100	246.391	100	244.192	100	16	15

Figuur 1.2.1 Aandeel huishoudens met een inkomen tot 105% van het Wsm naar etniciteit

Van de Marokkaanse huishoudens leeft 41 procent van een minimum inkomen (figuur 1.2.1). Ook onder Antillianen, Turken en Surinamers ligt het aandeel fors boven het gemiddelde aandeel van 16 procent minima. Wel is bij al deze groepen een daling te zien in het aandeel minihuishoudens.

1.3 Personen met een minimuminkomen tot 105 procent

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de kenmerken van alle personen uit de minimahuishoudens met een inkomen tot 105 procent van het relevante sociale minimum.

De 35.994 minimahuishoudens tot 105 procent van het wettelijk sociaal minimum bestaan uit 69.453 personen (tabel 1.3.1). Dit is bijna 15 procent van de gehele bevolking, hetzelfde percentage als bij de huishoudens. In 2005 lag het percentage personen uit deze groep minihuishoudens nog op ruim 16 procent. Zowel absoluut als percentueel zijn er in 2007 minder personen met een minimuminkomen.

Tabel 1.3.1 Personen naar inkomen

	2005		2007	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
105 % minimum	77.698	16 %	69.453	15 %
110 % minimum	7.544	2 %	26.055	6 %
130 % minimum	34.504	7 %	11.024	2 %
Hoger dan 130% minimum	355.368	75 %	366.428	77 %
Totaal	475.114	100 %	472.960	100 %

Geslacht

De oververtegenwoordiging van vrouwen bij de minimahuishoudens wordt voornamelijk veroorzaakt doordat veel eenoudergezinnen en alleenstaande ouderen tot de minima behoren. In deze categorieën bevinden zich veel vrouwen. Het percentage vrouwen in minimahuishoudens is de afgelopen drie jaar licht gestegen (zie tabel 1.3.2).

Tabel 1.3.2 Personen naar geslacht met een inkomen tot 105% van het Wsm

	Minimahuishoudens				Alle huishoudens			
	2005		2007		2005		2007	
Man	35.664	46 %	31.027	45 %	233.344	49 %	231.921	49 %
Vrouw	42.034	54 %	38.426	55 %	241.770	51 %	241.039	51 %
Totaal	77.698	100 %	69.453	100 %	475.114	100 %	472.960	100 %

1.4 Langdurige minima

In onderstaande tabellen zijn enkele kenmerken weergegeven van huishoudens die langer dan drie jaar van een minimuminkomen rond moeten komen. Omdat niet van alle huishoudens bekend was hoe lang ze op het minimumniveau zitten, zijn alleen die huishoudens in de berekening meegenomen waarvan dit wel bekend was.

Tabel 1.4.1 Huishoudens met een inkomen tot 105% van het Wsm naar duur inkomen

	2005		2007	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 1 jaar	3.257	8 %	2.481	7 %
1 tot 3 jaar	14.030	36 %	13.234	38 %
Meer dan 3 jaar	22.000	56 %	19.570	55 %
Totaal²	39.287	100 %	35.285	100 %

In Den Haag leeft ruim 55 procent van de minimahuishoudens langer dan drie jaar van een minimum inkomen (tabel 1.4.1). Omdat de absolute aantallen niet volledig de doelgroep dekken, kunnen slechts de percentages over de verschillende jaren worden vergeleken. Hier zijn echter nauwelijks verschillen te onderscheiden.

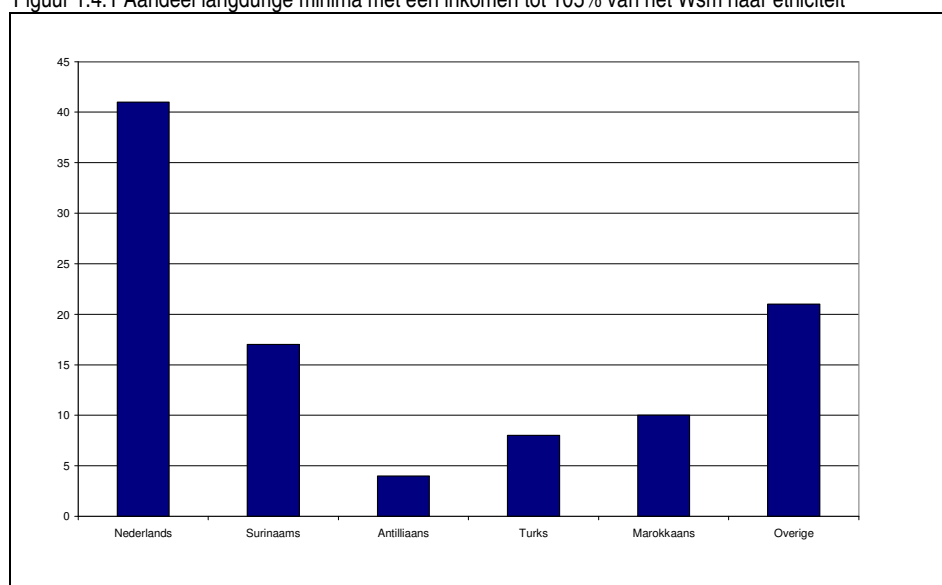
Bijna 57 procent van de langdurige minimahuishoudens heeft een WWB uitkering, 32 procent heeft AOW (tabel 1.4.2). Onder huishoudens met een andere bron van inkomsten ligt het percentage langdurig op ongeveer twaalf procent. In deze laatste twee groepen is een flinke verschuiving te zien in inkomensbron. Het aandeel AOW'ers is gestegen, terwijl het aandeel langdurige huishoudens met een ander inkomen fors is gedaald.

² Van 709 (2,0 procent) huishoudens is niet bekend hoe lang ze een inkomen op minimumniveau hebben. Deze zijn daarom niet meegenomen in de berekening.

Tabel 1.4.2 Langdurige minima met inkomen tot 105% van het Wsm naar inkomensbron

	2005		2007	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
WWB inkomen	11.421	52 %	11.107	57 %
AOW inkomen	4.631	21 %	6.178	32 %
Ander inkomen	5.948	27 %	2.285	12 %
Totaal	22.000	100 %	19.570	100 %

Figuur 1.4.1 Aandeel langdurige minima met een inkomen tot 105% van het Wsm naar etniciteit

Het aandeel langdurige minima onder de verschillende bevolkingsgroepen correleert met de duur dat ze in Nederland verblijven. Hoe langer men hier woont hoe vaker men tot de langdurige minima behoort.

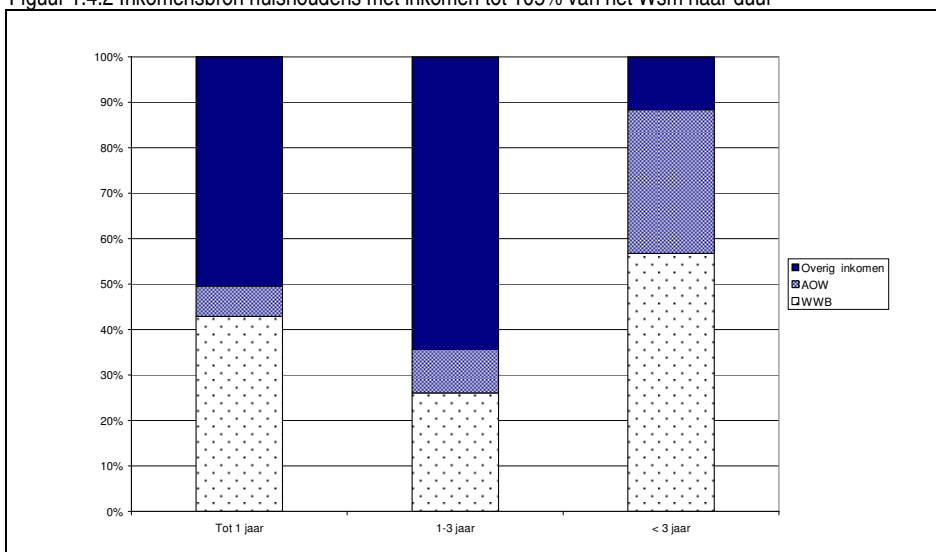
Tabel 1.4.3 Leeftijdsofbouw langdurige minimahuishoudens met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
18 - 26 jaar	418	2 %	278	1 %
26 - 40 jaar	3.938	18 %	2.900	15 %
40 - 57,5 jaar	7.920	36 %	7.268	37 %
57,5 - 65 jaar	3.850	18 %	2.946	15 %
65 jaar en ouder	5.874	27 %	6.178	32 %
Totaal	22.000	100 %	19.570	100 %

Net als in 2005 zijn de jongere leeftijdscategorieën ondervertegenwoordigd bij de langdurige minimahuishoudens (tabel 1.4.3). Opvallend is dat twee van de oudste leeftijdscategorieën groter zijn geworden, terwijl het percentage in de leeftijd 57,5 – 65 jaar juist is gedaald. Ten opzichte van 2005 is vooral de oudste groep groter geworden.

De verhouding van inkomensbronnen verandert naar mate men langer een minimum inkomen heeft. Huishoudens die langdurig op het minimum zitten, hebben vaker een WWB uitkering (figuur 1.4.2).

Figuur 1.4.2 Inkomensbron huishoudens met inkomen tot 105% van het Wsm naar duur

1.5 Kinderen

In deze paragraaf wordt nader ingezoomd op de kinderen in de leeftijd tot 18 jaar die in een minimahuishoudens opgroeien met een inkomen tot 105 procent.

Het aandeel kinderen dat in een minimahuishoudens opgroeit, is 20 procent een kleine daling ten opzichte van 2005.(tabel 1.5.1).

Tabel 1.5.1 Aantal kinderen in huishoudens met inkomen tot 105% van het Wsm

	Aantal	
	2005	2007
Kinderen Den Haag	98.375	98.616
Kinderen in minimahuishoudens	23.385	19.864
Aandeel kinderen in minimahuishoudens	24 %	20 %

Tabel 1.5.2 Minimakinderen naar etniciteit met inkomen tot 105% van het Wsm

	Minimahuishoudens		Alle huishoudens		Aandeel
	Aantal	%	Aantal	%	
Nederlands	3.470	18 %	42.751	43 %	8 %
Surinaams	2.022	10 %	10.547	11 %	19 %
Antiliaans	1.228	6 %	2.847	3 %	43 %
Turks	3.106	16 %	11.717	12 %	27 %
Marokkaans	5.500	28 %	9.735	10 %	57 %
Overig	4.538	23 %	21.019	21 %	22 %
Totaal	19.864	100 %	98.616	100 %	20 %

Ruim 27 procent van de kinderen, dat opgroeit in een minimahuishoudens is van Marokkaanse afkomst (tabel 1.5.2). Van alle Marokkaanse kinderen leeft, net als in 2005, meer dan de helft op het minimum. Ongeveer acht procent van de Haagse kinderen van Nederlandse afkomst leeft in een minimahuishoudens. Minimahuishoudens met een Nederlandse achtergrond zijn vaker alleenstaand.

Tabel 1.5.3 Minimakinderen naar duur op het minimum met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 1 jaar	2.229	11 %	2.217	14 %
1 tot 3 jaar	8.201	40 %	3.350	21 %
Meer dan 3 jaar	10.244	50 %	10.501	65 %
Totaal³	20.674	100 %	16.068	100 %

Bijna tweederde van de kinderen in een minimahuishouden leeft al meer dan drie jaar op het sociale minimum. Dit is een stuk meer dan in 2005, toen bijna de helft van de kinderen tot deze groep behoorde (tabel 1.5.3).

1.6 Huishoudens naar leeftijd

Om meer inzicht te krijgen in de verschillende levensfasen wordt in deze paragraaf per leeftijdscategorie een aantal kenmerken nader onderzocht.

1.6.1 Huishoudens van 18 tot 26 jaar

Ruim 12 procent van de jongste huishoudens leeft op een minimuminkomen. Zowel absoluut als procentueel is de omvang van deze groep kleiner geworden (tabel 1.6.1).

Tabel 1.6.1 Aantal huishoudens 18 tot 26 jaar met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005	2007
Alle huishoudens	22.005	22.002
Aantal minimahuishoudens	3.040	2.550
Aandeel minimahuishoudens	14 %	12 %

Het aandeel alleenstaande minimajongeren is ten opzichte van drie jaar geleden licht gestegen (tabel 1.6.2). Opvallend blijft het grote aandeel eenoudergezinnen in deze leeftijdscategorie.

Tabel 1.6.2 Aantal huishoudens 18 tot 26 jaar met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007		Alle minima
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	
Alleenstaand	1.925	63 %	1.666	65 %	54 %
Eenoudergezin	677	22 %	556	22 %	15 %
Meerpers. hh – kind.	138	5 %	74	3 %	14 %
Meerpers. hh + kind.	300	10 %	254	10 %	17 %
Totaal	3.040	100 %	2.550	100 %	100 %

(Meerpers. hh – kind = meerpersoonshuishouden zonder kind(eren) en Meerpers. hh + kind = meerpersoonshuishouden met kind(eren))

Ongeveer tweederde van de minimahuishoudens in deze leeftijdsgroep is niet van Nederlandse afkomst. Dit is ongeveer hetzelfde deel als in de hele minimapopulatie (tabel 1.6.3). Antilliaanse Hagenaars zijn oververtegenwoordigd in deze jongste groep minimahuishoudens.

³ Niet bij alle kinderen is de duur van het huishoudinkomen bekend.

Tabel 1.6.3 Huishoudens 18 tot 26 jaar naar etniciteit met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007		Alle minima
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	
Nederlands	957	32 %	872	34 %	37 %
Surinaams	311	10 %	260	10 %	15 %
Antilliaans	386	13 %	368	14 %	5 %
Turks	196	6 %	110	4 %	9 %
Marokkaans	313	10 %	200	8 %	11 %
Overig	877	29 %	740	29 %	23 %
Totaal	3.040	100 %	2.550	100 %	100 %

Het aantal langdurige minima in deze leeftijdsgroep is met 11 procent gelijk gebleven (tabel 1.6.4). Het aantal huishoudens met tot één jaar een inkomen op minimumniveau is toegenomen.

Tabel 1.6.4 Huishoudens 18 tot 26 jaar naar duur op het minimum met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 1 jaar	473	16 %	589	23 %
1 tot 3 jaar	2.201	73 %	1.662	66 %
Meer dan 3 jaar	329	11 %	278	11 %
Totaal⁴	3.003	100 %	2.529	100 %

1.6.2 Huishoudens in de leeftijd 26 tot 40 jaar

In deze paragraaf komen de huishoudens aan bod, waarin de oudste persoon in het huishouden tussen de 26 en 40 jaar is.

In de categorie 26 tot 40 jaar bevinden zich in totaal 7.721 huishoudens (tabel 1.6.5). In vergelijking met 2005 is het aandeel minimahuishoudens in de groep 26 tot 40 jarigen bijna 2 procent lager.

Tabel 1.6.5 Aantal huishoudens 26 tot 40 jaar met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005	2007
Alle huishoudens	69.904	67.308
Aantal minimahuishoudens	9.978	7.721
Aandeel minimahuishoudens	14 %	12 %

Tabel 1.6.6 Huishoudtype 26 tot 40 jarigen met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007		Alle minima
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	
Alleenstaand	3.787	38 %	3.151	41 %	54 %
Eenoudergezin	3.323	33 %	2.686	35 %	15 %
Meerpers. hh – kind.	2.038	20 %	1.405	18 %	14 %
Meerpers. hh + kind.	830	8 %	479	6 %	17 %
Totaal	9.978	100 %	7.721	100 %	100 %

(Meerpers. hh – kind = meerpersoonshuishouden zonder kind(eren) en Meerpers. hh + kind = meerpersoonshuishouden met kind(eren))

⁴ De duur van het inkomen is niet bij ieder huishouden bekend.

Hoewel het aandeel meerpersoonshuishoudens met kinderen is gedaald, bevinden zich in deze leeftijdscategorie in vergelijking met alle minimahuishoudens veel gezinnen met kinderen (tabel 1.6.6).

Tabel 1.6.7 Huishoudens 26 tot 40 jaar naar etniciteit met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007		Aandeel
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Alle minima
Nederlands	2.854	29 %	2.015	26 %	37 %
Surinaams	1.355	14 %	944	12 %	15 %
Antiliaans	741	7 %	584	8 %	5 %
Turks	1.165	12 %	954	12 %	9 %
Marokkaans	1.352	14 %	1.178	15 %	11 %
Overig	2.511	25 %	2.046	26 %	23 %
Totaal	9.978	100 %	7.721	100 %	100 %

Bijna driekwart van de huishoudens in deze groep is van allochtone afkomst (tabel 1.6.7). Allochtone huishoudens hebben vaak veel kinderen. De oververtegenwoordiging met kinderen in deze leeftijdsgroep zien we ook terug in de etniciteit. Marokkanen en Turken hebben vaker kinderen en zijn daarom ook oververtegenwoordigd in deze leeftijdsgroep.

Tabel 1.6.8 Huishoudens 26 tot 40 jaar naar duur op het minimum met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 1 jaar	1.259	13 %	761	10 %
1 tot 3 jaar	5.475	56 %	3.928	52 %
Meer dan 3 jaar	3.102	32 %	2.900	38 %
Totaal⁵	9.836	100 %	7.590	100 %

Het aandeel huishoudens dat tussen de één en drie jaar van een inkomen op het sociaal minimum leeft is met bijna vier procent gedaald naar 52 procent. Het aantal langdurige minima is flink gestegen naar ruim 38 procent (tabel 1.6.8).

1.6.3 Huishoudens in de leeftijd van 40 tot 65 jaar

De huishoudens waarin de oudste in het huishouden tussen de 40 en 65 jaar is, maken absoluut en relatief gezien de grootste groep uit onder de minimahuishoudens.

Het aandeel minimahuishoudens in de categorie 40 tot 65 jaar is licht gedaald ten opzichte van 2005 (tabel 1.6.9).

Tabel 1.6.9 Aantal huishoudens 40 tot 65 jaar met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005	2007
Alle huishoudens	102.098	104.403
Aantal minimahuishoudens	18.137	18.117
Aandeel minimahuishoudens	18 %	17 %

⁵ De duur van het inkomen is niet bij ieder huishouden bekend.

Meerpersoonshuishoudens met en zonder kinderen komen relatief vaak voor in deze leeftijds-categorie. In vergelijking met drie jaar geleden is het aandeel meerpersoonshuishoudens echter gedaald. Het percentage alleenstaanden is echter gestegen (tabel 1.6.10).

Tabel 1.6.10 Huishoudtype 40 tot 65 jarigen met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007		Alle minima
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	
Alleenstaand	8.480	47 %	9.265	51 %	54 %
Eenoudergezin	2.445	14 %	2.106	12 %	15 %
Meerpers. hh – kind.	3.605	20 %	3.385	19 %	14 %
Meerpers. hh + kind.	3.607	20 %	3.361	19 %	17 %
Totaal	18.137	100 %	18.117	100 %	100 %

(Meerpers. hh – kind = meerpersoonshuishouden zonder kind(eren) en Meerpers. hh + kind = meerpersoonshuishouden met kind(eren))

Tabel 1.6.11 Huishoudens 40 tot 65 jaar naar etniciteit met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007		Aandeel Alle minima
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	
Nederlands	6.940	38 %	6.471	36 %	37 %
Surinaams	3.008	17 %	2.972	16 %	15 %
Antiliaans	818	5 %	778	4 %	5 %
Turks	1.546	9 %	1.636	9 %	9 %
Marokkaans	1.763	10 %	2.080	12 %	11 %
Overig	4.062	21 %	4.180	23 %	23 %
Totaal	18.137	100 %	18.117	100 %	100 %

Ongeveer tweederde van deze groep bestaat uit allochtone Hagenaars. De verdeling wijkt nauwelijks af van de gehele minimapopulatie (tabel 1.6.11).

Tabel 1.6.12 Huishoudens 40 tot 65 jaar naar duur op het minimum met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 1 jaar	1.266	7 %	965	6 %
1 tot 3 jaar	7.125	40 %	6.381	36 %
Meer dan 3 jaar	9.274	53 %	10.214	58 %
Totaal⁶	17.665	100 %	17.560	100 %

Het aantal huishoudens in deze groep dat langdurig op het minimuminkomen zit is gestegen naar ruim 58 procent. Daarentegen zijn de kortdurende minimahuishoudens in aantal en percentage gedaald (tabel 1.6.12).

1.6.4 Huishoudens 65 jaar en ouder

De laatste groep betreft de huishoudens waarin de oudste persoon de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt.

In de categorie tot 65 jaar zitten in totaal 7.606 huishoudens, bijna 15 procent van de gehele groep 65 plussers. De afgelopen drie jaar is de groep iets kleiner geworden (tabel 1.6.13).

⁶ De duur van het inkomen is niet bij ieder huishouden bekend.

Tabel 1.6.13 Aantal huishoudens 65 jaar en ouder met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005	2007
Alle huishoudens	52.030	51.375
Aantal minimahuishoudens	8.132	7.606
Aandeel minimahuishoudens	16 %	15 %

Tabel 1.6.14 Huishoudtype 65 jaar en ouder met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007		Alle minima
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	
Alleenstaand	5.902	73 %	5.451	72 %	54 %
Eenoudergezin	18	0 %	19	0 %	15 %
Meerpers. hh – kind.	210	3 %	184	2 %	14 %
Meerpers. hh + kind.	2.002	25 %	1.952	26 %	17 %
Totaal	8.132	100 %	7.606	100 %	100 %

(Meerpers. hh – kind = meerpersoonshuishouden zonder kind(eren) en Meerpers. hh + kind = meerpersoonshuishouden met kind(eren))

Net als in 2005 bevinden zich in deze leeftijdscategorie in vergelijking met alle minimahuishoudens, veel alleenstaanden en gezinnen zonder kinderen. Huishoudens met kinderen komen, gezien hun levensfase, nauwelijks voor (tabel 1.6.14).

Tabel 1.6.15 Huishoudens 65 jaar en ouder naar etniciteit met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007		Aandeel Alle minima
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	
Nederlands	4.642	57 %	3.921	52 %	37 %
Surinaams	1.293	16 %	1.377	18 %	15 %
Antiliaans	164	2 %	162	2 %	5 %
Turks	329	4 %	386	5 %	9 %
Marokkaans	407	5 %	487	6 %	11 %
Overig	1.397	16 %	1.273	17 %	23 %
Totaal	8.132	100 %	7.606	100 %	100 %

Bij de ouderen zijn in vergelijking met alle minimahuishoudens de Hagenaars met een Nederlandse achtergrond oververtegenwoordigd (tabel 1.6.15). Dit jaar begint men tevens de vergrijping onder de Surinaamse Hagenaars te zien; zij zijn hier ook relatief vaker terug te vinden.

Tabel 1.6.16 Huishoudens tot 65 jaar naar duur op het minimum met inkomen tot 105% van het Wsm

	2005		2007	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 1 jaar	259	3 %	166	2 %
1 tot 3 jaar	2.897	37 %	1.262	17 %
Meer dan 3 jaar	4.631	60 %	6.178	81 %
Totaal⁷	7.787	100 %	7.606	100 %

De meeste 65 plussers met een minimum inkomen hebben dat al langer dan drie jaar. Dit aantal is met ruim 20 procent fors gestegen ten opzichte van drie jaar geleden. Acht van de tien minimahuishoudens in deze leeftijdscategorie heeft al langer dan drie jaar een minimuminko-

⁷ De duur van het inkomen is niet bij ieder huishouden bekend.

men (tabel 1.6.16). Dit is logisch, wanneer men een AOW-inkomen heeft, zal men niet zo snel meer een hoger inkomen krijgen

1.7 Verdeling minimahuishoudens over de stad

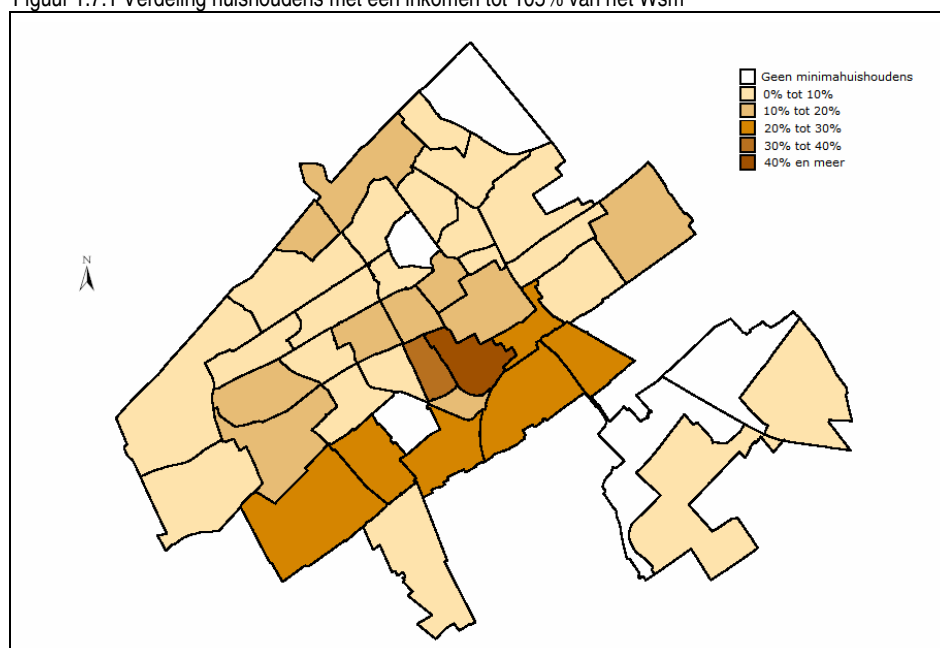
De minimahuishoudens wonen in verschillende delen van de stad, in deze paragraaf een overzicht. Eerst komen de stadsdelen aan bod, vervolgens wordt ingegaan op de Haagse krachtwijken.

Het aandeel minimahuishoudens is het grootste in Centrum, Escamp en Laak (tabel 1.7.1). Van de minima leeft 36 procent in Centrum. Ruim een kwart woont in Escamp. In Leidschenveen-Ypenburg, Scheveningen, Loosduinen en Segbroek wonen relatief weinig minima. In dit laatste stadsdeel is het aandeel minima het meest gedaald. In figuur 1.7.1 is de verdeling van minimahuishoudens grafisch weergegeven.

Tabel 1.7.1 Aantal huishoudens met een inkomen tot 105 % van het Wsm per stadsdeel

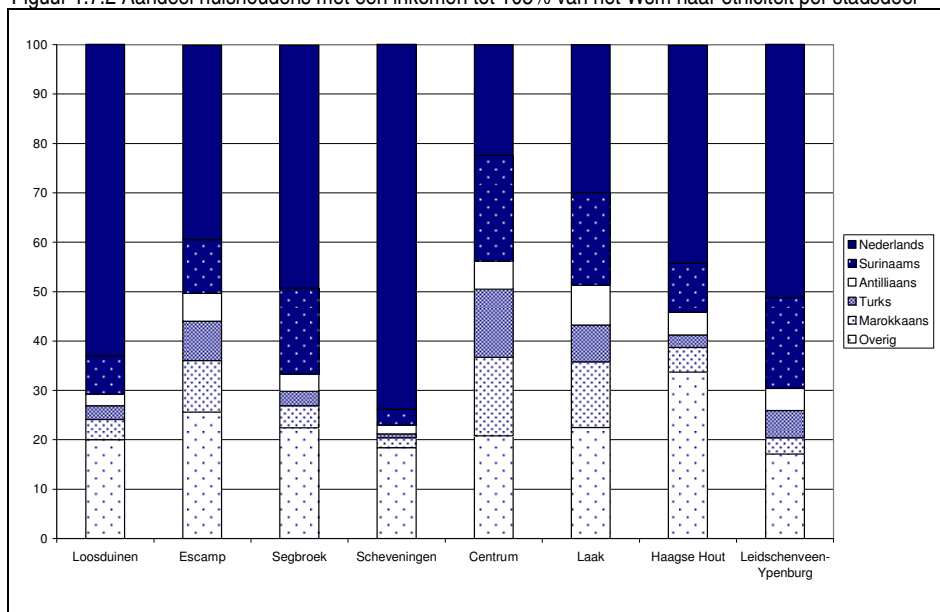
	Minimahuishoudens				Alle huishoudens				Aan-deel	
	2005		2007		2005		2007		05	07
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%	%
Loosduinen	2.279	6	2.329	6	21.190	9	24.307	10	11	10
Escamp	10.332	26	9.562	27	50.264	20	55.628	20	21	17
Segbroek	3.104	8	2.423	7	27.103	11	30.157	12	12	8
Scheveningen	2.279	6	2.032	6	28.089	11	27.546	11	8	7
Centrum	13.711	35	13.017	36	58.641	24	49.920	20	23	26
Laak	4.086	10	3.801	11	19.465	8	19.159	8	21	20
Haagse Hout	2.397	6	2.156	6	23.900	10	23.445	10	10	9
L'veen-Ypenburg	1.100	3	675	2	17.740	7	14.030	8	6	5
Totaal	39.287	100	35.994	100	246.391	100	244.192	100	16	15

Figuur 1.7.1 Verdeling huishoudens met een inkomen tot 105% van het Wsm

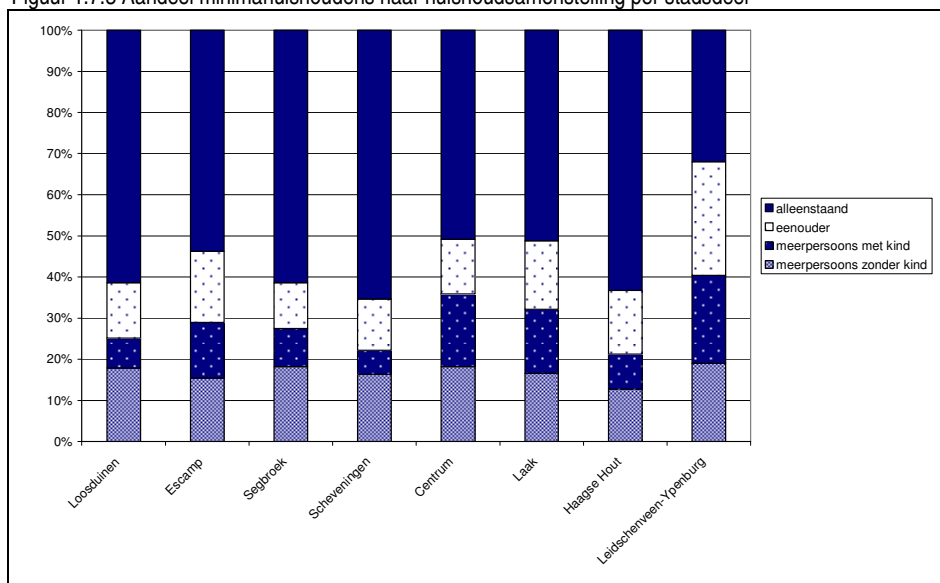
Het grootste deel van de minimahuishoudens is geconcentreerd in een aantal wijken (figuur 1.7.1). De Schildersbuurt telt verreweg het grootste aandeel minimahuishoudens; 42,5 procent van de huishoudens behoren tot de minima, hetzelfde percentage als in 2005. Het aandeel minimahuishoudens in het Transvaalkwartier bedraagt ongeveer 30 procent van de huishoudens. Deze wijken, als ook de andere krachtwijken komen hieronder uitgebreider aan bod.

Figuur 1.7.2 Aandeel huishoudens met een inkomen tot 105% van het Wsm naar etniciteit per stadsdeel

Eén op de vijf huishoudens in Centrum is van Surinaamse afkomst (figuur 1.7.2). Voornamelijk in Centrum, Laak en Escamp bevinden zich veel minimahuishoudens van niet-Nederlandse afkomst. Bijna driekwart van de minimahuishoudens in Scheveningen heeft een Nederlandse achtergrond.

Figuur 1.7.3 Aandeel minimahuishoudens naar huishoudsamenstelling per stadsdeel

De minimahuishoudens met kinderen wonen voornamelijk in Leidschenveen-Ypenburg, Laak, Centrum en Escamp. Het aandeel alleenstaanden is in de stadsdelen Segbroek, Scheveningen en Haagse Hout hoger dan in de andere stadsdelen (figuur 1.7.3). Dit zijn vergelijkbare uitkomsten als in 2005.

1.8 Kenmerken krachtwijken

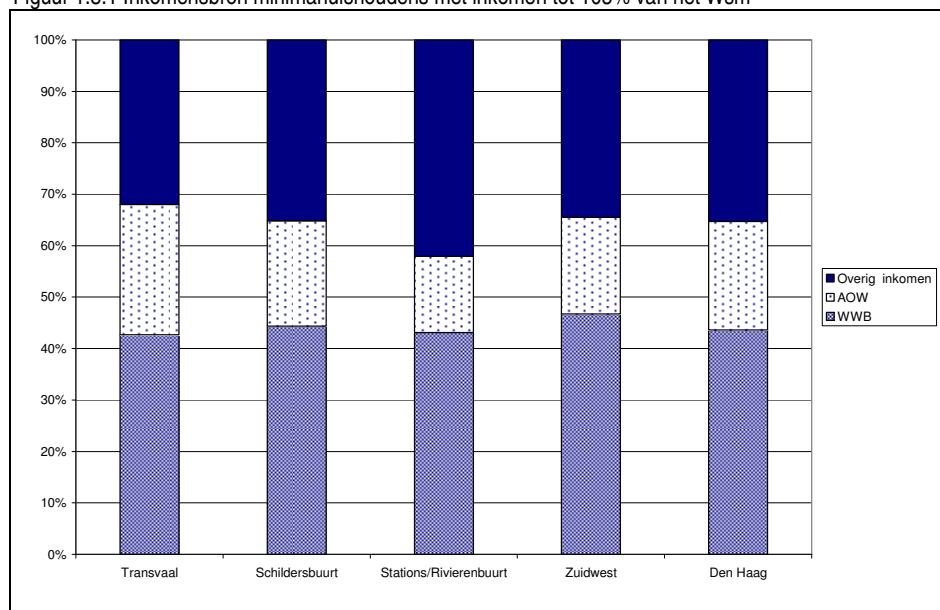
In 2007 heeft minister Vogelaar 40 aandachtswijken aangewezen, beter bekend onder de naam 'krachtwijken'. In deze wijken zal de komende jaren een traject plaatsvinden waarmee de leefbaarheid op een groot aantal aspecten verbeterd zal worden. Vier van deze krachtwijken bevinden zich in Den Haag; Transvaal, de Schildersbuurt, de Stations/Rivierenbuurt en Zuidwest. In deze paragraaf staan een aantal kenmerken van deze wijken, met name van hun inwoners met een inkomen op het minimumniveau tot 105 procent. In paragraaf 2.8 worden de kenmerken van de in deze wijken wonende groep met een inkomen tot 110 procent beschreven.

Tabel 1.8.1 Huishoudens in de krachtwijken met een inkomen tot 105%

	105%		Alle huishoudens		Aandeel minima
	Aantal	%	Aantal	%	
Transvaal	2.007	11 %	6.604	11 %	30 %
Schildersbuurt	6.078	34 %	14.290	24 %	43 %
Stations/rivierenbuurt	3.455	20 %	12.624	21 %	27 %
Zuidwest	6.190	35 %	25.960	44 %	24 %
Totaal	17.731	100 %	59.478	100 %	30 %

Van de kleine 60.000 huishoudens die in de vier krachtwijken wonen, heeft ongeveer 30 procent een inkomen op het minimumniveau. Dit aandeel is ver boven het stedelijk gemiddelde van 16 procent. Het grootste deel hiervan woont in de Schildersbuurt of in Zuidwest. Met name in de Schildersbuurt is het aandeel minima relatief groot (tabel 1.8.1).

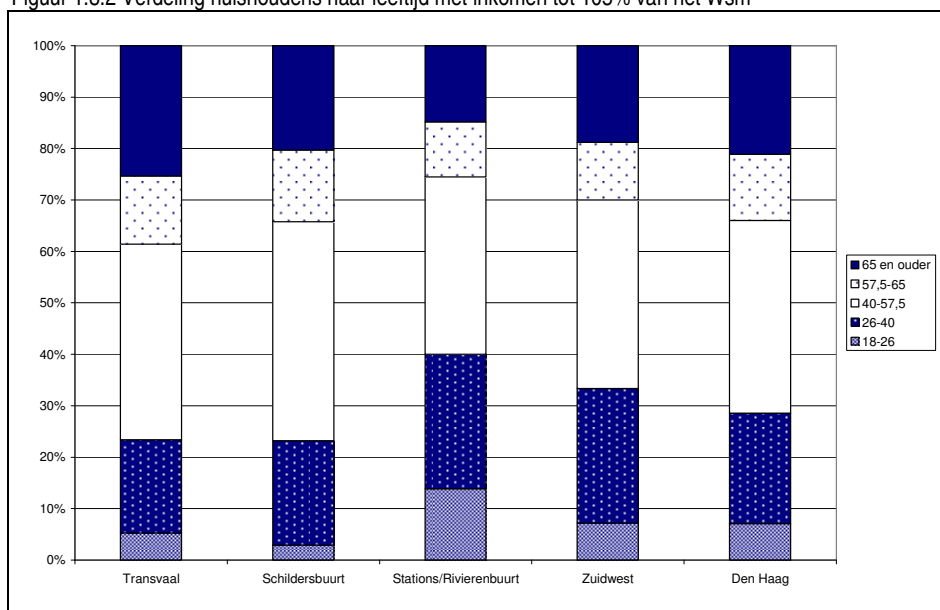
Figuur 1.8.1 Inkomensbron minimahuishoudens met inkomen tot 105% van het Wsm

Vaak, maar niet vaker dan in geheel Den Haag, hebben de minima in de krachtwijken een WWB-inkomen (figuur 1.8.1). Vooral in Transvaal komen relatief veel AOW'ers voor. Huishoudens met een inkomen uit overige bronnen worden vaker in de Stations/Rivierenbuurt dan in de andere krachtwijken gevonden.

Er zijn enige verschillen te ontdekken in de leeftjidsverdeling. De grootste groep heeft de leeftijd tussen de 40 tot 57,5 jaar. In de Stations/Rivierenbuurt bevinden zich relatief veel jongere huishoudens. De oudere leeftijdsgroepen van 57,5 jaar en ouder zijn qua aantal beter vertegenwoordigd in Transvaal (39 procent) en de Schildersbuurt (34 procent) (figuur 1.8.2).

Figuur 1.8.2 Verdeling huishoudens naar leeftijd met inkomen tot 105% van het Wsm

Tabel 1.8.2 Langdurige minima met inkomen tot 105% van het Wsm

	Langdurige minima		Alle minima		Aandeel langdurig
	Aantal	%	Aantal	%	
Transvaal	1.166	12 %	2.007	11 %	58 %
Schildersbuurt	3.602	37 %	6.078	34 %	59 %
Stations/rivierenbuurt	1.642	17 %	3.456	20 %	48 %
Zuidwest	3.334	34 %	6.190	35 %	54 %
Totaal	9.744	100 %	17.731	100 %	55 %

Het gemiddelde aandeel langdurige minima in de krachtwijken ligt met gemiddeld 55 procent op ongeveer hetzelfde niveau als in geheel Den Haag. Transvaal en de Schildersbuurt springen hier uit, terwijl vooral de Stations/Rivierenbuurt relatief weinig langdurige minima herbergt. Dit kan mede komen doordat hier juist relatief veel jongere huishoudens wonen (figuur 1.8.2).

De 17.731 minimahuishoudens zijn samengesteld uit 36.890 personen (tabel 1.8.3). In overeenstemming met de huishoudverdeling wonen de meeste personen met een minimuminkomen in de Schildersbuurt. Het aandeel minima is hier ook op persoonsniveau het grootst van alle krachtwijken.

Tabel 1.8.3 Personen in minimahuishoudens met inkomen tot 105% van het Wsm

	105%		Totaal		Aandeel minima
	Aantal	%	Aantal	%	
Transvaal	4.485	12 %	13.967	12 %	32 %
Schildersbuurt	14.728	40 %	32.766	28 %	45 %
Stations/rivierenbuurt	6.408	17 %	22.059	19 %	29 %
Zuidwest	11.268	31 %	46.669	40 %	24 %
Totaal	36.890	100 %	115.461	100 %	32 %

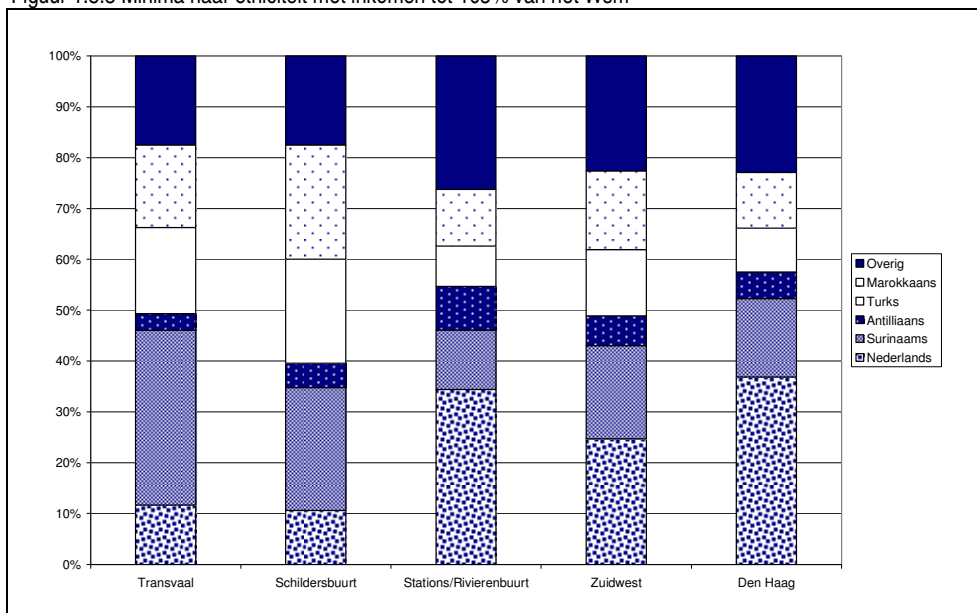
Tabel 1.8.4 Kinderen in minimahuishoudens met inkomen tot 105% van het Wsm

	105%		Totaal		Aandeel minima
	Aantal	%	Aantal	%	
Transvaal	1.458	12 %	3.794	14 %	38 %
Schildersbuurt	5.259	45 %	10.169	37 %	52 %
Stations/rivierenbuurt	1.850	16 %	4.305	16 %	43 %
Zuidwest	3.130	27 %	8.987	33 %	35 %
Totaal	11.697	100 %	27.255	100 %	43 %

Van de ruim 27.000 kinderen die opgroeien in de krachtwijken, woont bijna 43 procent in een minimahuishouden met een inkomen tot 105 procent van het Wsm (tabel 1.8.4). In de krachtwijken is (behalve in Zuidwest) een oververtegenwoordiging van minimakinderen te zien. In de Schildersbuurt is het aandeel minimakinderen hoger dan 50 procent.

De verdeling van verschillende bevolkingsgroepen verschilt tussen de krachtwijken en verschilt van de verdeling over heel Den Haag. Vooral het grote aantal allochtone Hagenaars is opvallend. In Transvaal wonen veel Surinamers, terwijl het aandeel Marokkanen in de Schildersbuurt relatief groot is (figuur 1.8.3).

Figuur 1.8.3 Minima naar etniciteit met inkomen tot 105% van het Wsm

2 Minimahuishoudens in Den Haag tot 110 procent

In hoofdstuk 1 is een overzicht gegeven van kenmerken van huishoudens met een inkomen tot 105 procent. Omdat, zoals eerder gezegd, het minimabeleid van de gemeente Den Haag zich gedeeltelijk richt op huishoudens met een inkomen tot 110 procent van het wettelijk sociaal minimum (Wsm), is tevens inzicht in deze groep gewenst. In dit hoofdstuk worden de kenmerken van deze huishoudens beschreven. Het gaat om cumulatieve cijfers, dat betekent dat de gehele groep tot 110 procent wordt beschreven. De cijfers worden in dit hoofdstuk waar mogelijk met die uit de armoedemonitor 2007 van Amsterdam vergeleken.

2.1 Aantal huishoudens

Voor de volledigheid wordt hier nogmaals de huishoudverdeling naar inkomenspercentage in Den Haag gegeven.

Tabel 2.1.1 Huishoudens naar inkomen in Den Haag

	2005		2007	
	Aantal	%	Aantal	%
105 % minimum	39.287	16 %	35.994	15 %
110 % minimum	3.244	1 %	9.493	4 %
130 % minimum	13.298	5 %	10.952	4 %
Hoger dan 130% minimum	190.562	78 %	187.753	77 %
Totaal	246.391	100 %	244.192	100 %

Het totaal aantal huishoudens in Den Haag is licht gedaald ten opzichte van 2005. Van de in totaal 244.192 huishoudens leven 45.487 huishoudens op een inkomen tot 110 procent, dit is zowel absoluut als percentageel een grotere groep dan drie jaar geleden (tabel 2.1.1). Het aandeel minima met een inkomen tot 110 procent op de gehele bevolking is 19 procent. Er lijkt een verschuiving te hebben plaatsgevonden de afgelopen drie jaar, waardoor een deel van de personen die in 2005 een inkomen had tot 105 procent van het Wsm, in 2007 in de groep tot 110 procent valt. Dit kan mede komen door bepaalde beleidsmaatregelen (belasting), waardoor deze huishoudens meer te besteden hebben.

2.2 Kenmerken huishoudens

Opsplitsing van huishoudens met een inkomen tot 110 procent van het minimum geeft de volgende verdeling.

Tabel 2.2.1 Inkomstenbron huishoudens met 105% en 110% van het Wsm

	105 %		110 %	
	Aantal	%	Aantal	%
WWB inkomen	15.692	44 %	15.692	35 %
AOW inkomen	7.606	21 %	10.167	22 %
Ander inkomen	12.696	35 %	19.628	43 %
Totaal	35.994	100 %	45.487	100 %

Te zien is dat huishoudens met een inkomen tot 110 procent voor een groot deel rond komen door een WW-uitkering, arbeidsongeschiktheidsuitkering of een baan met een minimum inkomen (tabel 2.2.1). Het aandeel WWB'ers is in vergelijking met de groep tot 105 procent flink lager. Dit is ook logisch, absoluut gezien is deze groep gelijk gebleven. Het omgekeerde geldt voor huishoudens met een AOW inkomen en een klein pensioen.

Huishoudtype

Ook minimahuishoudens met een inkomen tot 110 procent geven een afwijkend beeld wat betreft de verdeling over huishoudtypes. In vergelijking met de groep tot 105 procent zijn er een stuk minder alleenstaanden. Terwijl het aandeel meerpersoonshuishoudens zonder kinderen, met bijna 25 procent, een stuk hoger is (tabel 2.2.2).

Tabel 2.2.2 Huishoudens tot 110% van het Wsm naar type

	Minimahuishoudens				Alle huishoudens		Aan deel
	105%		110%		Aantal	%	%
	Aantal	%	Aantal	%			
Alleenstaand	19.533	54	20.371	45	119.783	49	17
Eenoudergezin	5.367	15	6.983	15	12.469	5	56
Meerpers. hh – kind.	6.070	17	10.665	23	67.762	28	16
Meerpers. hh + kind.	5.024	14	7.468	16	44.178	18	17
Totaal	35.994	100	45.487	100	244.192	100	100

(Meerpers. hh – kind = meerpersoonshuishouden zonder kind(eren) en Meerpers. hh + kind = meerpersoonshuishouden met kind(eren)

Landelijke cijfers geven aan dat het gemiddelde inkomen van eenoudergezinnen lager is dan andere huishoudtypes. In Den Haag heeft één op de drie eenoudergezinnen een inkomen tot 110 procent van het minimum.

Leeftijd

In de volgende tabel een overzicht van de huishoudens op basis van de leeftijd van de oudste persoon in het huishouden.

Tabel 2.2.3 Leeftijdsopbouw huishoudens tot 110% van het Wsm naar leeftijd oudste lid v.h huishouden

	Minimahuishoudens				Alle huishoudens		Aandeel minima	
	105%		110%		aantal	%	105%	110%
	aantal	%	aantal	%			%	%
Tot 18 jr	0	0	4	0	341	0	0	0
18 - 26 jr	2.550	7	3.164	7	20.764	9	12	15
26 - 40 jr	7.721	22	9.838	22	67.308	28	12	15
40 - 57,5 jr	13.480	37	16.892	37	79.734	33	17	21
57,5 - 65 jr	4.639	13	5.422	12	24.670	10	19	22
65 jr en >	7.606	21	10.167	22	51.375	21	15	20
Totaal	35.994	100	45.487	100	244.192	100	15	19

Net als bij huishoudens met inkomen tot 105 procent WSM, wijkt de leeftijdsverdeling van de minimahuishoudens enigszins af van Den Haag als geheel. Ook hier is het aandeel 40 tot 57,5 jarigen en 57,5 tot 65 jarigen in vergelijking met geheel Den Haag iets hoger. De jongere huishoudens zijn relatief minder vertegenwoordigd (tabel 2.2.3).

Etniciteit

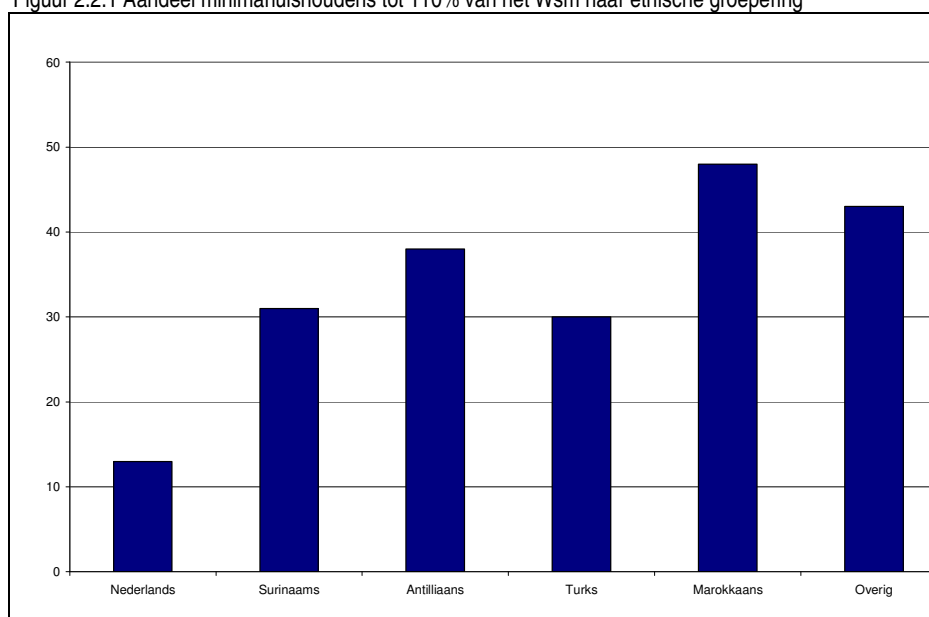
De volgende tabel beschrijft de minimahuishoudens naar etnische achtergrond.

Uit tabel 2.2.4 blijkt dat huishoudens tot 110 procent van het Wsm weinig afwijken van de groep tot 105 procent. Het aandeel autochtone Hagenaars is in vergelijking met huishoudens met een inkomen tot 105% van het Wsm iets hoger. Als we vergelijken met de gehele huishoudverdeling dan is het aandeel allochtone Haagse minimahuishoudens hoger.

Tabel 2.2.4 Huishoudens tot 110% van het Wsm naar etniciteit

	Minimahuishoudens				Alle huishoudens		Aandeel	
	105%		110%		Aantal	%	105%	110%
	Aantal	%	Aantal	%			%	%
Nederlands	13.280	37	17.135	38	132.382	54	10	13
Surinaams	5.553	15	7.075	16	22.944	9	24	31
Antilliaans	1.891	5	2.303	5	6.029	3	31	38
Turks	3.086	9	3.934	9	13.150	5	24	30
Marokkaans	3.944	11	4.664	10	9.678	4	41	48
Overig	8.240	23	10.376	23	60.009	25	14	17
Totaal	35.994	100	45.487	100	244.192	100	15	19

Figuur 2.2.1 Aandeel minimahuishoudens tot 110% van het Wsm naar etnische groepering

Bijna de helft van de Marokkaanse huishoudens leeft in een minimahuishouden met een inkomen tot 110 procent van het Wsm. Ook de andere allochtone groepen, met uitzondering van overig, zijn bovengemiddeld vertegenwoordigd (figuur 2.2.1).

KADER: Vergelijking met Amsterdam

De Armoedemonitor 2007 van Amsterdam⁸ is opgesteld op basis van huishoudens met een inkomen tot 110 procent van het Wsm en leent zich daarom als vergelijkingsmateriaal. Het blijkt dat de minimahuishoudens in Den Haag op een aantal punten verschillen met die in Amsterdam. Hoewel er qua percentage minimahuishoudens slechts een klein verschil is (19 procent versus 18 procent in Amsterdam), zijn er grotere verschillen te zien in de bron van het inkomen. In Amsterdam heeft 45 procent een WWB-inkomen, in Den Haag is dit 35 procent. Waar het aandeel AOW-ers ongeveer gelijk is, is het aandeel met een overig inkomen in Den Haag groter dan in Amsterdam (43 procent versus 34 procent). Den Haag kent een stuk minder alleenstaande minima en eenoudergezinnen. Een logisch gevolg is dat het aandeel meer-

⁸ De cijfers gaan over het jaar 2006, terwijl de Armoedemonitor Den Haag over 2007 gaat.

persoons minimahuishoudens zonder kinderen groter is dan in Amsterdam (23 procent vs. 12 procent). Het aandeel minima onder 65-plussers is in Den Haag met 19,8 procent een stuk lager dan in Amsterdam (25 procent). Naar etnische achtergrond kent Den Haag minder autochtone minima (37 procent) dan Amsterdam (40 procent). Het aandeel minima onder Antillianen is echter een stuk groter in Den Haag (38 procent vs. 29 procent). Dit geldt ook voor de Marokkaanse minima (48 procent versus 37 procent).

2.3 Personen met een minimuminkomen tot 110 procent

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de kenmerken van alle personen uit de minimahuishoudens met een inkomen tot 110 procent van het relevante sociale minimum.

Tabel 2.3.1 Personen tot 110% van het Wsm naar inkomen

	2005		2007	
	Aantal	%	Aantal	%
105 % minimum	77.698	16 %	69.453	15 %
110 % minimum	7.544	2 %	26.055	6 %
130 % minimum	34.504	7 %	11.024	2 %
Hoger dan 130% minimum	355.368	75 %	366.428	78 %
Totaal	475.114	100 %	472.960	100 %

De groep minimahuishoudens met een inkomen tot 110 procent van het sociaal minimum bestaat uit 95.508 personen, ongeveer 20 procent van de gehele Haagse bevolking (Tabel 2.3.1). Dit percentage is vergelijkbaar met dat van Amsterdam, waar 19,3 procent minima wonen. Net als op huishoudniveau, is er op persoonsniveau een verschuiving te zien van personen tussen de categorieën tot 105 procent en tot 110 procent.

Geslacht

In vergelijking met de groep tot 105 procent zijn er nauwelijks verschillen: Ook hier is een oververtegenwoordiging van vrouwen bij de minimahuishoudens te zien (tabel 2.1.3). Dit komt doordat in de categorieën eenoudergezinnen en alleenstaande ouderen, welke relatief vaak tot de minima behoren, zich veel vrouwen bevinden.

Tabel 2.3.2 Personen tot 110% van het Wsm naar geslacht

	Minima				Totaal	
	105%		110%		Aantal	%
Man	31.027	45 %	43.243	45 %	231.921	49 %
Vrouw	38.426	55 %	52.265	55 %	241.039	51 %
Totaal	69.453	100 %	95.508	100 %	472.960	100 %

2.4 Langdurige minima

In onderstaande tabellen zijn enkele kenmerken weergegeven van huishoudens die langdurig van een minimuminkomen tot 110 procent rond moeten komen. Omdat niet van alle huishoudens bekend was hoe lang ze op het minimumniveau zitten, zijn alleen die huishoudens in de berekening meegenomen waarvan dit wel bekend was.

Van de minimahuishoudens tot 110 procent van het WSM leeft 47 procent langer dan drie jaar op dit inkomensniveau (tabel 2.4.1). Hier is een flink verschil te zien met de groep tot 105 procent, waar ruim 55 procent drie jaar of langer van een minimuminkomen rond moeten komen. Huishoudens op een inkomensniveau van 110 procent zitten dus over het algemeen (nog) minder lang op dit niveau.

Tabel 2.4.1 Minimahuishoudens tot 110% van het Wsm naar duur op het inkomen

	105%		110%	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 1 jaar	2.481	7 %	5.150	11 %
1 tot 3 jaar	13.233	38 %	18.588	42 %
Meer dan 3 jaar	19.570	56 %	21.030	47 %
Totaal⁹	35.285	100 %	44.767	100 %

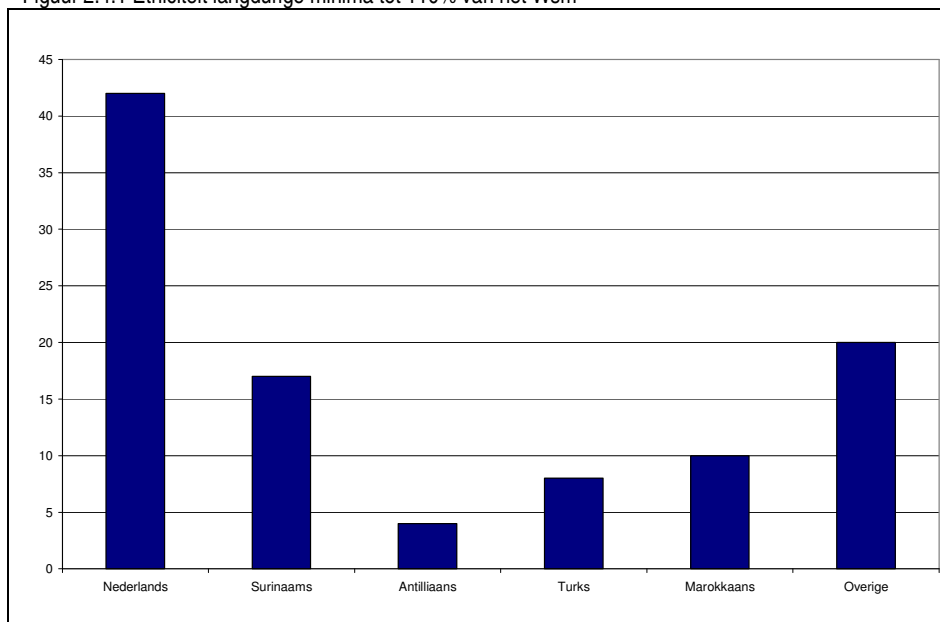
Tabel 2.4.2 Langdurige minima tot 110% van het Wsm naar inkomensbron

	105%		110%	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
WWB inkomen	11.107	57 %	11.107	53 %
AOW inkomen	6.178	32 %	7.195	34 %
Ander inkomen	2.285	12 %	2.728	13 %
Totaal	19.570	100 %	21.030	100 %

Ruim de helft van deze huishoudens heeft een WWB inkomen, iets minder dan de groep tot 105 procent (tabel 2.4.2). Daarentegen hebben iets meer huishoudens een AOW of een ander inkomen.

Van de huishoudens met een inkomen tot 110 procent van het WSM is ruim 40 procent van autochtone afkomst. Dit is iets meer dan in de groep tot 105 procent. De grootste groepen allochtone Hagenaars met een langdurig minimum inkomen bestaan uit de overige categorie, Surinamers en Marokkanen (figuur 2.4.1).

Figuur 2.4.1 Etniciteit langdurige minima tot 110% van het Wsm

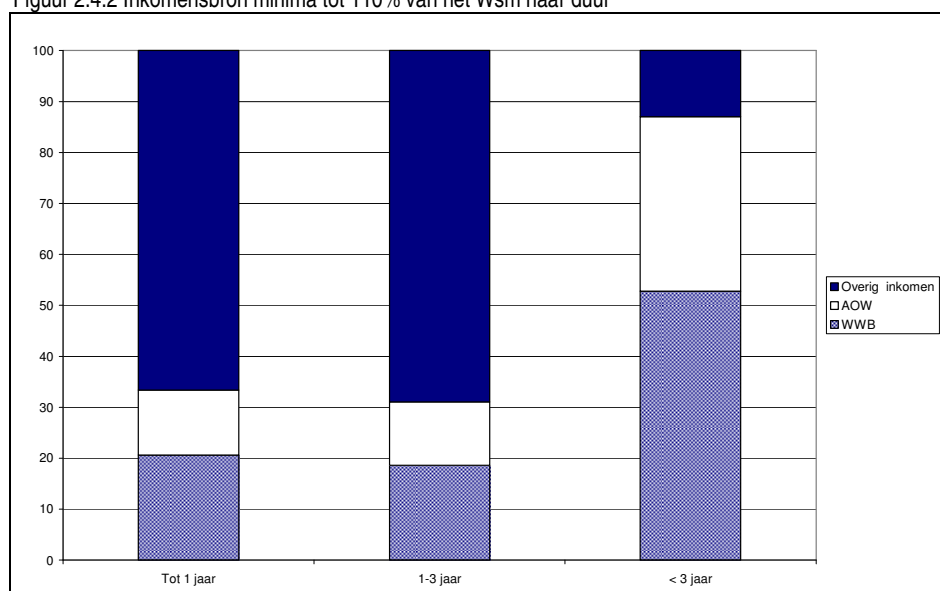
⁹ Van 709 (2,0 procent) huishoudens is niet bekend hoe lang ze een inkomen op Minimumniveau hebben. Deze zijn daarom niet meegenomen in de berekening.

De verdeling van langdurige minima tot 110 procent over de leeftijdscategorieën laat ongeveer hetzelfde beeld zien als bij de groep tot 105 procent van het WSM. Er bevinden zich iets meer huishoudens van 65 jaar en ouder in de groep tot 110 procent (tabel 2.4.3).

Tabel 2.4.3 Leeftijdopbouw langdurige minimahuishoudens tot 110% van het Wsm

	105%		110%	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
18 - 26 jaar	278	1 %	302	1 %
26 - 40 jaar	2.900	15 %	3.032	14 %
40 - 57,5 jaar	7.268	37 %	7.497	36 %
57,5 - 65 jaar	2.946	15 %	3.004	14 %
65 jaar en ouder	6.178	32 %	7.195	34 %
Totaal	19.570	100 %	21.030	100 %

Figuur 2.4.2 Inkomensbron minima tot 110% van het Wsm naar duur

De verhouding van inkomensbronnen verandert naar mate men langer een minimum inkomen heeft. Het aantal AOW'ers stijgt net als de huishoudens met een WWB uitkering (figuur 2.4.2). Het beeld dat uit bovenstaande figuur naar voren komt is er één waarin het verschil tussen langdurige en kortdurende minima een stuk groter is dan bij de groep tot 105 procent. Bijna alle langdurige minima zijn AOW-ers of WWB-ers.

KADER: Vergelijking met Amsterdam

Het aandeel langdurige minimahuishoudens in Den Haag verschilt behoorlijk met dat van Amsterdam. Waar in Den Haag nog niet de helft (47 procent) drie jaar of langer op het minimum zit, is dat in Amsterdam 74 procent. Ook in Amsterdam heeft het grootste deel van de langdurige minima een WWB-uitkering of een AOW-uitkering. Wanneer gekeken wordt naar etniciteit, zijn er geen grote verschillen te ontdekken tussen Den Haag en Amsterdam. In Amsterdam hebben Marokkanen langdurig een inkomen op minimumniveau.

2.5 Kinderen

In deze paragraaf wordt nader ingezoomd op de kinderen in de leeftijd tot 18 jaar die in een minimahuishouden tot 110 procent opgroeien.

Tabel 2.5.1 Aantal kinderen in minimahuishoudens tot 110% van het Wsm

	Aantal	
	105%	110%
Kinderen Den Haag	98.616	98.616
Kinderen in minimahuishoudens	19.864	27.020
Aandeel kinderen in minimahuishoudens	20 %	27 %

Ruim een kwart van de kinderen die opgroeien in Den Haag leeft in een huishouden tot 110 procent van het WSM (tabel 2.5.1).

Tabel 2.5.2 Minimakinderen tot 110% van het Wsm naar etniciteit

	Minimahuishoudens				Alle huishoudens		Aandeel	
	105%		110%				105%	110%
Nederlands	3.470	18 %	5.199	19 %	42.751	43 %	8 %	12 %
Surinaams	2.022	10 %	3.189	12 %	10.547	11 %	19 %	30 %
Antilliaans	1.228	6 %	1.633	6 %	2.847	3 %	43 %	57 %
Turks	3.106	16 %	4.217	16 %	11.717	12 %	27 %	36 %
Marokkaans	5.500	28 %	6.536	24 %	9.735	10 %	57 %	67 %
Overig	4.538	23 %	6.246	23 %	21.019	21 %	22 %	30 %
Totaal	19.864	100 %	27.020	100 %	98.616	100 %	20 %	27 %

Van alle minimakinderen in huishoudens tot 110 procent is ruim 24 procent van Marokkaanse herkomst. Hoewel nog steeds de grootste groep, is dit een iets kleiner aandeel dan op het niveau van 105 procent (tabel 2.5.2). Ruim tweederde van alle Marokkaanse kinderen groeit op in een minimahuishouden. Het aandeel autochtone kinderen is hoger ten opzichte van de groep tot 105 procent.

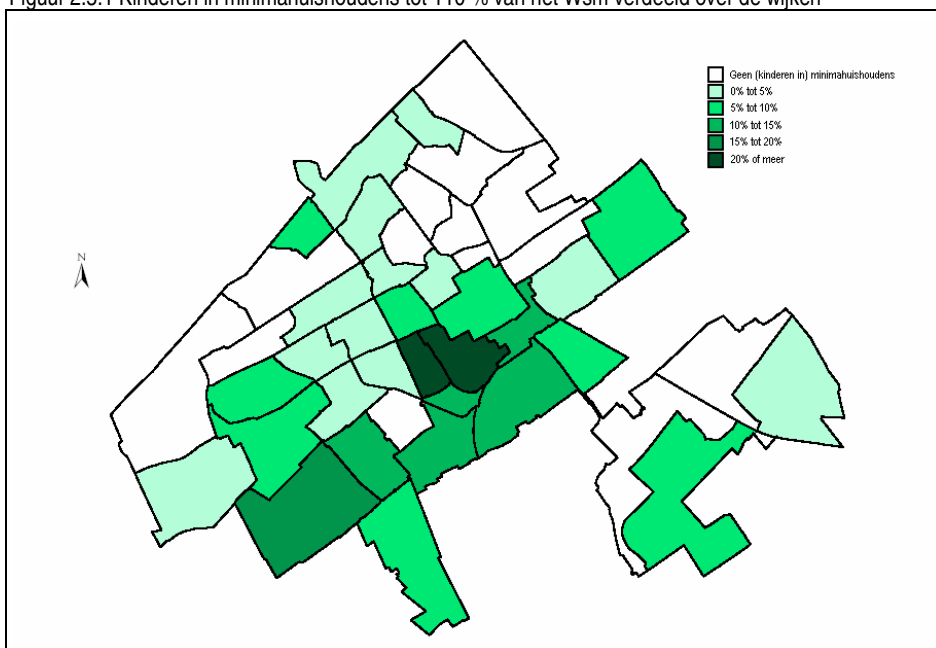
Tabel 2.5.3 Minimakinderen tot 110% van het Wsm naar duur op het minimum

	105%		110%	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 1 jaar	2.217	14 %	4.786	24 %
1 tot 3 jaar	3.350	21 %	4.522	22 %
Meer dan 3 jaar	10.501	65 %	11.022	54 %
Totaal¹⁰	16.068	100 %	20.330	100 %

Net als bij alle huishoudens komt het beeld onder de minimakinderen terug dat het aandeel langer dan 3 jaar op het minimum kleiner is dan op het niveau van 105 procent (tabel 2.5.3).

¹⁰ Niet bij alle kinderen is de duur van het huishoudinkomen bekend.

Figuur 2.5.1 Kinderen in minimahuishoudens tot 110 % van het Wsm verdeeld over de wijken

2.6 Huishoudens naar leeftijd

Het opdelen van de huishoudens in een aantal leeftijdsgroepen biedt nader inzicht in de verschillende achtergrondkenmerken. Hieronder de indeling naar leeftijd voor de huishoudens met een inkomen tot 110 procent van het WSM.

2.6.1 Huishoudens van 18 tot 26 jaar

Van de jongste huishoudens leeft 15 procent op een minimuminkomen (tabel 2.6.1).

Tabel 2.6.1 Aantal huishoudens tot 110% van het Wsm 18-26 jaar

	105%	110%
Alle huishoudens	21.105	21.105
Aantal minimahuishoudens	2.550	3.168
Aandeel minimahuishoudens	12 %	15 %

Het aandeel alleenstaande huishoudens is in deze leeftijdscategorie kleiner dan bij de groep tot 105 procent, is het Ook hier is een oververtegenwoordiging van alleenstaanden in deze leeftijdsgroep (tabel 2.6.2).

Tabel 2.6.2 Huishoudtype 18 tot 26 jaar tot 110% van het Wsm

	105%		110%		Alle minima 110%
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	
Alleenstaand	1.665	65 %	1.947	61 %	45 %
Eenoudergezin	556	22 %	712	23 %	15 %
Meerpers. hh – kind.	74	3 %	116	4 %	16 %
Meerpers. hh + kind.	254	10 %	393	12 %	23 %
Totaal	2.550	100 %	3.168	100 %	100 %

(Meerpers. hh – kind = meerpersoonshuizen zonder kind(eren) en Meerpers. hh + kind = meerpersoonshuizen met kind(eren))

Tabel 2.6.3 Huishoudens 18 tot 26 jaar tot 110% van het Wsm naar etniciteit

	Minimahuishoudens				Alle minima	
	105%		110%		105%	110%
Nederlands	872	34 %	983	31 %	37 %	38 %
Surinaams	260	10 %	338	11 %	15 %	16 %
Antilliaans	368	14 %	439	14 %	5 %	5 %
Turks	110	4 %	189	6 %	9 %	9 %
Marokkaans	200	8 %	342	11 %	11 %	10 %
Overig	738	29 %	877	28 %	23 %	23 %
Totaal	2.550	100 %	3.168	100 %	100 %	100 %

Net als bij huishoudens in deze leeftijdscategorie in de groep tot 105 procent, zijn Antilliaanse Hagenaars oververtegenwoordigd (tabel 2.6.3). Ruim dertig procent van de huishoudens is van Nederlandse afkomst en daarmee is deze groep ondervertegenwoordigd in de jongste groep huishoudens.

Tabel 2.6.4 Huishoudens 18 tot 26 jaar tot 110% van het Wsm naar duur op het minimum

	105%		110%	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 1 jaar	589	23 %	905	29 %
1 tot 3 jaar	1.662	66 %	1.940	62 %
Meer dan 3 jaar	278	11 %	302	10 %
Totaal¹¹	2.529	100 %	3.147	100 %

De grootste groep huishoudens in deze leeftijdscategorie heeft tussen de één en drie jaar een inkomen op het minimumniveau (tabel 2.6.4).

2.6.2 Huishoudens in de leeftijd 26 tot 40 jaar

In deze paragraaf komen de huishoudens aan bod, waarin de oudste in het huishouden tussen de 26 en 40 jaar is.

In de categorie 26 tot 40 jaar bevinden zich in totaal 9.838 huishoudens. Het percentage minima komt in deze leeftijdscategorie daarmee op bijna 15 procent (tabel 2.6.5).

Tabel 2.6.5 Aantal huishoudens 26 tot 40 jaar tot 110% van het Wsm

	105%	110%
Alle huishoudens	67.308	67.308
Aantal minimahuishoudens	7.721	9.838
Aandeel minimahuishoudens	12 %	15 %

Huishoudens met kinderen zijn ruim oververtegenwoordigd in deze leeftijdscategorie. Er zijn vooral veel eenouderhuishoudens te vinden. Ten opzichte van de groep tot 105 procent is het aandeel alleenstaanden minder (tabel 2.6.6).

¹¹ De duur van het inkomen is niet bij ieder huishouden bekend.

Tabel 2.6.6 Huishoudtype 26 tot 40 jarigen tot 110% van het Wsm

	105%		110%		Alle minima 110%
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	
Alleenstaand	3.151	41 %	3.325	34 %	45 %
Eenoudergezin	2.686	35 %	3.465	35 %	15 %
Meerpers. hh – kind.	1.405	18 %	2.180	22 %	16 %
Meerpers. hh + kind.	479	6 %	868	9 %	23 %
Totaal	7.721	100 %	9.838	100 %	100 %

(Meerpers. hh – kind = meerpersoonshuishouden zonder kind(eren) en Meerpers. hh + kind = meerpersoonshuishouden met kind(eren))

Tabel 2.6.7 Huishoudens 26 tot 40 jaar tot 110% van het Wsm naar etniciteit

	Minimahuishoudens				Alle minima	
	105%		110%		105%	110%
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel		
Nederlands	2.015	26 %	2.537	26 %	37 %	38 %
Surinaams	944	12 %	1.330	14 %	15 %	16 %
Antiliaans	584	8 %	726	7 %	5 %	5 %
Turks	954	12 %	1.261	13 %	9 %	9 %
Marokkaans	1.178	15 %	1.409	14 %	11 %	10 %
Overig	2.046	27 %	2.575	26 %	23 %	23 %
Totaal	7.721	100 %	9.838	100 %	100 %	100 %

In vergelijking met huishoudens tot 105 procent van het WSM zijn er weinig verschillen te ontdekken (tabel 2.6.7). De autochtone minimahuishoudens in deze leeftijdsgroep zijn, net als bij 105 procent, ondervertegenwoordigd ten opzichte van alle minimahuishoudens. Dit geldt ook, zij het in mindere mate, voor Surinamers. De groep overige allochtonen komt relatief vaker voor in huishoudens van 26 tot 40 jaar.

Tabel 2.6.8 Huishoudens 26 tot 40 jaar naar duur op het minimum tot 110% van het Wsm

	105%		110%	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 1 jaar	761	10 %	1.394	14 %
1 tot 3 jaar	3.929	52 %	5.277	54 %
Meer dan 3 jaar	2.900	38 %	3.032	31 %
Totaal ¹²	7.590	100 %	9.703	100 %

Bijna een derde van de huishoudens in deze leeftijdscategorie zit langer dan drie jaar op het minimum, zeven procent minder dan in de groep tot 105 procent. Meer dan de helft leeft tussen de één en drie jaar een minimuminkomen (tabel 2.6.8).

2.6.3 Huishoudens in de leeftijd van 40 tot 65 jaar

De huishoudens waarin de oudste in het huishouden tussen de 40 en 65 jaar is, maken absoluut en relatief gezien de grootste groep uit onder de minimahuishoudens tot 110 procent van het minimuminkomen.

Ruim één op de vijf huishoudens in de leeftijd van 40 tot 64 jaar heeft een inkomen op minimumniveau (tabel 2.6.9).

¹² De duur van het inkomen is niet bij ieder huishouden bekend.

Tabel 2.6.9 Aantal huishoudens 40 tot 65 jaar tot 110% van het Wsm

	105%	110%
Alle huishoudens	104.403	104.403
Aantal minimahuishoudens	18.117	22.314
Aandeel minimahuishoudens	17 %	21 %

Tabel 2.6.10 Huishoudtype 40 tot 65 jarigen tot 110% van het Wsm

	105%		110%		Alle minima 110%
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	
Alleenstaand	9.265	51 %	9.512	43 %	45 %
Eenoudergezin	2.106	12 %	2.782	13 %	15 %
Meerpers. hh – kind.	3.385	19 %	5.129	23 %	16 %
Meerpers. hh + kind.	3.361	19 %	4.891	22 %	23 %
Totaal	18.117	100 %	22.314	100 %	100 %

(Meerpers. hh – kind = meerpersoonshuishouden zonder kind(eren) en Meerpers. hh + kind = meerpersoonshuishouden met kind(eren))

De grootste groep minima in deze leeftijdscategorie is alleenstaand. In vergelijking met minima tot 105 procent zijn er iets meer meerpersoonshuishoudens. Wanneer we kijken naar alle minima dan zijn de meerpersoonshuishoudens met kinderen oververtegenwoordigd (tabel 2.6.10).

Tabel 2.6.11 Huishoudens 40 tot 65 jaar tot 110% van het Wsm naar etniciteit

	Minimahuishoudens				Alle minima	
	105%		110%		105%	110%
Nederlands	6.471	36 %	7.884	35 %	37 %	38 %
Surinaams	2.972	16 %	3.886	17 %	15 %	16 %
Antiliaans	778	4 %	948	4 %	5 %	5 %
Turks	1.636	9 %	2.033	9 %	9 %	9 %
Marokkaans	2.080	12 %	2.365	11 %	11 %	10 %
Overig	4.180	23 %	5.198	23 %	23 %	23 %
Totaal	18.117	100 %	22.314	100 %	100 %	100 %

Net als bij de groep tot 105 procent, bestaat ongeveer tweederde van deze groep uit allochtone Hagenaars. De verdeling wijkt nauwelijks af van de gehele minimapopulatie (tabel 2.6.11).

Tabel 2.6.12 Huishoudens 40 tot 65 jaar tot 110% van het Wsm naar duur op het minimum

	105%		110%	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 1 jaar	965	6 %	2.194	10 %
1 tot 3 jaar	6.381	36 %	9.055	42 %
Meer dan 3 jaar	10.214	58 %	10.501	48 %
Totaal¹³	17.560	100 %	21.750	100 %

Het terugkerende beeld dat relatief minder huishoudens met een inkomen tot 110 procent langdurig op het minimuminkomen zitten dan die met een inkomen tot 105 procent zien we ook hier terug. Het verschil is bijna tien procent (tabel 2.6.12).

¹³ De duur van het inkomen is niet bij ieder huishouden bekend.

2.6.4 Huishoudens 65 jaar en ouder

De laatste groep betreft de huishoudens waarin de oudste persoon 65 jaar of ouder is.

Tabel 2.6.13 Aantal huishoudens 65 jaar en ouder tot 110% van het Wsm

	105%	110%
Alle huishoudens	51.375	51.375
Aantal minimahuishoudens	7.606	10.167
Aandeel minimahuishoudens	15 %	20 %

Bijna één op de vijf huishoudens waarin de oudste persoon de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt heeft een inkomen tot 110 procent van het WSM. Dat zijn ruim tienduizend huishoudens (tabel 2.6.13).

Tabel 2.6.14 Huishoudtype 65 jaar en ouder tot 110% van het Wsm

	105%		110%		Alle minima 110%
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	
Alleenstaand	5.451	72 %	5.588	55 %	45 %
Eenoudergezin	19	0 %	24	0 %	15 %
Meerpers. hh – kind.	184	2 %	281	3 %	16 %
Meerpers. hh + kind.	1.952	26 %	4.274	42 %	23 %
Totaal	7.606	100 %	10.167	100 %	100 %

(Meerpers. hh – kind = meerpersoonshuishouden zonder kind(eren) en Meerpers. hh + kind = meerpersoonshuishouden met kind(eren))

Het aandeel alleenstaanden is, vergeleken met de groep tot 105 procent, een stuk kleiner, maar nog altijd ruim de helft van alle minima in deze leeftijdscategorie (tabel 2.6.14).

Bij de ouderen zijn in vergelijking met alle minimahuishoudens de Hagenaars met een Nederlandse achtergrond oververtegenwoordigd (tabel 2.6.15).

Tabel 2.6.15 Huishoudens 65 jaar en ouder tot 110% van het Wsm naar etniciteit

	Minimahuishoudens				Alle minima	
	105%		110%		105%	110%
Nederlands	3.921	52 %	5.730	56 %	37 %	38 %
Surinaams	1.377	18 %	1.521	15 %	15 %	16 %
Antilliaans	162	2 %	189	2 %	5 %	5 %
Turks	386	5 %	451	4 %	9 %	9 %
Marokkaans	487	6 %	549	5 %	11 %	10 %
Overig	1.273	17 %	1.727	17 %	23 %	23 %
Totaal	7.606	100 %	10.167	100 %	100 %	100 %

Tabel 2.6.16 Huishoudens tot 65 jaar tot 110% van het Wsm naar duur op het minimum

	105%		110%	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Tot 1 jaar	166	2 %	657	7 %
1 tot 3 jaar	1.262	17 %	2.315	23 %
Meer dan 3 jaar	6.178	81 %	7.195	71 %
Totaal	7.606	100 %	10.167	100 %

De meeste 65 plussers met een minimum inkomen hebben dat al langer dan drie jaar. Het beeld is iets gematigder dan bij de groep met een inkomen tot 105 procent (tabel 2.6.16).

2.7 Verdeling minimahuishoudens over de stad

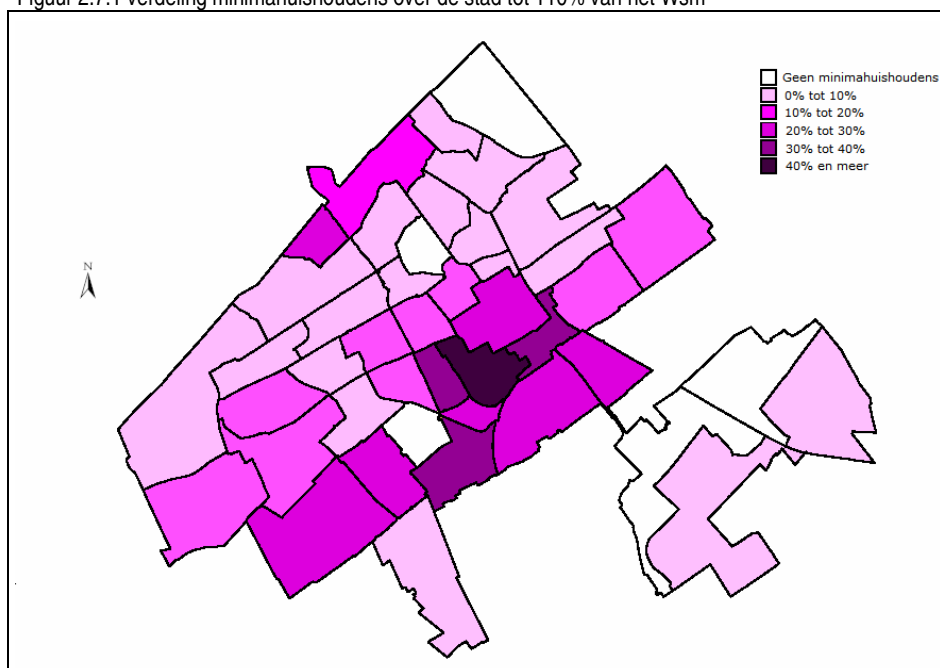
In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de verdeling van minimahuishoudens over de verschillende delen van de stad. Eerst komen de stadsdelen aan bod, vervolgens wordt ingegaan op de Haagse krachtwijken.

Tabel 2.7.1 Aantal huishoudens met een minimum inkomen per stadsdeel tot 110% van het Wsm

	Minimahuishoudens				Alle huishoudens		Aandeel minima	
	105%		110%		2007		105%	110%
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	%	%
Loosduinen	2.329	6	3.132	7	24.307	10	10	13
Escamp	9.562	27	12.290	27	55.628	20	17	22
Segbroek	2.423	7	3.413	8	30.157	12	8	11
Scheveningen	2.032	6	2.802	6	27.546	11	7	10
Centrum	13.017	36	15.314	34	49.920	20	26	31
Laak	3.801	11	4.839	11	19.159	8	20	25
Haagse Hout	2.156	6	2.729	6	23.445	10	9	12
L'veen -Ypenburg	675	2	968	2	14.030	8	5	7
Totaal	35.994	100	45.487	100	244.192	100	15	19

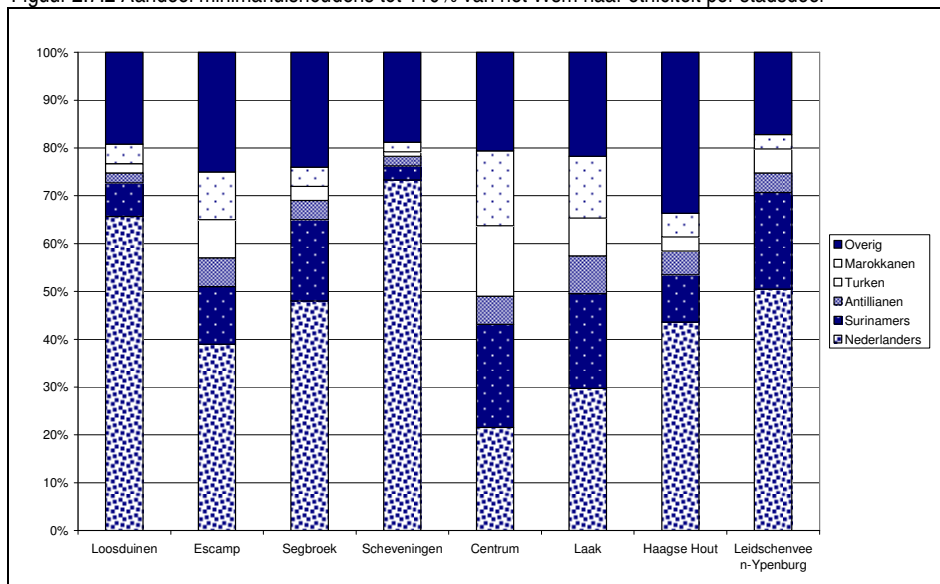
Verdeling van de minimahuishoudens met een inkomen tot 110 procent van het Wsm is ongeveer het zelfde als voor de groep tot 105 procent (tabel 2.7.1). De meeste minima wonen in Centrum, gevolgd door Escamp en op ruime afstand Laak. In figuur 2.7.1 is de verdeling van minimahuishoudens grafisch weergegeven.

Figuur 2.7.1 verdeling minimahuishoudens over de stad tot 110% van het Wsm

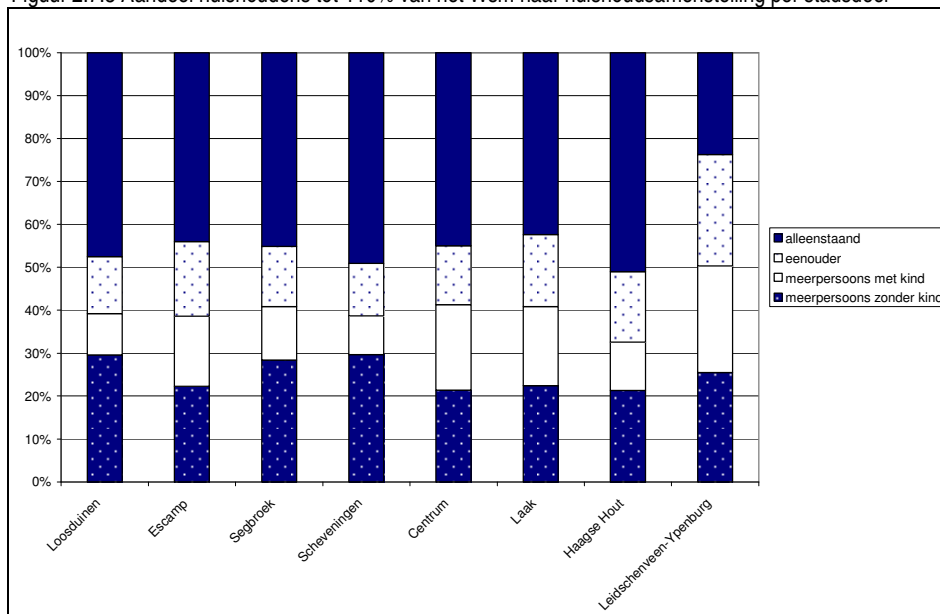
Het grootste deel van de minimahuishoudens is geconcentreerd in een beperkt aantal wijken. De Schildersbuurt en Transvaalkwartier tellen verreweg het grootste aandeel minimahuishoudens. Deze wijken, als ook de andere krachtwijken komen hieronder uitgebreider aan bod.

Figuur 2.7.2 Aandeel minimahuishoudens tot 110% van het Wsm naar etniciteit per stadsdeel

De grootste aandelen autochtonen zijn te vinden in Loosduinen en Scheveningen. Surinaamse Hagenaars wonen relatief veel in Segbroek, Laak, Centrum en Leidschendam Ypenburg. Vooral in Centrum wonen veel allochtonen. De verschillen in verdeling zijn zeer klein in vergelijking met de groep tot 105 procent

Figuur 2.7.3 Aandeel huishoudens tot 110% van het Wsm naar huishoudsamenstelling per stadsdeel

De minimahuishoudens met kinderen wonen voornamelijk in Leidschenveen-Ypenburg. In Scheveningen en Haagse Hout ligt het percentage alleenstaanden rond de 50 procent.

2.8 Kenmerken krachtwijken

Net als voor de groep huishoudens met een inkomen tot 105 procent van het WSM, worden hier een aantal kenmerken van inwoners van de krachtwijken, met een inkomen tot 110 procent van het minimumniveau gegeven.

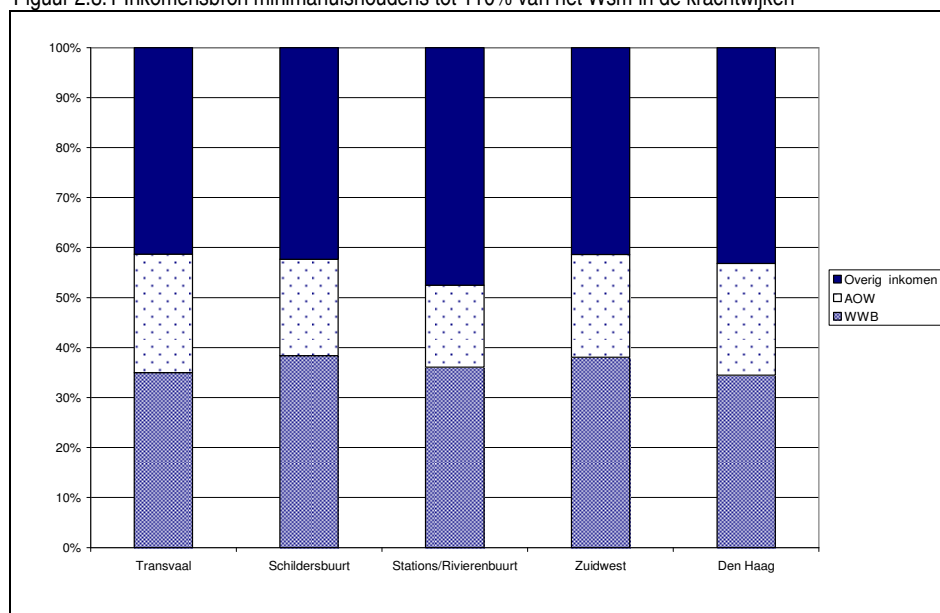
Tabel 2.8.1 Minimahuishoudens in de krachtwijken tot 110% van het Wsm in de krachtwijken

	110%		Totaal		Aandeel minima
	Aantal	%	Aantal	%	
Transvaal	2.448	12 %	6.604	11 %	37 %
Schildersbuurt	7.032	33 %	14.290	24 %	49 %
Stations/rivierenbuurt	4.124	20 %	12.624	21 %	33 %
Zuidwest	7.597	36 %	25.960	44 %	29 %
Totaal	21.201	100 %	59.478	100 %	36 %

Van de kleine 60.000 huishoudens die in de vier krachtwijken wonen, heeft 36 procent een inkomen tot 110 procent van het sociaal minimum. Dit is ver boven het stedelijke gemiddelde van 17 procent. Het grootste deel hiervan woont in de Schildersbuurt en in Zuidwest. In de Schildersbuurt is heeft bijna de helft van alle huishoudens een minimum inkomen tot 110 procent (tabel 2.8.1).

Wanneer we de verdeling vergelijking met die van alle huishoudens met een inkomen tot 110 procent, dan zijn er een aantal kleine verschillen te zien: In de prachtwijken wonen iets minder ouderen en iets meer huishoudens met een WWB uitkering. Tussen de wijken zijn de verschillen klein (figuur 2.8.1).

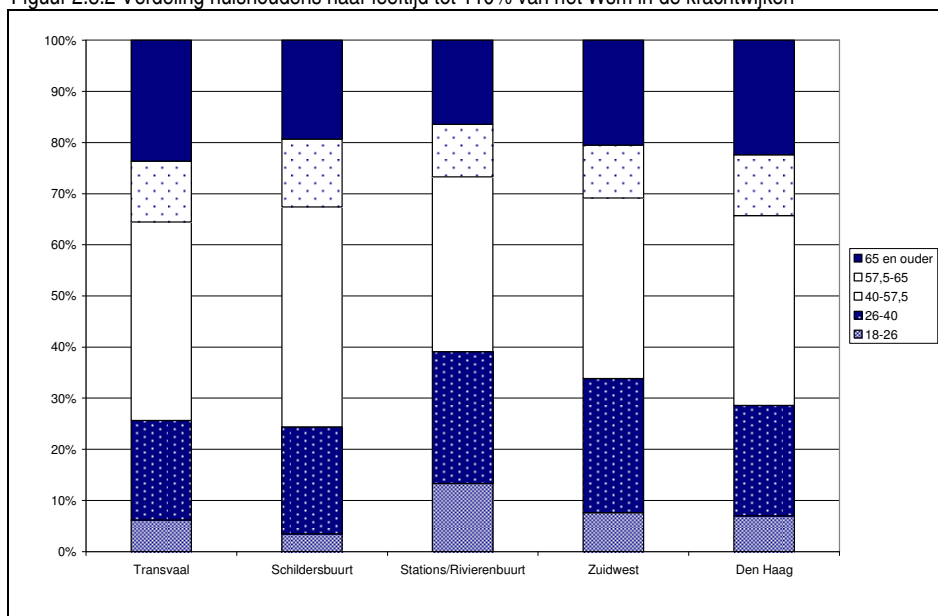
Figuur 2.8.1 Inkomensbron minimahuishoudens tot 110% van het Wsm in de krachtwijken

De leeftijdsverdeling wijkt een beetje af van die van alle huishoudens met een inkomen tot 110 procent van het minimum. In de Stations/Rivierenbuurt bevinden zich relatief meer jongere

huishoudens en minder ouderen dan in de andere krachtwijken (bijna 40 procent is jonger dan 40 jaar) (figuur 2.8.2).

Figuur 2.8.2 Verdeling huishoudens naar leeftijd tot 110% van het Wsm in de krachtwijken

In de krachtwijken wonen iets meer huishoudens al langer dan drie jaar op het inkomensniveau van 110 procent van het Wsm dan de gehele groep. Dat geldt voor de Schildersbuurt en Transvaal (tabel 2.8.2).

Tabel 2.8.2 Langdurige minima tot 110% van het Wsm in de krachtwijken

	Langdurige minima		Alle minima		Aandeel langdurig
	Aantal	%	Aantal	%	
Transvaal	1.227	12 %	2.448	12 %	50 %
Schildersbuurt	3.720	36 %	7.032	33 %	53 %
Stations/rivierenbuurt	1.750	17 %	4.124	20 %	42 %
Zuidwest	3.580	35 %	7.597	36 %	47 %
Totaal	10.277	100 %	21.201	100 %	49 %

Tabel 2.8.3 Personen in minimahuishoudens tot 110% van het Wsm in de krachtwijken

	110%		Totaal		Aandeel minima
	Aantal	%	Aantal	%	
Transvaal	5.850	13 %	13.967	12 %	42 %
Schildersbuurt	17.719	38 %	32.766	28 %	54 %
Stations/rivierenbuurt	8.143	18 %	22.059	19 %	37 %
Zuidwest	14.930	32 %	46.669	40 %	32 %
Totaal	46.643	100 %	115.461	100 %	40 %

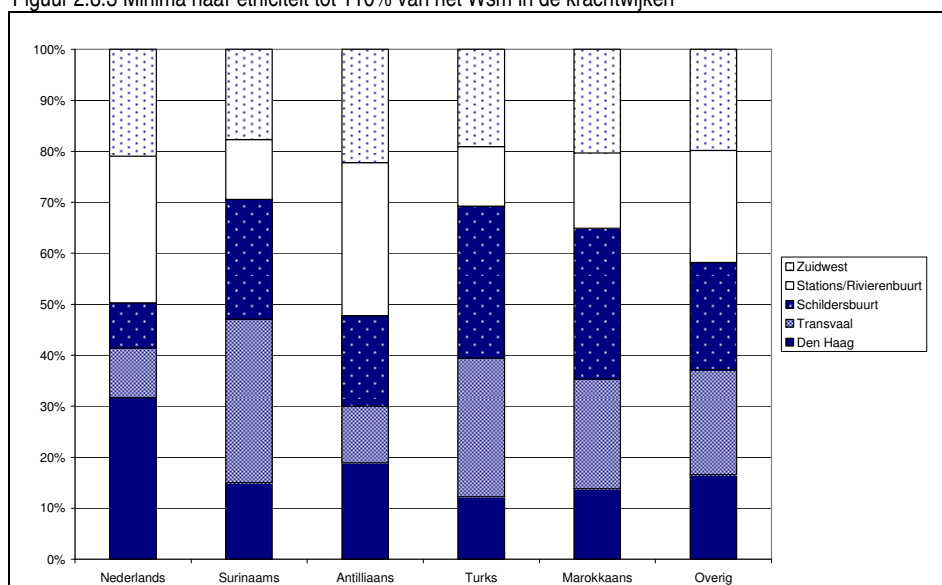
Veertig procent van de personen die één van de krachtwijken woont, leeft in een minimahuishouden met een inkomen tot 110 procent van het WSM. Het aandeel minimapersonen is het kleinste in de wijk Zuidwest en het grootste in de Schildersbuurt (tabel 2.8.3).

Een groep van 14.772 kinderen groeit op in de minimahuishoudens die te vinden zijn in de krachtwijken van Den Haag. Het grootste gedeelte daarvan woont in de Schildersbuurt. Van alle kinderen in deze krachtwijken woont ruim 54 procent in een minimahuishouden met een inkomen tot 110 procent van het WSM, in de Schildersbuurt is dit bijna tweederde van alle kinderen (tabel 2.8.4).

Tabel 2.8.4 Kinderen in minimahuishoudens tot 110% van het Wsm in de krachtwijken

	110%		Totaal		Aandeel minima
	Aantal	%	Aantal	%	
Transvaal	1.931	13 %	3.794	14 %	51 %
Schildersbuurt	6.318	43 %	10.169	37 %	62 %
Stations/rivierenbuurt	2.340	16 %	4.305	16 %	54 %
Zuidwest	4.183	28 %	8.987	33 %	47 %
Totaal	14.772	100 %	27.255	100 %	54 %

Figuur 2.8.3 Minima naar etniciteit tot 110% van het Wsm in de krachtwijken

Onderling verschillen de wijken qua verdeling naar herkomst. In Transvaal wonen veel Surinamers en Marokkanen net zoals in de Schildersbuurt. Het aandeel autochtonen is in deze wijken een stuk lager dan gemiddeld. De Antillianen met een inkomen tot 110 procent van het sociaal minimum wonen het meest in de Stations/Rivierenbuur en in Zuidwest.

3 Instrumenten voor financiële ondersteuning

De inwoners van de gemeente Den Haag kunnen gebruikmaken van een aantal regelingen om het inkomen te verhogen of de lasten te verlagen. Dit hoofdstuk beschrijft het gebruik van deze regelingen en welke bedragen hieraan verbonden zijn. Waar mogelijk wordt vergeleken met de resultaten uit de Armoedemonitor Den Haag uit 2005 en de armoedemonitor 2008 uit Amsterdam.

3.1 Regelingen voor het minimabeleid

Er zijn verschillende soorten regelingen voor het minimabeleid. De uitvoering is meestal lokaal, maar enkele regelingen worden landelijk uitgevoerd. De verschillende regelingen hebben vaak inkomensgrenzen afgeleid van de betreffende WWB norm. De volgende tabel geeft dit in procenten weer.

Tabel 3.1.1 Overzicht uitvoering en inkomensgrenzen regelingen

	landelijk	wettelijk	lokaal	Inkomensnorm
Bijzondere bijstand			X	105-130 %
Kinderopvang		X	X	
Schoolkostenregeling			X	105 %
Fonds voor ouderen			X	130 %
Fonds voor gehandicapten			X	130 %
Ooievaarspas			X	110-130 %
Kwijtschelding		X	X	105 %
Schuldhelpverlening			X	
Collectieve Ziektekosten			X	110 %
Huurtoeslag ¹⁴	X	X		140 %

3.2 Bijzondere bijstand

Het bijzondere bijstand beleid is erop gericht om mensen een, op hun specifieke situatie afgestemde, inkomensvoorziening op minimumniveau te garanderen. Daarbij wordt als het ware bepaald in hoeverre het feitelijke inkomen door bijzondere omstandigheden of kosten in de praktijk beneden het minimumniveau komt.

De doelgroep voor de bijzondere bijstand zijn alle burgers met een laag inkomen en relatief hoge noodzakelijke kosten.

Tabel 3.2.1 Kengetallen bijzondere bijstand

	2005	2007
Incidenteel	29.123	20.893
Periodiek	5.619	3.666

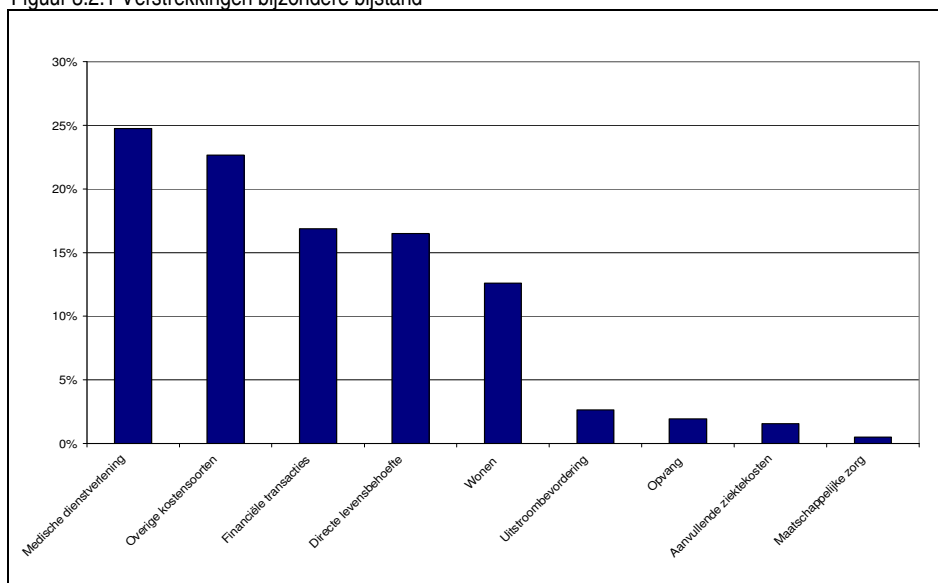
In 2007 zijn er in totaal 20.893 incidentele verstrekkingen in het kader van de bijzondere bijstand gedaan. Het aantal periodieke uitkeringen komt op ruim 3.666 (tabel 3.2.1).

Soort verstrekkingen bijzondere bijstand

De verstrekkingen in het kader van de bijzondere bijstand zijn onder te verdelen in een aantal soorten. In figuur 3.2.1 is de verdeling van de bijzondere bijstand naar soort weergegeven.

¹⁴ Van het aantal huishoudens dat huurtoeslag ontvangt zijn geen gegevens bekend. Huurtoeslag wordt dan ook niet behandeld in deze monitor.

Figuur 3.2.1 Verstrekkingen bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand wordt het meest uitgekeerd voor medische dienstverlening, gevolgd door overige kostensoorten. Ook uitkeringen in het kader van financiële transacties, directe levensbehoefte en wonen worden relatief vaak uitgekeerd.

Bereik bijzondere bijstand minima

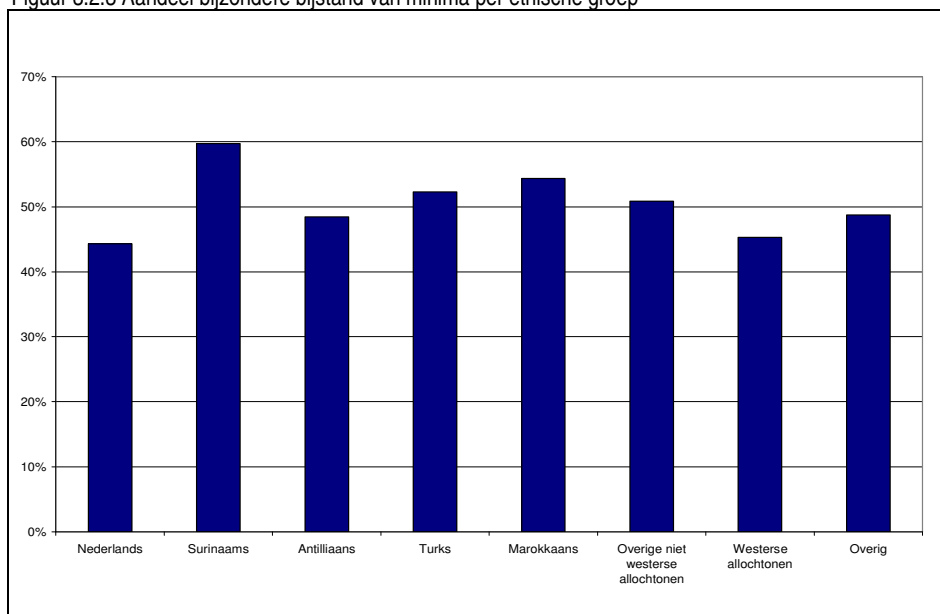
In totaal hebben 35.994 huishoudens een inkomen op het wettelijk sociaal minimum. In beginsel komt iedereen in aanmerking voor bijzondere bijstand, wanneer kan worden aangetoond dat het om noodzakelijke kosten gaat die boven de draagkracht komen. In Den Haag hebben 17.892 huishoudens gebruik gemaakt van de bijzondere bijstand. Dit is 49,7 procent van de doelgroep.

Kenmerken huishoudens die gebruikmaken van de bijzondere bijstand

Wanneer de groep huishoudens die in 2007 bijzondere bijstand hebben gekregen nader wordt bekeken zien we het volgende beeld.

- In 48 procent van de huishoudens die bijzondere bijstand hebben ontvangen gaat het om alleenstaanden, tegen 54 procent onder alle minima. Eén op de vijf huishoudens is een eenoudergezin. In de hele minimapopulatie geldt dit voor 15 procent van de populatie;
- Van de gebruikers van de bijzondere bijstand heeft bijna tweederde een WWB uitkering en zijn daarmee flink oververtegenwoordigd in vergelijking met de hele groep minima, waar 44 procent een WWB-uitkering heeft;
- De oudere groepen maken het meest gebruik van de bijzondere bijstand. Met 41 procent is de groep in de leeftijdscategorie 40 tot 57,5 jaar de grootste afnemer;
- Ruim driekwart van de huishoudens leeft langer dan 3 jaar op het wettelijk sociaal minimum. Met dit aandeel is de groep langdurige minima oververtegenwoordigd in vergelijking met de gehele minimapopulatie, waar 56 procent langer dan drie jaar op het minimuminkomen zit.

Figuur 3.2.3 Aandeel bijzondere bijstand van minima per etnische groep

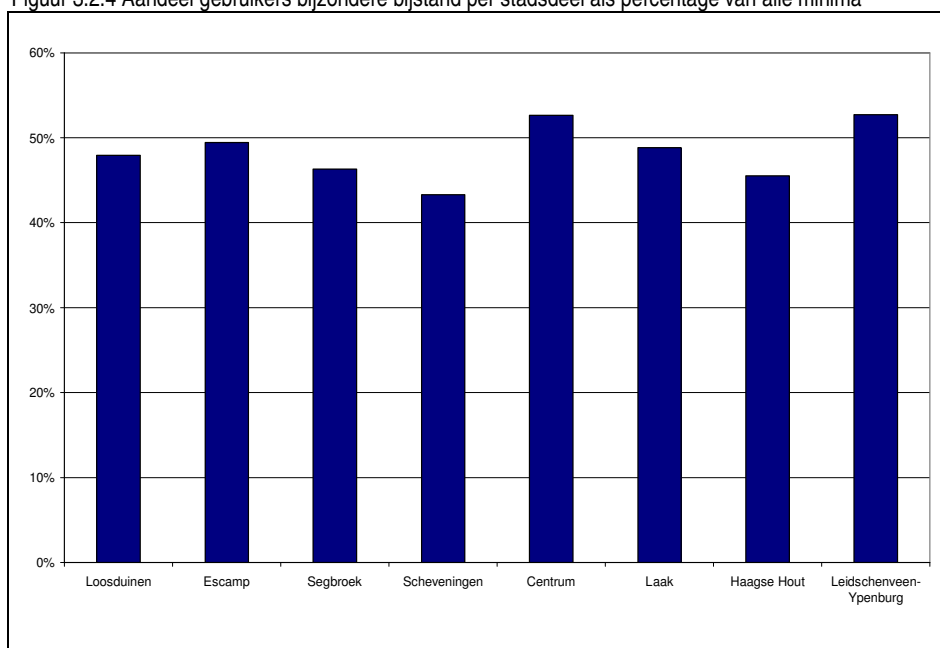

Het gemiddelde gebruik is 50 procent, onder Surinamers is het met bijna 60 procent het hoogst. De autochtone Hagenaars benutten de bijzondere bijstand minder vaak dan de andere bevolkingsgroepen (figuur 3.2.3).

Verdeling over de stadsdelen

In figuur 3.2.4 staat een overzicht van het aandeel gebruikers bijzondere bijstand onder alle minima verdeeld over de stadsdelen.

Figuur 3.2.4 Aandeel gebruikers bijzondere bijstand per stadsdeel als percentage van alle minima

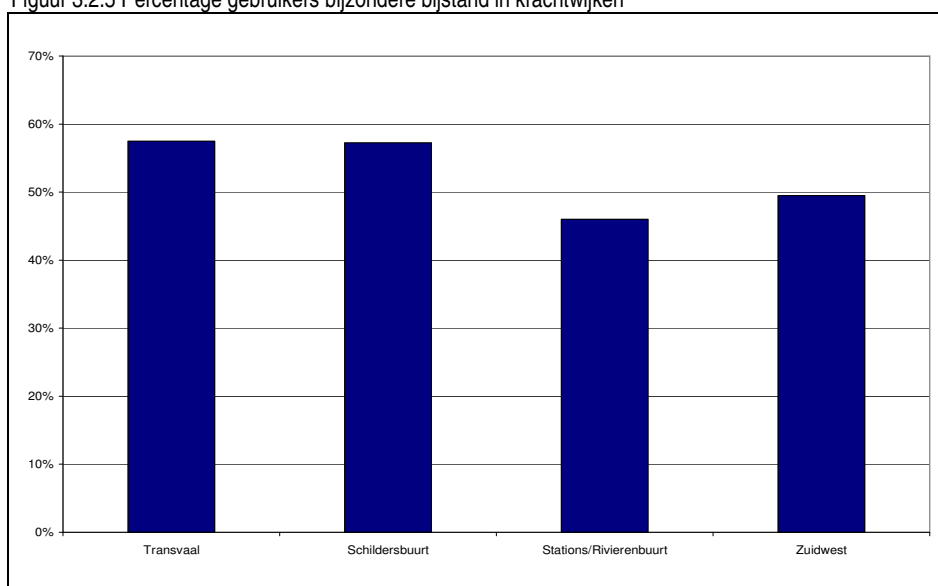

Het bereik van de bijzondere bijstand laat in de verschillende stadsdelen geen grote verschillen zien (figuur 3.2.4). In Centrum en Leidschenveen-Ypenburg maakt ruim de helft van de minima huishoudens gebruik van de bijzondere bijstand. In Scheveningen wordt het minst van deze regeling gebruikgemaakt.

Verdeling gebruik bijzondere bijstand in krachtwijken

Het gebruik van de bijzondere bijstand is het hoogst onder de minima in Transvaal en de Schildersbuurt. Het gebruik zit hier ruim boven het gemiddelde. In de Stations/Rivierenbuurt zijn er minder huishoudens dan gemiddeld die een verstrekking hebben ontvangen vanuit de bijzondere bijstand (figuur 3.2.5).

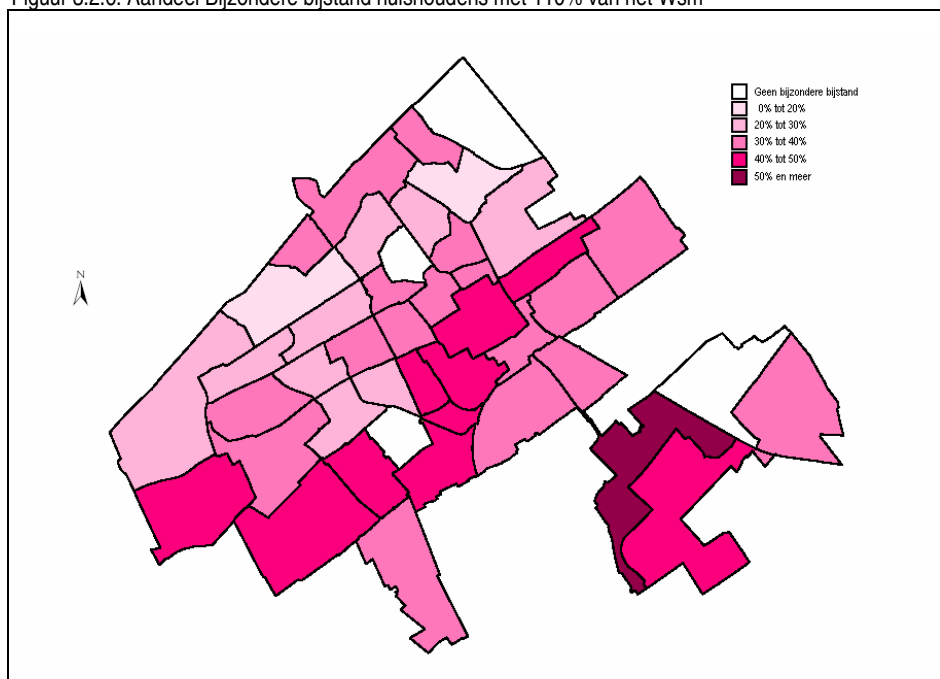
Figuur 3.2.5 Percentage gebruikers bijzondere bijstand in krachtwijken

KADER: Vergelijking met Amsterdam

Terwijl in Den Haag bijna de helft van de minima gebruik maakt van de bijzondere bijstand, is dit in Amsterdam elf procent. Het aantal langdurige minima ligt met 80 procent ook in Amsterdam hoog. Het aandeel alleenstaanden van 48 procent in Den Haag is lager dan de 56 procent alleenstaanden in Amsterdam. In Amsterdam is het aandeel 65-plussers 25 procent, terwijl dit in Den Haag op 21 procent ligt.

Figuur 3.2.6: Aandeel Bijzondere bijstand huishoudens met 110% van het Wsm

3.3 Collectieve Ziektekostenverzekering

In 2007 kunnen huishoudens met een minimum inkomen niet langer een vergoeding aanvragen voor de aanvullende ziektekostenverzekering. In plaats daarvan is er een zorgverzekering afgesloten, de IZA Cura Den Haag, bestaande uit een basis en een aanvullende ziektekostenverzekering. In deze paragraaf staat een aantal kengetallen en kenmerken op een rij.

Kengetallen

Het aantal verstrekkingen in 2007 was 17.188. Dit komt ongeveer overeen met het aantal verstrekkingen dat in 2005 gedaan is voor de toenmalige AV Ziektekosten (tabel 3.3.1).

Tabel 3.3.1 Kengetallen Collectieve ziektekosten

	2007
Aantal verstrekkingen	17.188
Aantal huishoudens	13.317

Het aantal huishoudens dat een Collectieve Ziektekostenverzekering heeft afgesloten in 2007 is 13.317.

Bereik IZA Cura Den Haag

De doelgroep voor de IZA Cura Den Haag bestaat uit alle huishoudens met een minimum inkomen tot 110 procent van het WSM. In totaal gaat het om 45.487 huishoudens, waarin 95.508 personen leven.

Van de IZA Cura Den Haag maakt 29 procent van de doelgroep gebruik (tabel 3.3.2). De nieuwe regeling is dus nog lang niet bij alle in daarvoor aanmerking komende huishoudens onder de aandacht gebracht.

Tabel 3.3.2 Bereik Collectieve ziektekosten

	2007
Doelgroep	45.487
Gebruik doelgroep	13.317
Percentage gebruik	29 %

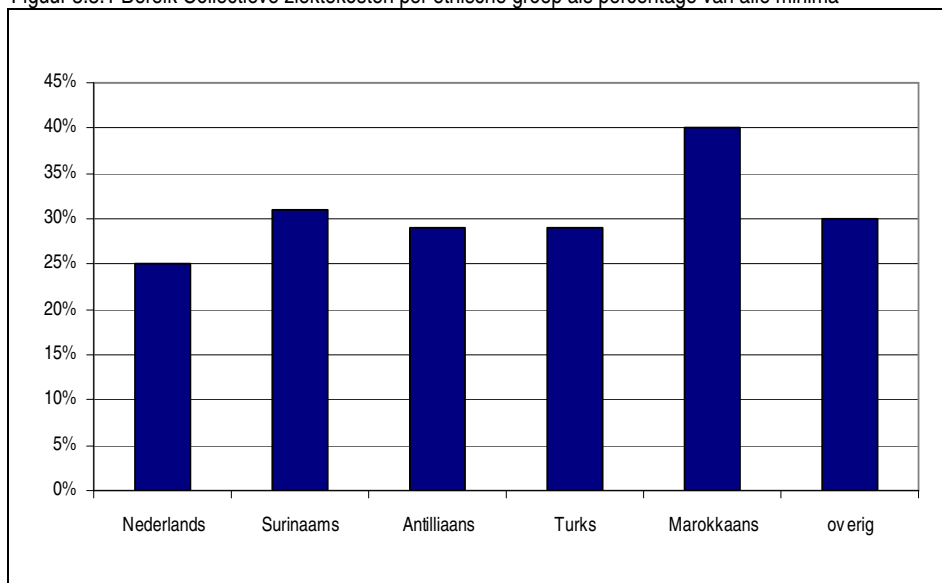
Kenmerken huishoudens die gebruikmaken van de IZA Cura Den Haag

Een nadere analyse van de gebruikers van deze regeling geeft het volgende beeld.

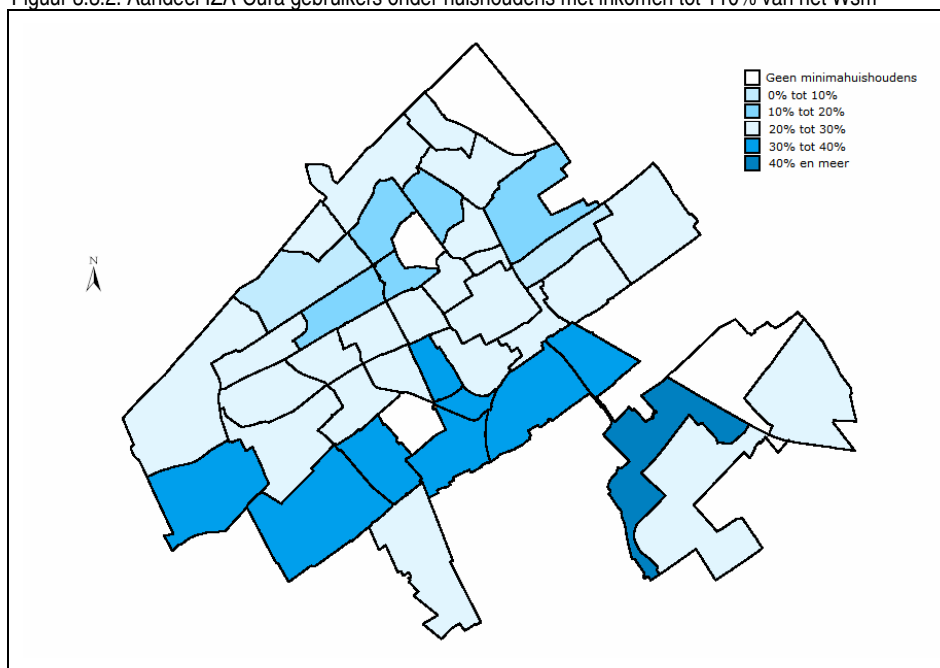
- Ongeveer 18 procent van de gebruikers is 65 jaar of ouder;
- Bijna de helft van de verzekerden is alleenstaand;
- Meer dan 60 procent van de huishoudens heeft een bijstandsuitkering;
- Verreweg het grootste deel, 70 procent, van de gebruikers leeft langer dan 3 jaar op het wettelijk sociaal minimum.

De Marokkaanse Hagenaars maken meer dan gemiddeld gebruik van de IZA Cura, zoals in figuur 3.3.1 is te zien.

Figuur 3.3.1 Bereik Collectieve ziektekosten per etnische groep als percentage van alle minima

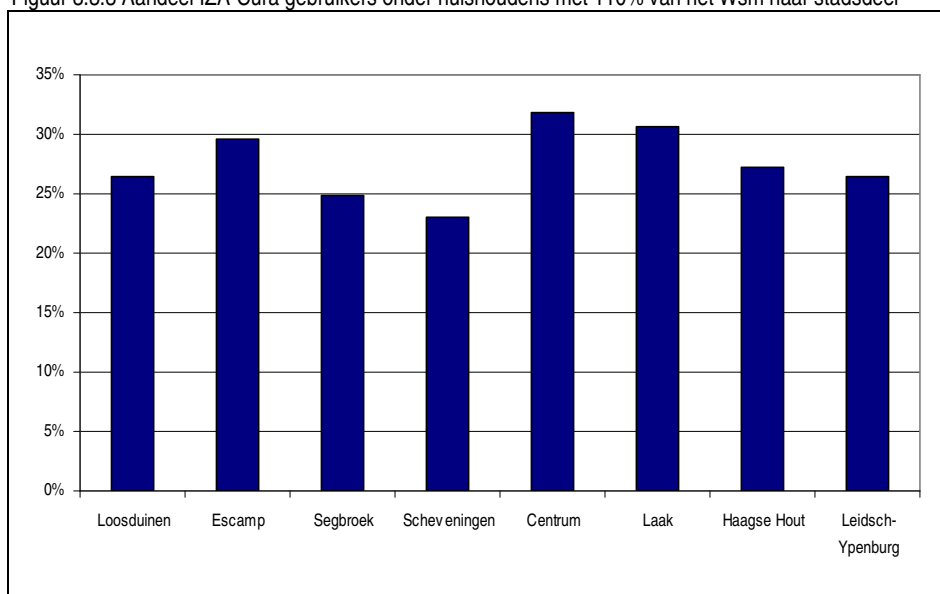
Figuur 3.3.2: Aandeel IZA-Cura gebruikers onder huishoudens met inkomen tot 110% van het Wsm

Stadsdelen

De verdeling van het gebruik in de stadsdelen levert het volgende beeld op.

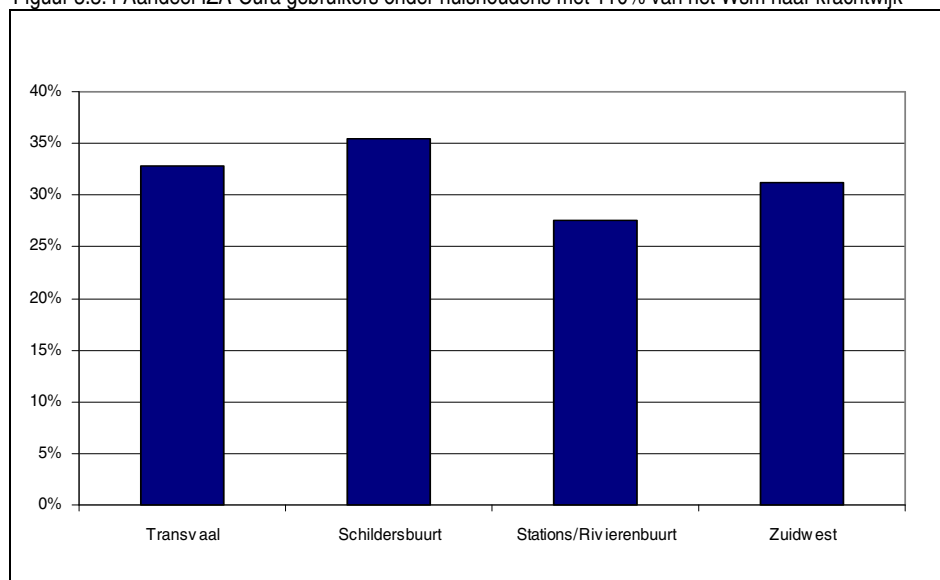
Figuur 3.3.3 Aandeel IZA-Cura gebruikers onder huishoudens met 110% van het Wsm naar stadsdeel

Het bereik is het hoogste in de stadsdelen Centrum, Laak en Escamp. In Scheveningen en Leidschenveen-Ypenburg is het aandeel gebruikers relatief laag (figuur 3.3.3).

Krachtwijken

Figuur 3.3.4 Aandeel IZA-Cura gebruikers onder huishoudens met 110% van het Wsm naar krachtwijk

Het gebruik in de krachtwijken ligt, behalve in de Stations/Rivierenbuurt, boven het stedelijk gemiddelde (figuur 3.3.4).

3.4 Schoolkostenregeling

De schoolkostenregeling is bestemd voor huishoudens met een laag inkomen en schoolgaande kinderen. Huishoudens met een bijstandsuitkering komen op grond van hun inkomen in aanmerking voor deze regeling. Wanneer mensen een iets hoger inkomen hebben is de vergoeding afhankelijk van het inkomen. De tegemoetkoming voor kinderen in het basisonderwijs bedraagt € 110, - en voor kinderen in het voortgezet onderwijs € 350, - per jaar. Daarnaast is er de mogelijkheid voor een eenmalig startpakket van € 650, - per kind.

Kengetallen schoolkostenregeling

In 2007 is er aan 5.452 huishoudens een bijdrage verstrekt in de kosten van schoolgaande kinderen (tabel 3.4.1).

Tabel 3.4.1 Kengetallen Schoolkostenregeling

	2004	2005	2007
Aantal toekenningen	1.424	5.750	6.116
Aantal huishoudens	n.b.	4.980	5.452

Bereik schoolkostenregeling

De doelgroep voor de schoolkostenregeling bestaat uit alle gezinnen met schoolgaande kinderen. Omdat huishoudens met een hoger inkomen wel in aanmerking kunnen komen voor een (lagere) vergoeding gaan we hier uit van de doelgroep met een inkomen tot 110 procent van het sociaal minimum. In totaal gaat het om 14.451 huishoudens, waarin 27.020 kinderen opgroeien in de leeftijd van 4 tot 18 jaar.

Tabel 3.4.2 Bereik schoolkostenregeling

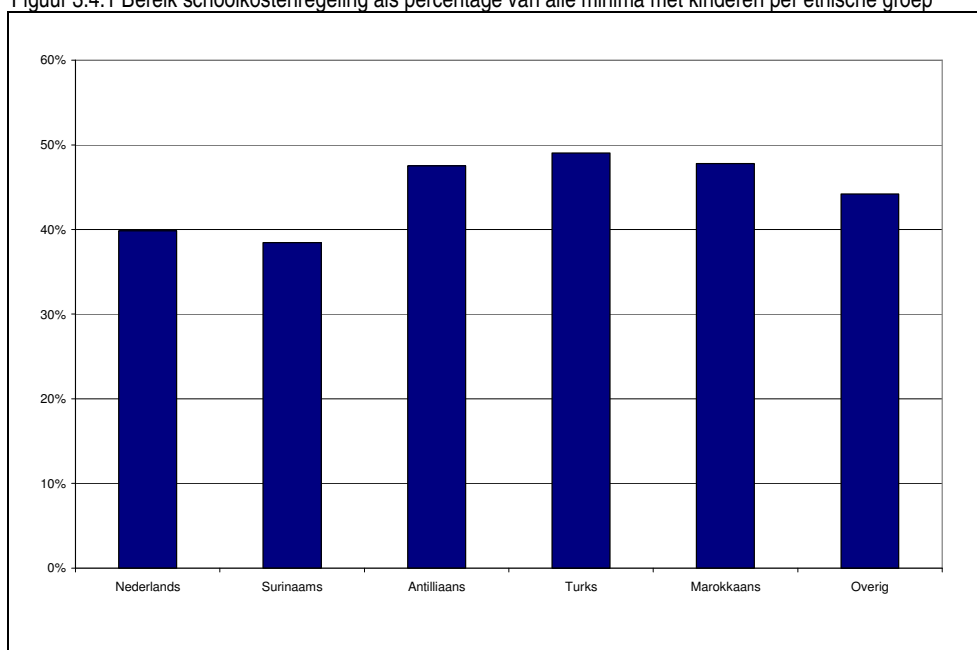
	2005	2007
Doelgroep	12.454	12.363
Gebruik doelgroep	4.980	5.452
Percentage gebruik	40 %	44 %

Van de huishoudens met schoolgaande kinderen maakt 44 procent gebruik van de schoolkostenregeling. Het bereik is licht gestegen ten opzichte van 2005 (tabel 3.4.2).

Kenmerken huishoudens die gebruikmaken van de schoolkostenregeling

- Meer dan de helft van de tegemoetkomingen gaat naar eenoudergezinnen. Dit komt overeen met de gezinsverdeling van de gehele minima en met de resultaten uit 2005;
- Van de gebruikers van de regeling heeft 77 procent een bijstandsuitkering. Dit was drie jaar geleden nog 81 procent;
- Ruim 70 procent van de gezinnen die gebruikmaken van de schoolkostenregeling zit langer dan drie jaar op het WSM. Dit is een groot verschil met drie jaar geleden, toen dit één op de drie huishoudens was;
- Ruim 54 procent van de huishoudens zit in de leeftijdsgroep 40-57,5 jaar.

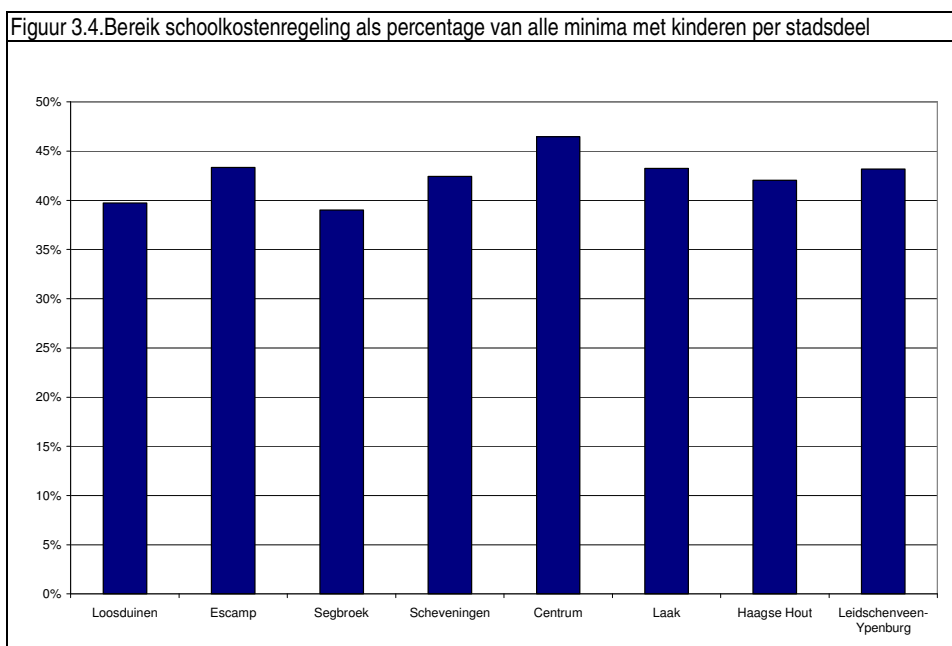
Figuur 3.4.1 Bereik schoolkostenregeling als percentage van alle minima met kinderen per etnische groep

Hagenaren met een Turkse of Marokkaanse achtergrond maken relatief veel gebruik van de schoolkostenregeling. Surinaamse huishoudens blijven relatief achter (figuur 3.4.1).

Stadsdeel

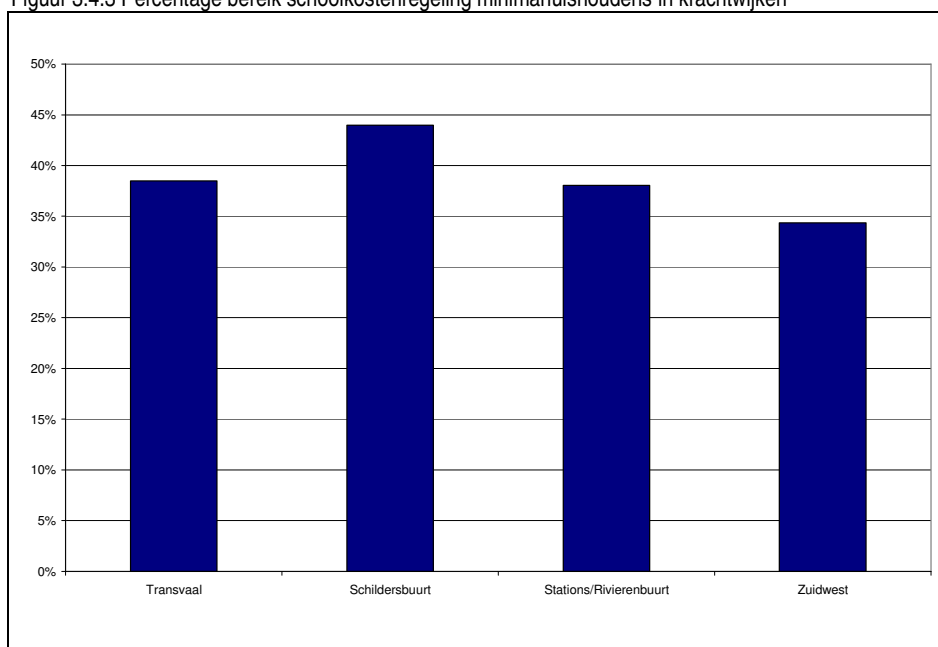
Het aandeel minima dat gebruik maakt van deze regeling is in Segbroek met 39 procent het laagst. Met name in Centrum is het gebruik hoog; hier neemt 46 procent van de minimahuishoudens met schoolgaande kinderen deel aan de regeling (figuur 3.4.2).

Krachtwijken

In de Schildersbuurt, waar de meeste minima wonen, is het bereik van de schoolkostenregeling het hoogst. Het gaat om ongeveer 44 procent van de doelgroep (figuur 3.4.3).

Figuur 3.4.3 Percentage bereik schoolkostenregeling minimahuishoudens in krachtwijken

3.5 Tegemoetkoming kinderopvang

In bijzondere situaties betaalt de gemeente de ontbrekende werkgeversbijdrage kinderopvang. Dit is het geval als bijvoorbeeld één of beide ouders een verplichte inburgeringcursus of met behoud van uitkering een re-integratietraject volgen en gebruik moeten maken van de kinderopvang. Ouders kunnen een beroep doen op een bijdrage van de gemeente als zij voldoen aan één van de volgende criteria:

- ouders die een uitkering ontvangen krachtens de Wwb, loaw, loaz en Anw en een re-integratietraject volgen;
- ouders met een uitkering krachtens de WWIK;
- niet-uitkeringsgerechtigden die als werkzoekenden zijn geregistreerd bij het CWI met een trajectplan (herintreders);
- nieuwkomers die een verplicht inburgeringstraject volgen;
- oudkomers als er sprake is van verplichte inburgering;
- gezinnen waarvan voor een ouder of kind een medische en / of een sociale indicatie geldt en die niet behoren tot één van de andere doelgroepen;
- studenten die zijn ingeschreven bij een instelling als bedoeld in de Wet studiefinanciering 2000 en de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdragen en studiekosten;
- tienermoeders die een opleiding volgen.

Kengetallen kinderopvang

In 2007 hebben 1.234 huishoudens een bijdrage voor de kosten van kinderopvang ontvangen (tabel 3.5.1). Per huishouden zijn, in vergelijking met 2005, meer toekenningen gedaan.

Tabel 3.5.1 Kengetallen kinderopvang

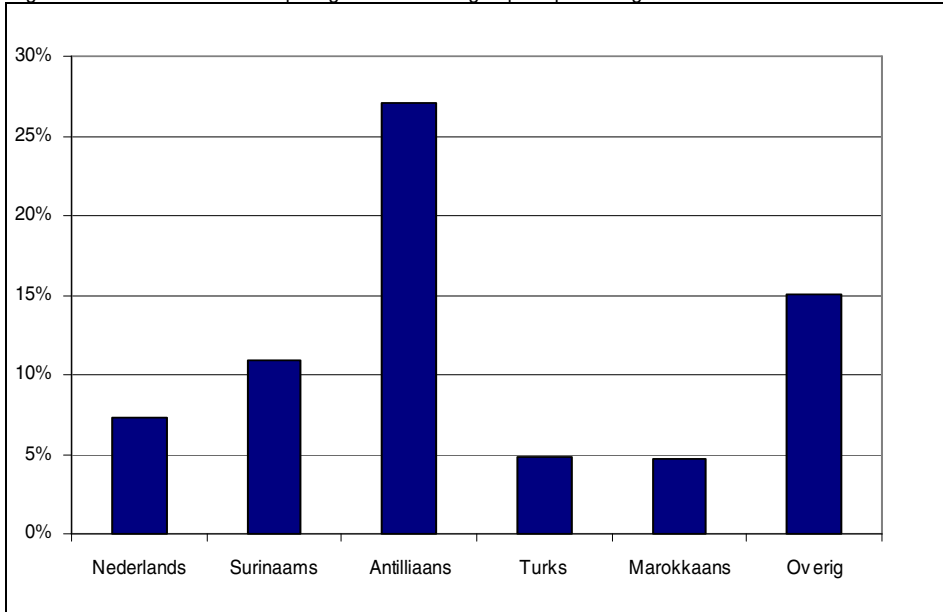
	2005	2007
Aantal toekenningen	1.341	1.552
Aantal huishoudens	1.298	1.234

Kenmerken huishoudens die gebruikmaken van de tegemoetkoming kinderopvang

Bij deze regeling is het moeilijk een doelgroep vast te stellen. Wel kunnen we een aantal kenmerken van de huishoudens die gebruikmaken van kinderopvang worden gegeven:

- In twee van de drie gevallen betreft het een eenoudergezin;
- Van de huishoudens, waar het inkomen van bekend is, heeft ruim de helft een bijstandsuitkering;
- Net als in 2005, maken huishoudens met een niet-Nederlandse achtergrond veel gebruik van deze regeling; 85 procent;
- Zoals te verwachten, maken gezinnen in de leeftijdscategorie 26-39 jaar het meest gebruik van deze regeling;
- Ruim 92 procent van de huishoudens zit langer dan een jaar op het minimuminkomen.

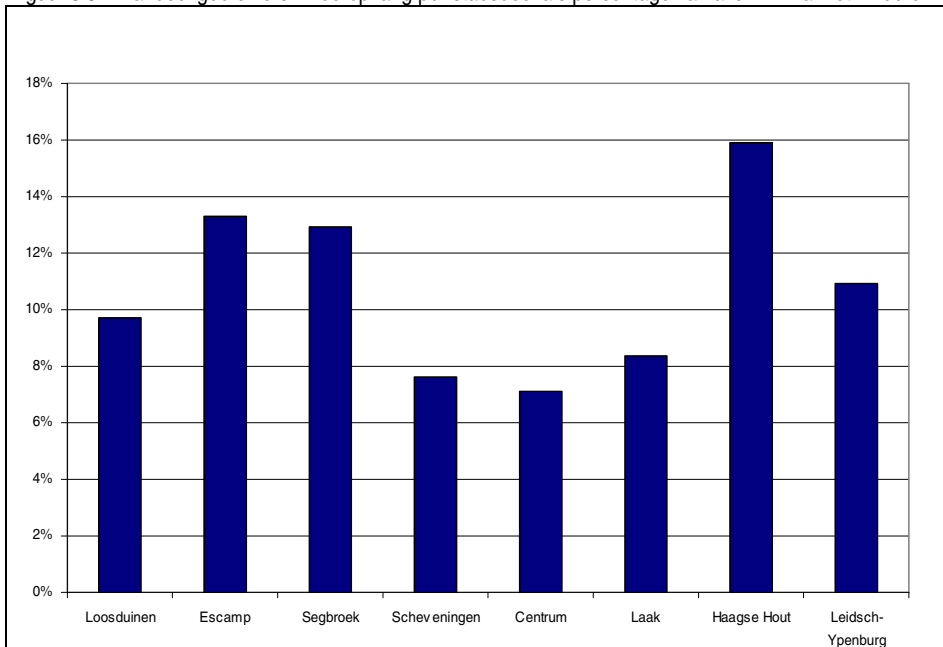
Figuur 3.5.1 Gebruikers kinderopvang naar etnische groep als percentage van alle minima met kinderen

Opvallend veel Hagenaars met een Antilliaanse achtergrond maken gebruik van de tegemoetkoming in de kinderopvang (figuur 3.5.1). Dit was overigens in 2005 ook het geval.

Stadsdeel

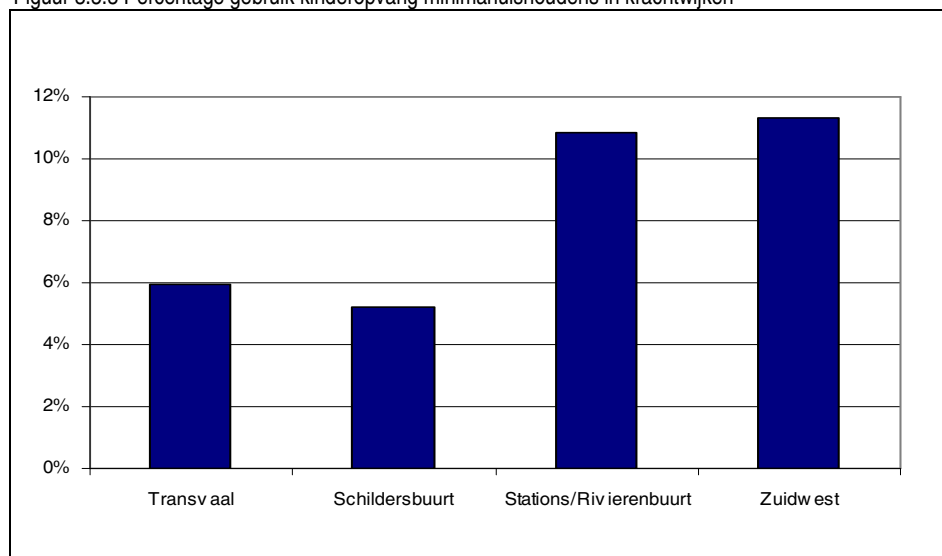
Figuur 3.5.2 Aandeel gebruikers kinderopvang per stadsdeel als percentage van alle minima met kinderen

Ongeveer het zelfde beeld als drie jaar geleden komt naar voren, namelijk dat het gebruik in de stadsdelen Haagse Hout, Segbroek en Escamp relatief hoog is (figuur 3.5.2).

Krachtwijken

Figuur 3.5.3 Percentage gebruik kinderopvang minimahuishoudens in krachtwijken

Het gebruik in de krachtwijken is gemiddeld vergelijkbaar met de rest van de stad. Echter in Transvaal en de Schildersbuurt is het gebruik relatief laag, terwijl dit in de Stations/Rivierenbuurt en Zuidwest relatief hoog is (figuur 3.5.3).

3.6 Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Burgers met een minimuminkomen kunnen kwijtschelding aanvragen voor gemeentelijke belastingen. Onder deze belastingen vallen de onroerende zaakbelastingen voor eigenaren, de aanslag voor het rioolrecht, afvalstoffenheffing en de hondenbelasting. Voor de kwijtschelding zijn ten opzichte van de WWB andere vermogensgrenzen gedefinieerd. De kwijtschelding valt onder de doelstelling lastenverlichting en is bestemd voor burgers met een inkomen op bijstandsniveau.

Kengetallen kwijtschelding

In het jaar 2007 zijn in totaal 24.654 toekenningen voor kwijtschelding gedaan. Deze zijn verdeeld over 23.779 huishoudens (tabel 3.6.1). Omdat de regelingen betreffende de gemeentelijke heffingen zijn veranderd in de afgelopen drie jaar (vooral de afschaffing van de OZB gebruikers belasting), zijn er verschillen tussen de kwijtscheldingsgetallen over 2007 en 2005.

Tabel 3.6.1 Kengetallen kwijtschelding

	2005	Bedrag	2006	Bedrag	2007	Bedrag
Afvalstoffenheffing	31.933	€ 6.364.015	27.073	€ 6.454.158	24.609	€ 6.604.252
OZB gebruikers	31.143	€ 1.887.805	42	€ 5.233	26	€ 2.082
Rioolrecht	927	€ 5.290	34	€ 2.822	19	€ 1.928
OZB eigenaren	902	€ 4.112				
Hondenbelasting	763	€ 46.319				
Totaal	65.668	€ 8.307.544	27.149	€6.462.213	24.654	€ 6.608.262

Er wordt voornamelijk kwijtschelding verleend voor de afvalstoffenheffing. In 2007 is in totaal een bedrag kwijtgescholden van € 6.608.262, -.

Bereik kwijtschelding

De veranderingen bij de gemeentelijke belastingen hebben geen invloed op de doelgroep, die is namelijk gelijk gebleven. De wettelijke grens om in aanmerking te komen voor de kwijtscheldingsregeling ligt bij 100 procent van het Wettelijk sociaal minimum. Omdat in deze rapportage de grens bij 105 procent is gelegd, ligt het aantal huishoudens dat recht heeft op kwijtschelding iets lager. In totaal is daarom de doelgroep voor de kwijtschelding 31.896 huishoudens.

Tabel 3.6.2 Bereik kwijtschelding

	2005	2007
Doelgroep kwijtschelding	38.718	31.896
Gebruik doelgroep	30.851	23.779
Percentage gebruik	80 %	75 %

Ongeveer driekwart van de huishoudens die tot de doelgroep behoort, maakt gebruik van de kwijtscheldingsregeling (tabel 3.6.2). Dit is, hoewel iets lager dan in 2005, een hoog bereik.

Kenmerken huishoudens die gebruikmaken van de kwijtschelding

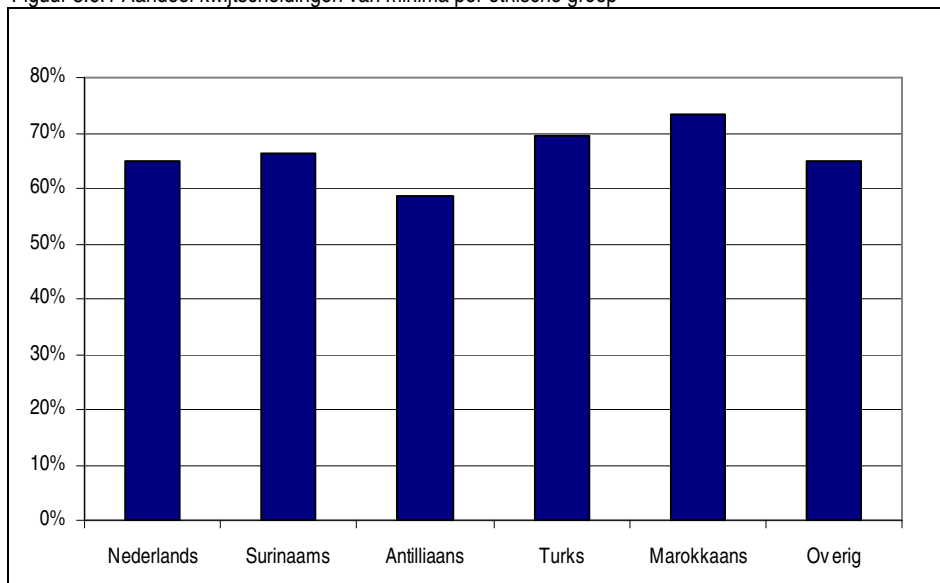
Hier worden een aantal opvallende kenmerken beschreven van de huishoudens die gebruikmaken van de kwijtscheldingsregeling in de gemeente Den Haag. De onderstaande grafieken zijn, in tegenstelling tot de doelgroep van de kwijtschelding, gebaseerd op de hele minimapopulatie tot 105 procent. De percentages vallen in werkelijkheid dus iets hoger uit.

- Alleenstaanden maken verreweg het meeste gebruik van kwijtschelding van de gemeentelijke lasten, ruim de helft van de gebruikers is alleenstaand;
- Ouderen maken relatief iets vaker gebruik van de regeling dan jongere huishoudens;
- Relatief veel WWB'ers maken gebruik van de kwijtschelding; bijna 44 procent van de gebruikers heeft een bijstandsinkomen;
- Terwijl de langdurige minima in 2005 nog ondervertegenwoordigd waren, zijn ze nu oververtegenwoordigd. Bijna tweederde van de gebruikers van de kwijtschelding heeft minimaal drie jaar een inkomen op bijstandsniveau. Voor de gehele groep minima is dit ongeveer 54 procent.

Etniciteit

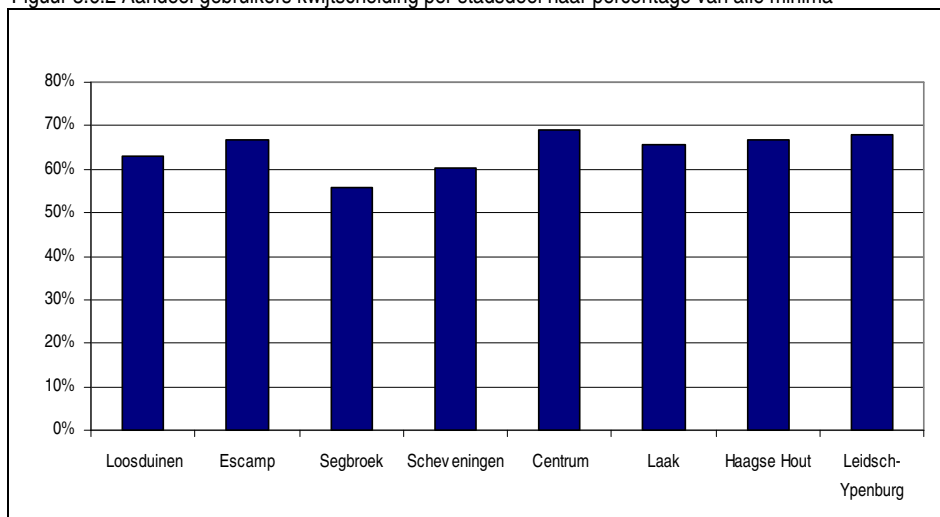
Hagenaren met een Marokkaanse en Turkse achtergrond benutten de kwijtschelding het meest. Antillianen zitten qua gebruik onder het gemiddelde (figuur 3.6.1). Dit is in overeenstemming met de cijfers van drie jaar geleden.

Figuur 3.6.1 Aandeel kwijtscheldingen van minima per etnische groep

Stadsdeel

Figuur 3.6.2 Aandeel gebruikers kwijtschelding per stadsdeel naar percentage van alle minima

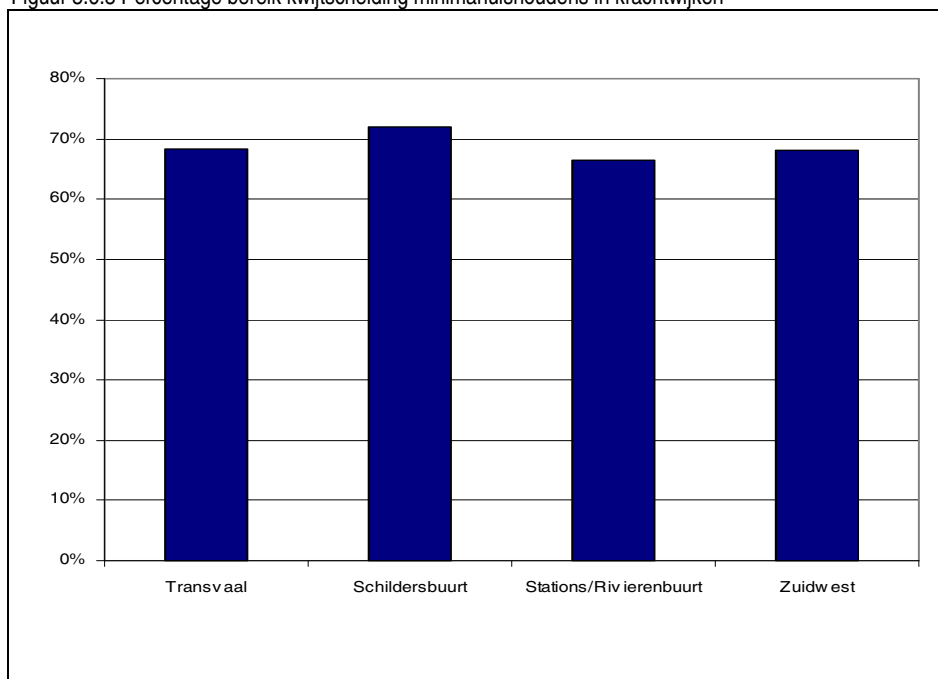

Het beeld verschilt qua verdeling van de percentages weinig van dat van drie jaar geleden. In Segbroek is het gebruik van de kwijtschelding relatief laag, maar nog altijd ruim boven de 50 procent (figuur 3.6.2).

Krachtwijken

Het gebruik in de krachtwijken is gemiddeld iets hoger dan in heel Den Haag. Er zijn weinig verschillen in het gebruik tussen de wijken. Het grootste aandeel gebruikers is te vinden in de Schildersbuurt (figuur 3.6.3).

Figuur 3.6.3 Percentage bereik kwijtschelding minimahuishoudens in krachtwijken

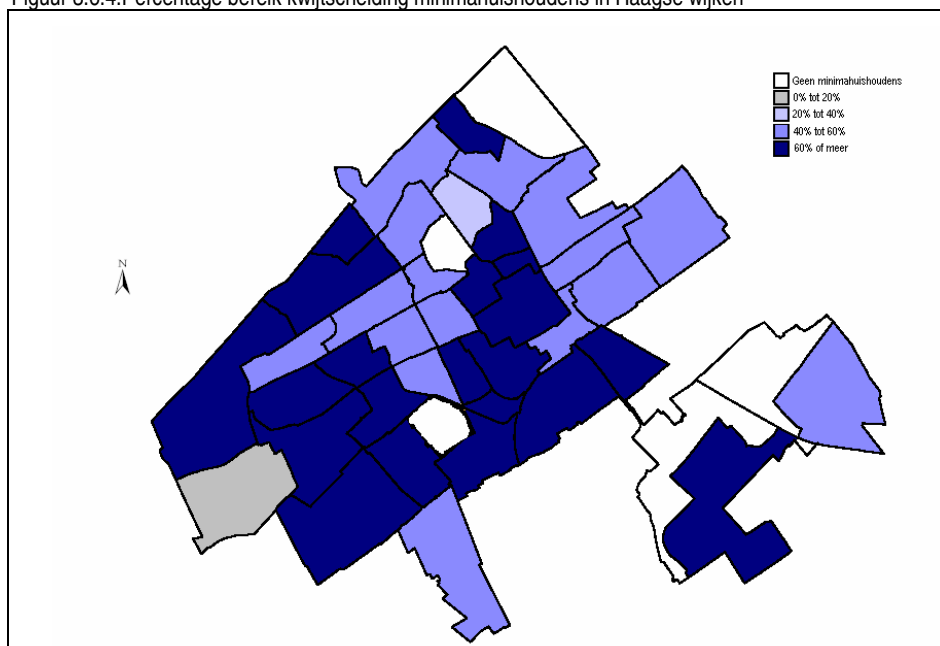
Kenmerken huishoudens die geen gebruikmaken van de kwijtschelding

- In bijna twee op de drie gevallen die geen gebruikmaken van de kwijtschelding gaat het om alleenstaande huishoudens;
- Ruim een kwart van de niet-gebruikers is ouder dan 65 jaar;
- Van de niet-gebruikers heeft bijna 57 procent een bijstandsuitkering;
- Ruim 17 procent van de niet-gebruikers leeft korter dan een jaar op het minimum. Dit was in 2005 nog een kwart;
- Ruim 40 procent van de niet-gebruikers is autochtoon en 60 procent allochtoon.

KADER: Vergelijking met Amsterdam

Het niet-gebruik in Den Haag is onder 65 plussers groter dan in Amsterdam: 25 procent tegen 9 procent. Het bereik onder de gehele doelgroep is in Amsterdam met 84 procent ook iets hoger dan de 75 procent in Den Haag. Van de huishoudens die kwijtschelding ontvangen zit in Den Haag twee derde langer dan drie jaar op een minimuminkomen. In Amsterdam is dit 82 procent.

Figuur 3.6.4:Percentage bereik kwijtschelding minima huishoudens in Haagse wijken

3.7 Ooievaarspas

Doel van de Ooievaarspas is om mensen met een laag inkomen door middel van kortingen deel te laten nemen aan sportieve, culturele en recreatieve activiteiten. De doelgroep bestaat uit een viertal groepen. De eerste groep bestaat uit personen met een inkomen tot 110 procent van het minimum: zij krijgen de pas gratis. De tweede groep betreft personen met een inkomen tot 130 procent van het minimum: zij betalen € 11,34 per pas. De derde groep bestaat uit alle 65 plussers met een inkomen tot 130 procent van het minimum: deze groep krijgt de pas gratis. De laatste groep bestaat uit alle studenten: zij kunnen voor € 11,34 een Ooievaarspas aanschaffen.

Kengetallen Ooievaarspas

In 2007 zijn er aan 39.607 huishoudens 67.167 passen verstrekt.¹⁵ (tabel 3.7.1).

Tabel 3.7.1 Kengetallen Ooievaarspas

	2005	2007
Aantal passen	69.683	67.167
Aantal huishoudens	38.983	39.607
Gem. aantal passen per huishouden	1,8	1,7

Bereik Ooievaarspas

De doelgroep bestaat uit alle personen met een inkomen tot 110 procent van het minimum en alle personen met een inkomen tot 130 procent van het minimum. Het bereik is ten opzichte van 2005 gelijk gebleven (tabel 3.7.2).

¹⁵ Het aantal hoofdpas aanvragers (exclusief duplicaten, kind- en partnerpassen is 44.162).

Tabel 3.7.2 Bereik Ooievaarspas op huishoudniveau

	2005	2007
Huishoudens tot 110 procent	42.531	45.487
Huishoudens tot 130 procent	13.314	10.952
Totale doelgroep	55.845	56.439
Aantal pashouders	38.983	39.607
Percentage gebruik	70 %	70 %

Kenmerken huishoudens Ooievaarspas

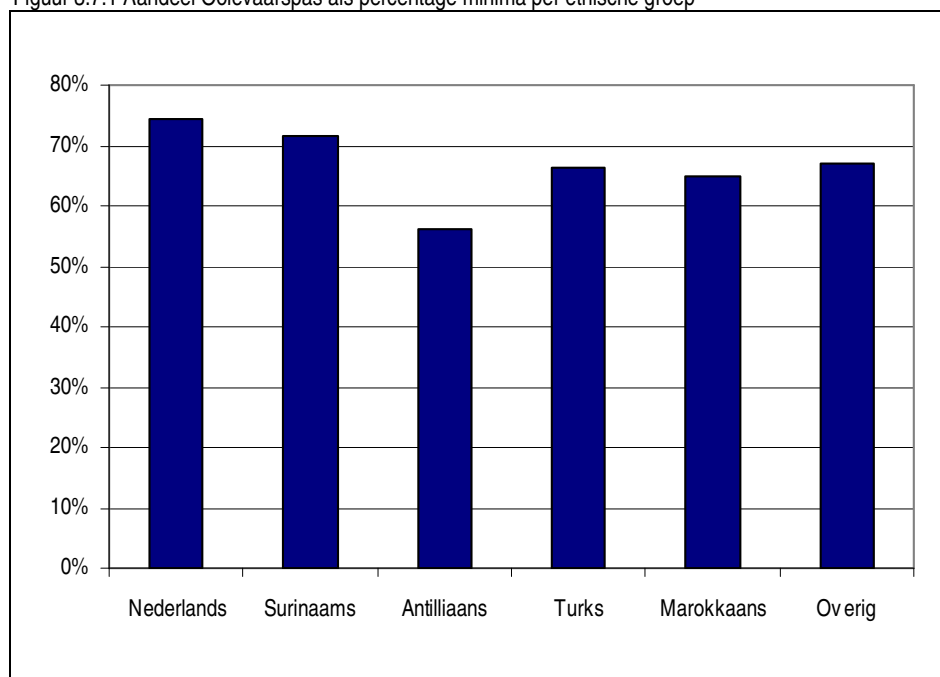
De huishoudens die één of meer Ooievaarspassen hebben ontvangen hebben de volgende kenmerken:

- Het aandeel 65 plussers is in drie jaar tijd gestegen van 33 naar 35 procent;
- Ruim een kwart van de pashouders komt uit een gezin met kinderen. 54 procent is alleenstaand;
- Ruim 54 procent van de huishoudens die een Ooievaarspas bezitten, heeft langer dan drie jaar een minimum inkomen. In 2005 was dit ruim 50 procent. Van de huishoudens met een Ooievaarspas zit 10 procent korter dan een jaar op het minimum.

Etniciteit

Met name onder autochtone Hagenaars en Hagenaars met Surinaamse afkomst is het bereik relatief hoog. Onder de Antillianen is het bereik het laagst (figuur 3.7.1).

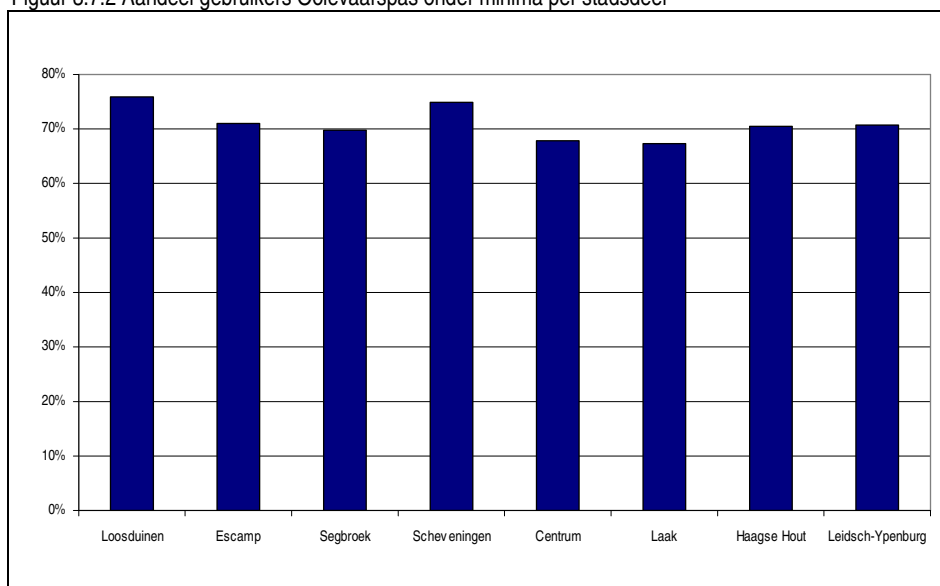
Figuur 3.7.1 Aandeel Ooievaarspas als percentage minima per etnische groep

Stadsdeel

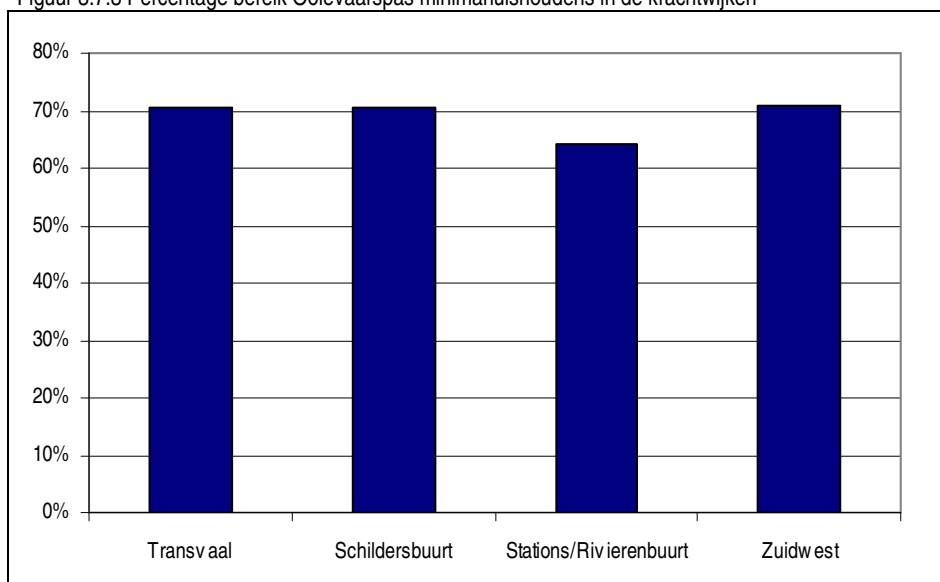
Het gebruik onder de minima in de verschillende stadsdelen verschilt weinig van elkaar. In Laak en Centrum is het aandeel gebruikers het laagste, in Loosduinen en Scheveningen het hoogst (figuur 3.7.2).

Figuur 3.7.2 Aandeel gebruikers Ooievaarspas onder minima per stadsdeel

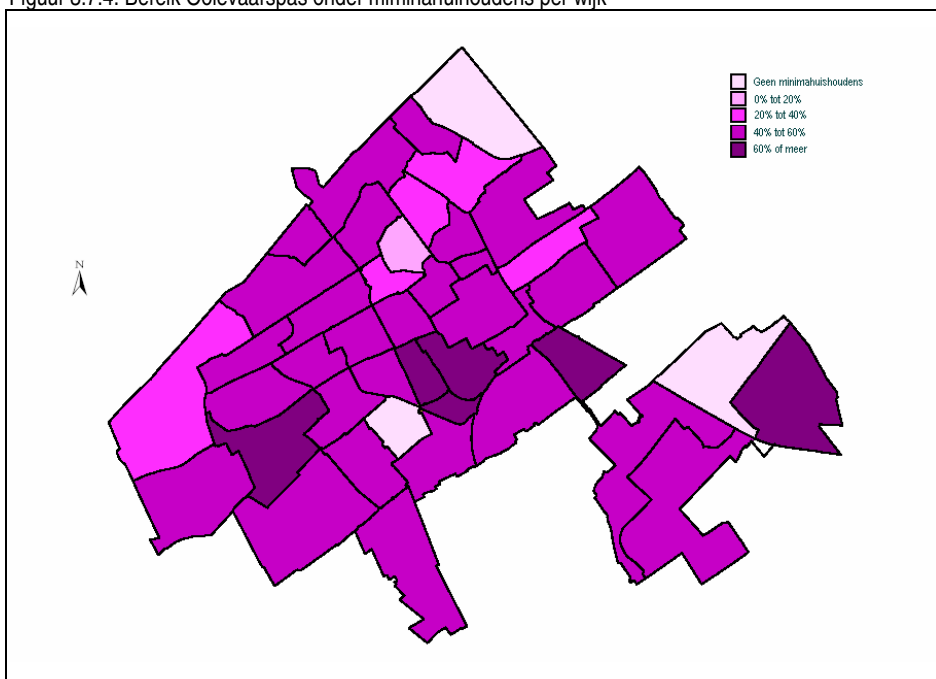
Krachtwijken

Figuur 3.7.3 Percentage bereik Ooievaarspas minimahuishoudens in de krachtwijken

Het bereik onder de minima in de krachtwijken verschilt weinig met dat van geheel Den Haag. In de Stations/Rivierenbuurt wordt de Ooievaarspas het minst gebruikt (figuur 3.7.3).

Figuur 3.7.4: Bereik Ooievaarspas onder minimumhuishoudens per wijk

3.8 Fonds voor ouderen

Het fonds voor ouderen maakt deel uit van de Ooievaarspas. De regeling is bestemd voor alle ouderen met een minimum inkomen tot 130 procent. De regeling bestaat uit een jaarlijks bedrag van € 250, -.

Kengetallen fonds voor ouderen

In 2007 zijn er aan 10.602 huishoudens 11.386 verstrekkingen gedaan (tabel 3.8.1).

Tabel 3.8.1 Kengetallen fonds voor ouderen

	2005	2007
Aantal verstrekkingen	10.202	11.386
Aantal huishoudens	9.524	10.602

Bereik fonds voor ouderen

De doelgroep bestaat uit alle personen met een inkomen tot 130 procent van het minimum die ouder zijn dan 65 jaar.

Tabel 3.8.2 Bereik fonds voor ouderen

	2005	2007
Personen 65 en ouder tot 130 procent	13.306	17.340
Aantal verstrekkingen	10.202	11.386
Percentage gebruik	77 %	66 %

Tweederde van de personen die ouder is dan 65 jaar en een inkomen heeft tot 130 procent van het wettelijk sociaal minimum maakt gebruik van het fonds voor ouderen (tabel 3.8.2).

Kenmerken huishoudens fonds voor ouderen

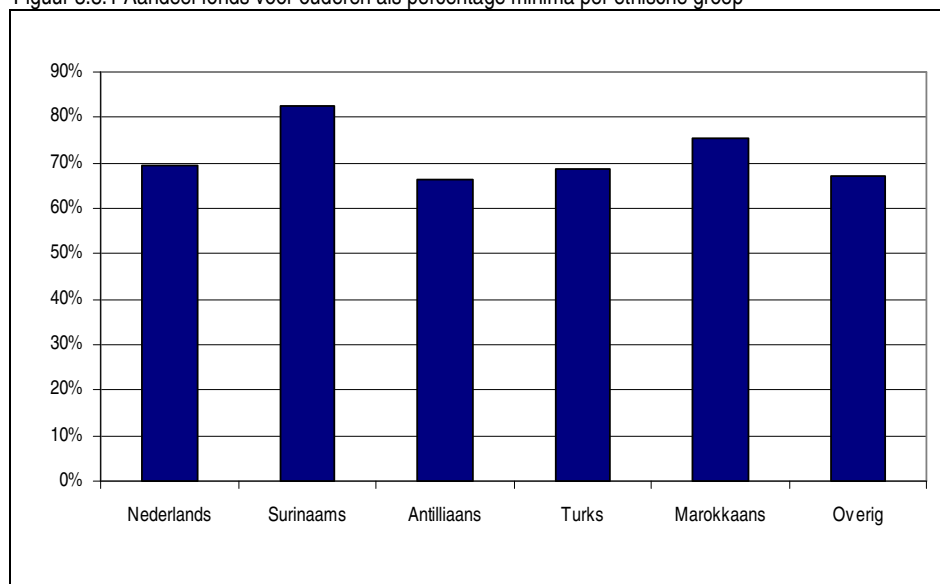
De kenmerken van de huishoudens zien er als volgt uit.

- Bijna 70 procent van de gebruikers is alleenstaand. Onder de gehele groep 65 plus-sers is dit bijna 62 procent;
- Van de huishoudens die een vergoeding hebben gekregen uit het fonds voor ouderen heeft 75 procent langer dan drie jaar een minimum inkomen. Dit was drie jaar geleden nog 44 procent. 7 procent van de huishoudens die gebruik gemaakt hebben van het fonds zitten korter dan een jaar op het minimum;
- Bijna tweederde van de gebruikers van het fonds voor ouderen is van Nederlandse afkomst. Van de autochtone Hagenaars zijn de Surinamers de grootste groep.

Etniciteit

Vooral onder de Surinaamse Hagenaars van 65 jaar en ouder is het bereik hoog. Ruim 80 procent maakt gebruik van het fonds voor ouderen (figuur 3.8.1).

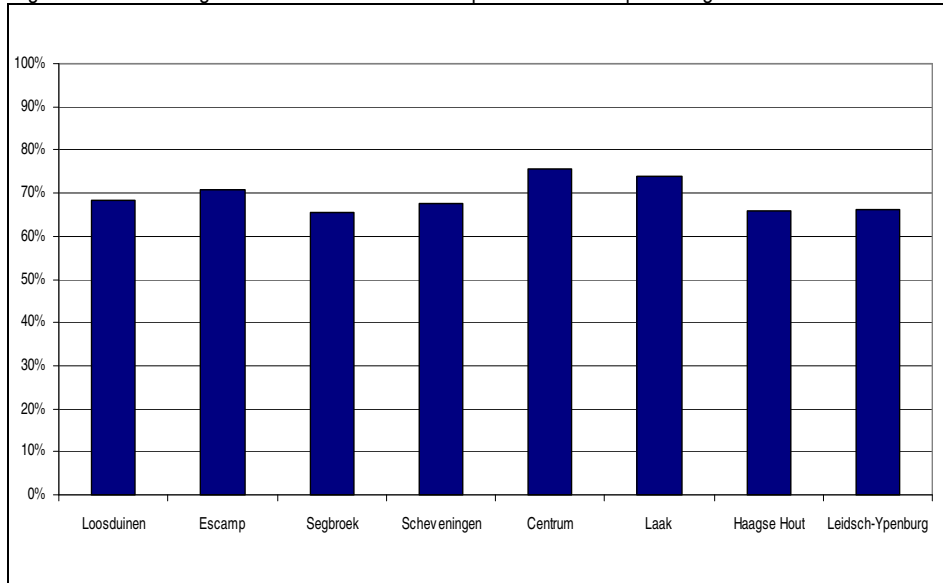
Figuur 3.8.1 Aandeel fonds voor ouderen als percentage minima per etnische groep

Stadsdeel

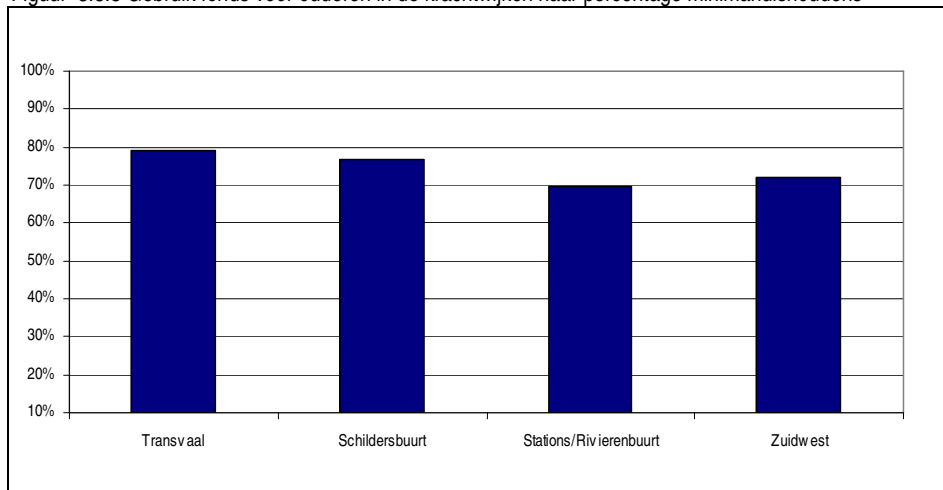
In Centrum, Laak en Escamp is het percentage gebruik het hoogst. De ouderen in Leidschenveen-Ypenburg, Segbroek en Haagse-Hout maken relatief minder gebruik van het ouderenfonds (figuur 3.8.2).

Figuur 3.8.2 Aandeel gebruikers fonds voor ouderen per stadsdeel als percentage van het aantal minima

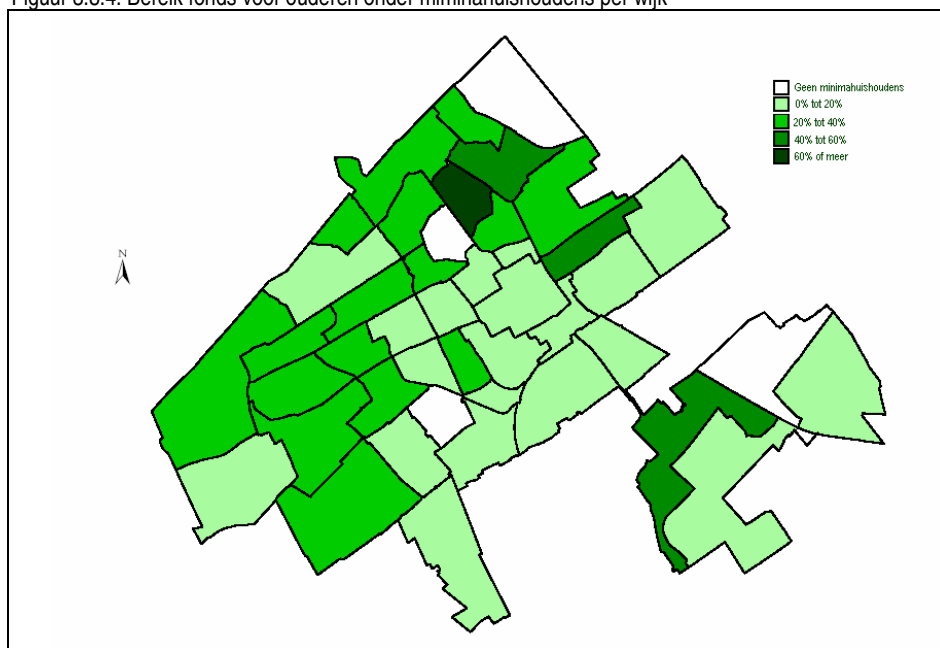
Krachtwijken

Figuur 3.8.3 Gebruik fonds voor ouderen in de krachtwijken naar percentage minimahuishoudens

In alle krachtwijken ligt het bereik ruim boven het stedelijk gemiddelde van 61 procent (figuur 3.8.3). Het gebruik is het hoogst in de Schildersbuurt en Transvaalwijk.

Figuur 3.8.4: Bereik fonds voor ouderen onder minimaalhuishoudens per wijk

3.9 Fonds voor chronisch zieken en gehandicapten

Ook het fonds voor chronisch zieken en gehandicapten maakt deel uit van de Ooievaarspas. De regeling is bestemd voor alle chronisch zieken en gehandicapten, jonger dan 65 jaar, met een minimum inkomen tot 130 procent. De regeling bestaat uit een jaarlijks bedrag van € 250,- voor kosten die samenhangen met de ziekte of handicap. De aanvragers moeten wel een Wmo-beschikking of een CIZ-indicatie hebben.

Kengetallen fonds voor chronisch zieken en gehandicapten

In 2007 zijn er aan 3.381 huishoudens 3.700 verstrekkingen gedaan (tabel 3.9.1). Het aantal verstrekkingen is flink gestegen ten opzichte van drie jaar geleden. Dit kan mede komen door de invoering van de WMO. De verantwoordelijkheid ligt nu bij de gemeente, waardoor de doelgroep beter bekend is met de regelingen.

Tabel 3.9.1 Kengetallen fonds voor chronisch zieken en gehandicapten

	2005	2007
Aantal verstrekkingen	2.653	3.700
Aantal huishoudens	2.496	3.381

Kenmerken gebruikers huishoudens fonds voor chronisch zieken en gehandicapten

Over het bereik van deze regeling is weinig te zeggen, de doelgroep is wel gedefinieerd maar de omvang is moeilijk te bepalen en daardoor moeilijk te bereiken. Wel zijn er een aantal kenmerken van de gebruikers bekend.

- Ruim 61 procent van de gebruikers is alleenstaand;
- Van de huishoudens die een vergoeding hebben gekregen uit het fonds voor chronisch zieken en gehandicapten heeft 65 procent langer dan drie jaar een minimum inkomen. In 2005 was dit nog 71 procent. Bijna zeven procent heeft korter dan een jaar een inkomen op het minimum;

- Veertig procent van de gebruikers heeft een WWB inkomen, ruim de helft heeft een inkomen in de categorie overig;
- Het aandeel huishoudens met een Nederlandse achtergrond is bijna vijftig procent. Dit komt overeen met de verdeling onder de gehele groep huishoudens ouder dan 65 jaar. Bijna 22 procent van de gebruikers is Surinaams, ook dit komt overeen met de totale verdeling.

3.10 Schuldhulpverlening

De doelgroep voor de schuldhulpverlening bestaat uit alle huishoudens met problematische schulden. De hulp die deze huishoudens krijgen bestaat onder andere uit het bemiddelen, het regelen van een saneringskrediet of het aanbieden van budgetbeheer. Deze regeling wordt uitgevoerd door de Gemeentelijke Kredietbank (GKB) Den Haag. Hier komen de aanvragen voor schuldhulpverlening uit 2007 aan bod.

Kengetallen schuldhulpverlening

De historische aanvragen zijn alle aanvragen die zijn afgesloten, hetzij met een toekenning hetzij met een afwijzing. De lopende aanvragen hebben nog geen toekenning of afwijzing, de procedure voor deze loopt nog.

Tabel 3.10.1 Aantallen lopende en afgesloten aanvragen

	2007
Historisch	1.420
Lopend	97
Totaal	1.517

In 2007 zijn er in totaal 1.517 aanvragen voor schuldhulpverlening geregistreerd, waarvan 1.420 zijn afgesloten en 97 nog lopen (tabel 3.10.1). Omdat het aantal lopende aanvragen dermate laag is, is er in onderstaande analyse van kenmerken geen onderscheid tussen de twee type aanvragen gemaakt.

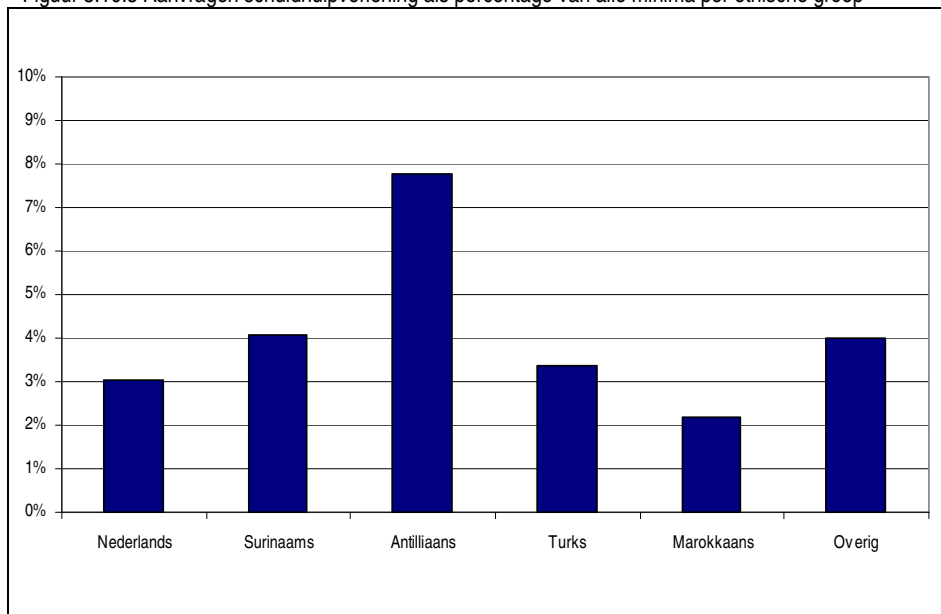
Kenmerken huishoudens die schuldhulpverlening hebben aangevraagd

- Bijna 43 procent van de huishoudens is alleenstaand en 20 procent is een eenoudergezin;
- Bijna 59 procent van de huishoudens heeft een WWB-uitkering;
- Slechts 5 procent is 65 jaar of ouder. Eén op de drie is tussen de 26 en 39 jaar oud en ruim 45 procent van de huishoudens zit in de categorie 40 tot 57,5 jaar.

Etniciteit

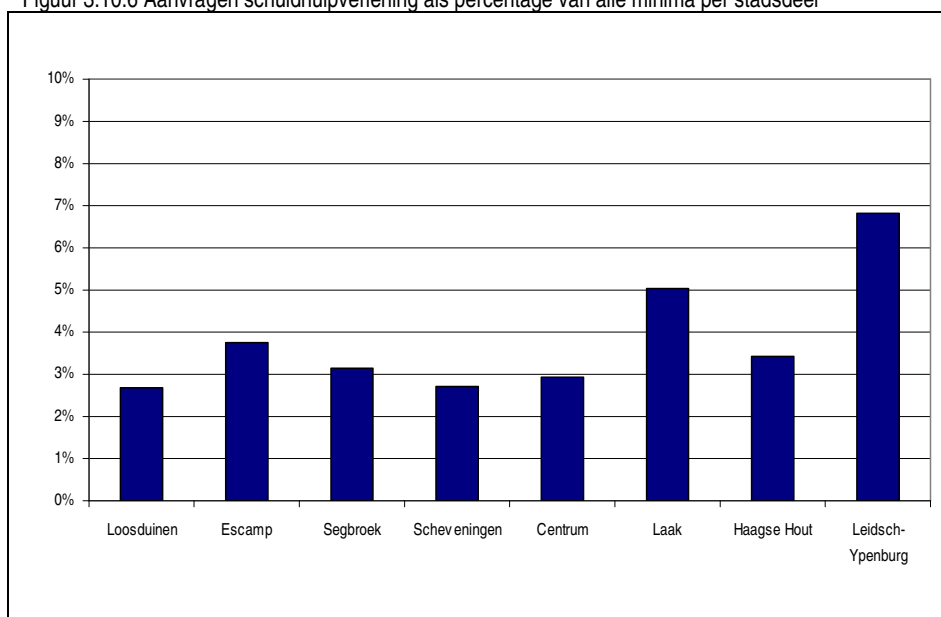
Gemiddeld heeft 3 procent van de Haagse minimabevolking met een inkomen tot 105 procent schuldhulpverlening aangevraagd. Opvallend is het aandeel van 8 procent bij de huishoudens met een Antilliaanse achtergrond (figuur 3.10.5).

Figuur 3.10.5 Aanvragen schuldhulpverlening als percentage van alle minima per etnische groep

Stadsdeel

Figuur 3.10.6 Aanvragen schuldhulpverlening als percentage van alle minima per stadsdeel

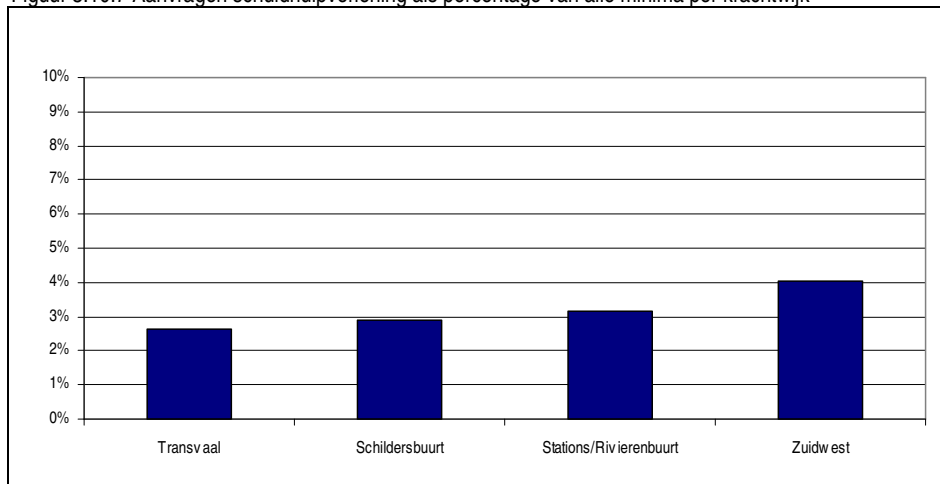

Het gemiddelde aandeel schuldbemiddeling onder de minimahuishoudens is 3 procent. In de stadsdelen Leidschendam-Ypenburg en Laak doen relatief meer huishoudens een beroep op de schuldhulpverlening (figuur 3.10.6).

Krachtwijk

Het aandeel aanvragen voor schuldhulpverlening ligt in de krachtwijken iets boven het gemiddelde van drie procent op de gehele minimabevolking per wijk (figuur 3.10.7).

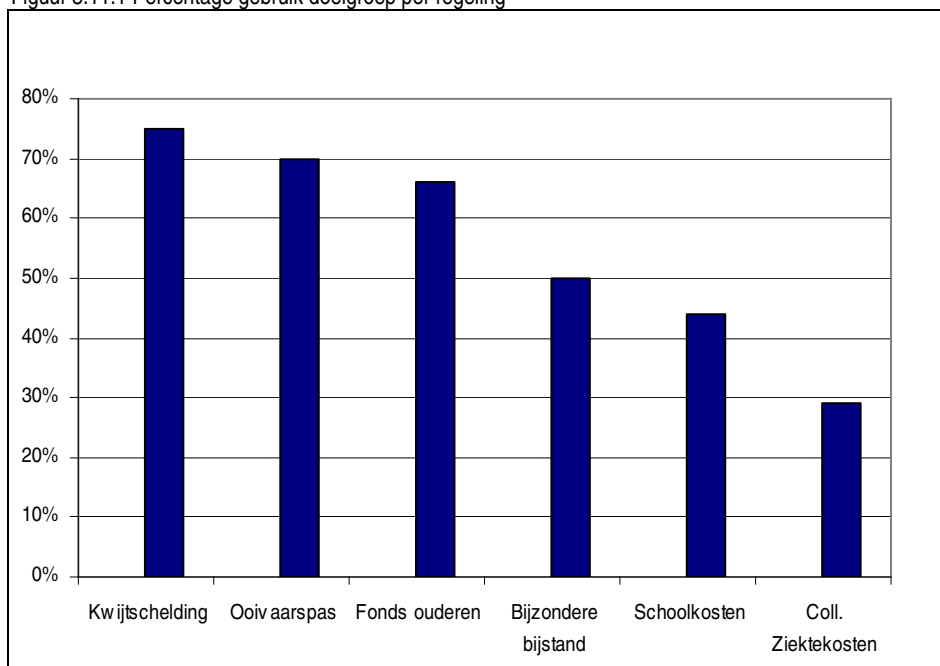
Figuur 3.10.7 Aanvragen schuldhulpverlening als percentage van alle minima per krachtwijk

3.11 Cumulatief gebruik voorzieningen

In deze paragraaf wordt gekeken van hoeveel voorzieningen de minimahuishoudens tegelijkertijd gebruikmaken: het cumulatieve gebruik.

Figuur 3.11.1 Percentage gebruik doelgroep per regeling

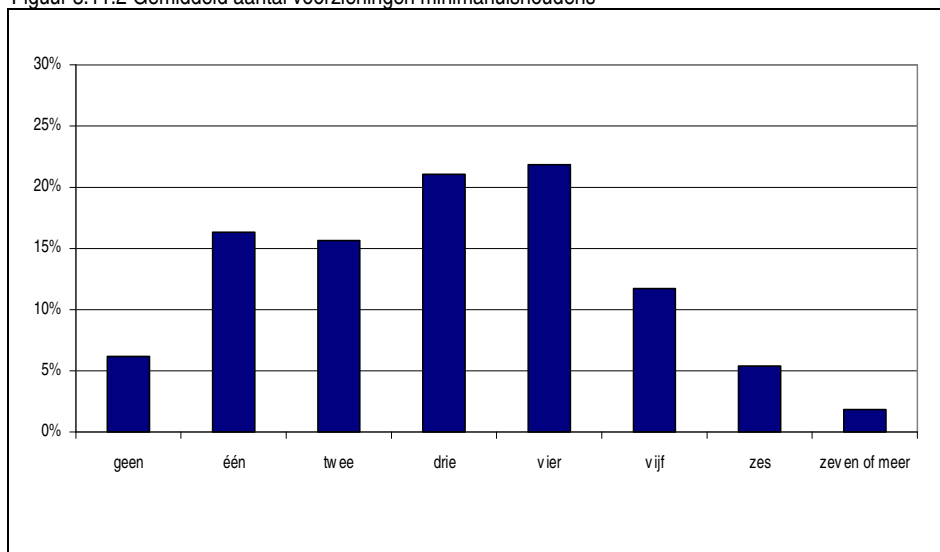

De minimahuishoudens maken het meeste gebruik van de kwijtschelding, gevolgd door de Ooievaarspas en het fonds voor ouderen (figuur 3.11.1).

Aantal voorzieningen in minimahuishoudens

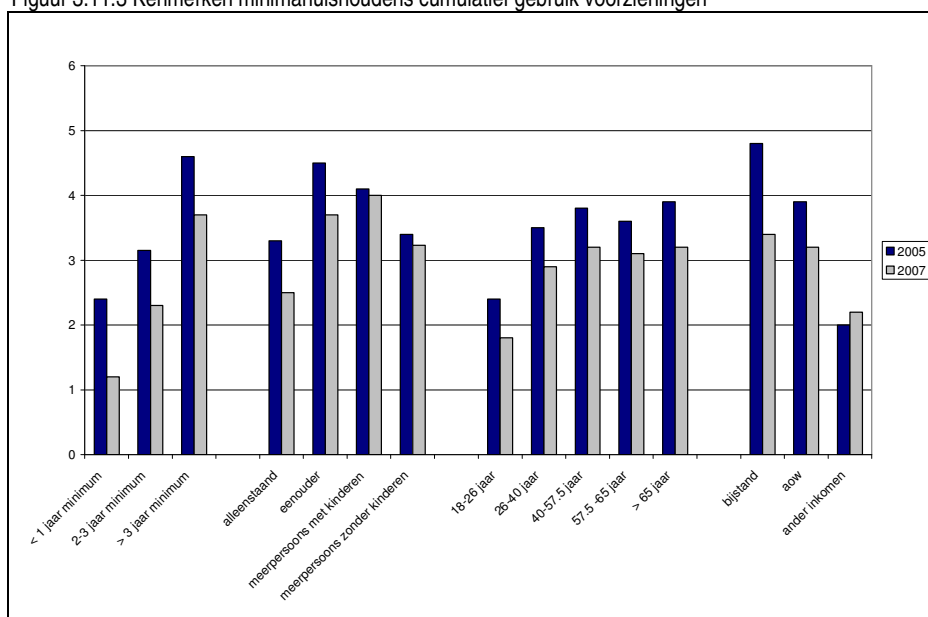
Minimahuishoudens maken gemiddeld gebruik van 3,0 voorzieningen, tegen 3,6 voorzieningen in 2005. In de volgende figuur staat een overzicht van het aantal gebruikte voorzieningen.

Figuur 3.11.2 Gemiddeld aantal voorzieningen minimahuishoudens

Ruim 5 procent van de minima maakt van geen enkele voorziening gebruik. Het grootste deel maakt gebruik van drie of vier voorzieningen (figuur 3.11.2).

Figuur 3.11.3 Kenmerken minimahuishoudens cumulatief gebruik voorzieningen

Kenmerken minimahuishoudens cumulatief gebruik

Uit de bovenstaande grafiek zijn een aantal kenmerken te destilleren. Het gemiddelde gebruik van de regelingen is over het algemeen afgenomen ten opzichte van drie jaar geleden:

- Hoe langer men een inkomen heeft op het wettelijk sociaal minimum des te meer voorzieningen men gebruikt;
- Huishoudens ouder dan 65 jaar maken gebruik van meer voorzieningen dan de huishoudens onder de 65 jaar. Een reden hiervoor kan zijn dat voor ouderen er een specifieke voorziening is, het fonds voor ouderen, die niet toegankelijk is voor anderen;
- Huishoudens met een bijstandsuitkering gebruiken vaker meerdere voorzieningen;
- Eenoudergezinnen maken gebruik van vier voorzieningen per huishouden, meerpersoonshuishoudens met kinderen maken in 2007 het vaakst gebruik van voorzieningen. Zij zijn daarmee de eenoudergezinnen voorbijgestreefd. Alleenstaanden maken een stuk minder gebruik van voorzieningen.

KADER: Vergelijking Amsterdam

Ook in 2007 ligt het aantal voorzieningen van 3,0 waar de Haagse minima gebruik van maken, iets hoger dan in Amsterdam waar het 2,7 is. Net als in Amsterdam is de kwijtschelding de meest gebruikte regeling.

4 Gezinnen met kinderen

Eén van de speerpunten van het huidige en toekomstige armoedebeleid van de gemeente Den Haag betreft gezinnen en ouders met kinderen tot 18 jaar. Om beleid voor deze groep op maat te kunnen leveren, is inzicht in de omvang, samenstelling en kenmerken van de doelgroep essentieel. In dit hoofdstuk wordt aan deze vraag beantwoord door specifiek in te gaan op deze gezinnen met een inkomen tot 110 procent van het wettelijk sociaal minimum.

De in dit hoofdstuk beschreven huishoudens kunnen worden ingedeeld in twee groepen; eenoudergezinnen en meerpersoons huishoudens met kinderen. In de praktijk komt het in deze laatste groep vaak neer op een gezin met twee volwassenen en één of meer kinderen jonger dan 18 jaar.

Tabel 4.1 Gezinnen met kinderen naar inkomen

	Eenoudergezin		Meerpersoons	
<i>105 % minimum</i>	5.367	43 %	5.024	11 %
<i>110 % minimum</i>	1.616	13 %	2.444	6 %
Totaal tot 110 %	6.983	56 %	7.468	17 %
Hoger dan 130%	5.486	44 %	36.710	83 %
Totaal	12.469	100 %	44.178	100 %

In Den Haag heeft meer dan de helft van de eenoudergezinnen een inkomen tot 110 procent van het sociaal minimum. Bij de meerpersoonshuishoudens is het met 17 procent een stuk lager en is gelijk aan het stedelijk percentage huishoudens tot 110 procent.

4.1 Duur inkomen

Ruim 42 procent van de eenoudergezinnen leeft al langer dan drie jaar op een minimuminkomen. Van de meerpersoons gezinnen leeft ruim één op de drie langer dan drie jaar op 110 procent van het Wsm (tabel 4.1.1).

Tabel 4.1.1 Gezinnen met kinderen tot 110 % van het WSM naar duur inkomen

	110%			
	Eenoudergezin		Meerpersoons	
Tot 1 jaar	842	12 %	969	13 %
1 tot 3 jaar	3.159	46 %	3.826	51 %
Meer dan 3 jaar	2.914	42 %	2.653	36 %
Totaal¹⁶	6.915	100 %	7.448	100 %

4.2 Bron inkomen

De helft van de eenoudergezinnen met een inkomen tot 110 procent van het minimum heeft een WWB-uitkering. De andere helft heeft een inkomen uit arbeid of andere uitkering. Bij de meerpersoonshuishoudens heeft tweederde een overig inkomen (tabel 4.2.1).

¹⁶ De duur van het inkomen is niet bij ieder huishouden bekend.

Tabel 4.2.1 Gezinnen met kinderen tot 110 % van het WSM naar bron inkomen

	110%			
	Eenoudergezin		Meerpersoons	
WWB	3.435	49 %	2.334	31 %
AOW	24	0 %	281	4 %
Overig inkomen	3.524	51 %	4.853	65 %
Totaal	6.983	100 %	7.468	100 %

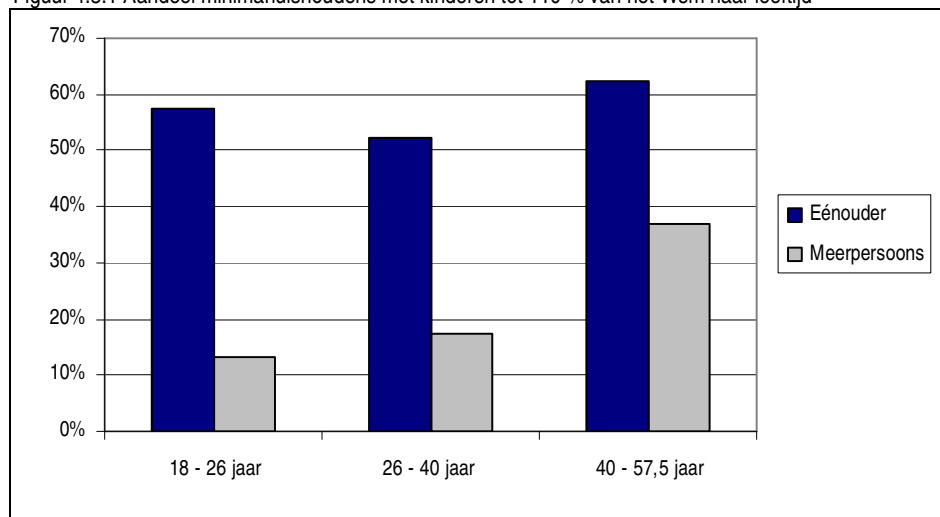
4.3 Leeftijd

Tabel 4.3.1 Gezinnen met kinderen tot 110 % van het WSM naar leeftijdscategorie

	110%			
	Eenoudergezin		Meerpersoons	
18 - 26 jaar	712	10 %	116	2 %
26 - 40 jaar	3.465	50 %	2.181	29 %
40 - 57,5 jaar	2.716	39 %	4.418	59 %
57,5 jaar - 65 jaar	66	1 %	473	6 %
65 jaar en ouder	24	0 %	280	4 %
Totaal	6.983	100 %	7.468	100 %

Eenoudergezinnen hebben vaak jongere ouders dan meerpersoons gezinnen (tabel 4.3.1). De meerpersoonshuishoudens bevinden zich vooral in de leeftijdscategorie 40- 57,5.

Figuur 4.3.1 Aandeel minima huishoudens met kinderen tot 110 % van het Wsm naar leeftijd

Wanneer we naar het aandeel in de gehele groep kijken dan zien we dat hoe ouder de huishoudens hoe hoger het aandeel minima huishoudens tot 110 procent van het sociaal minimum (figuur 4.3.1).

4.4 Herkomst

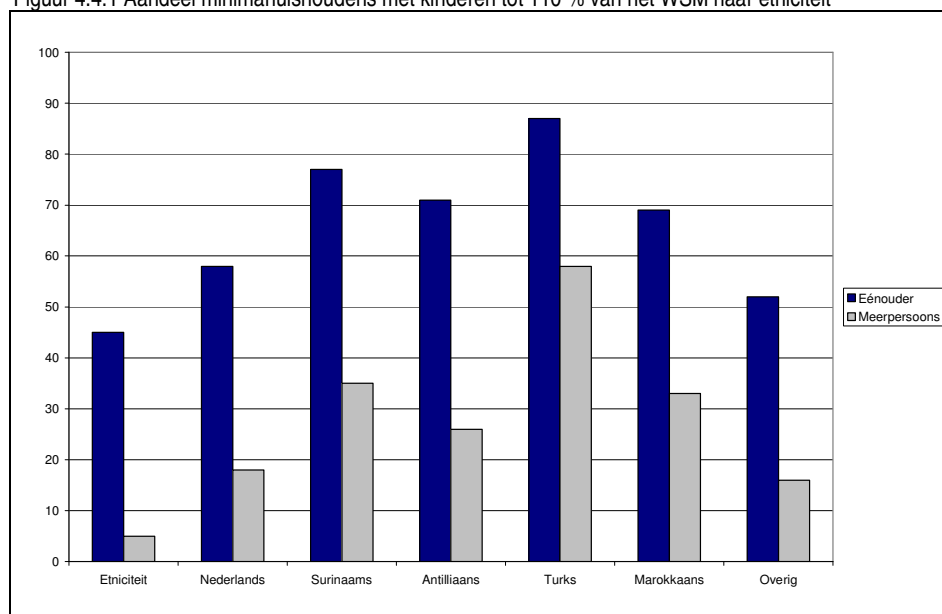
Qua aantal is bij de eenoudergezinnen met een inkomen tot 110 procent van het WSM, een kwart van Nederlandse en één op de vijf van Surinaamse afkomst.

Tabel 4.4.1 Gezinnen met kinderen tot 110 % van het WSM naar herkomst

	110%			
	Eenoudergezin		Meerpersoons	
Nederlands	1.852	27 %	997	13 %
Surinaams	1.402	20 %	829	11 %
Antilliaans	603	9 %	346	5 %
Turks	818	12 %	1.306	18 %
Marokkaans	570	8 %	2.087	28 %
Overig	1.738	25 %	1.903	26 %
Totaal	6.983	100 %	7.468	100 %

De Marokkaans gezinnen met kinderen zijn oververtegenwoordigd in deze inkomenscategorie. Ook de meerpersoonshuishoudens uit de categorie overig zitten boven het gemiddelde van 16 procent onder de gehele minimapopulatie.

Figuur 4.4.1 Aandeel minimahuishoudens met kinderen tot 110 % van het WSM naar etniciteit

Van de Marokkaanse eenouder gezinnen heeft 85 procent een inkomen tot 110 procent. Ook bij de Antilianen is het aandeel eenoudergezinnen met bijna 80 procent erg hoog. (figuur 4.4.1).

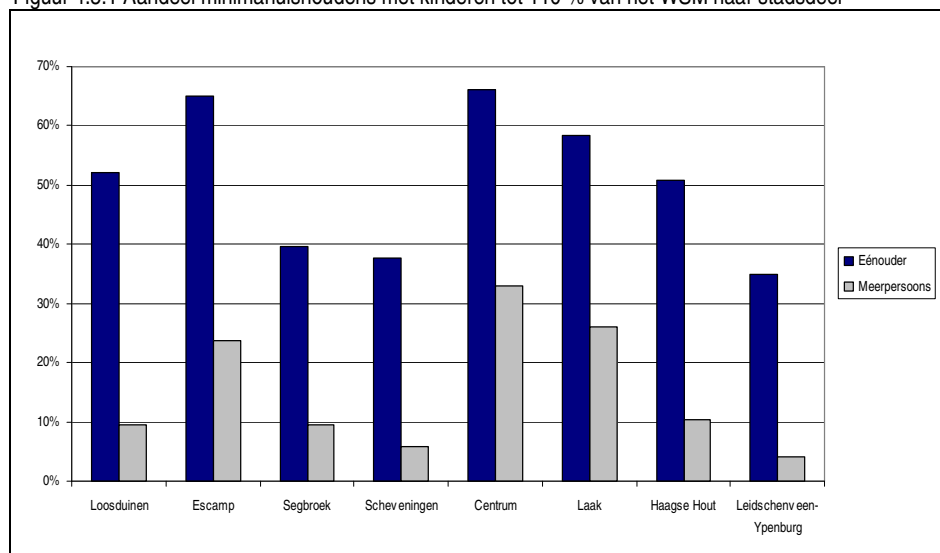
4.5 Stadsdeel

De meeste gezinnen (zowel eenouder als meerpersoons) wonen in Escamp en Centrum (tabel 4.5.1). Omdat de stadsdelen verschillen van grootte is het interessanter om te kijken naar het aandeel minima per stadsdeel. In figuur 4.5.1 is dit weergegeven.

Tabel 4.5.1 Gezinnen met kinderen tot 110 % van het WSM per stadsdeel

	110%			
	Eenoudergezin		Meerpersoons	
Loosduinen	407	6 %	297	4 %
Escamp	2.019	29 %	1.888	25 %
Segbroek	421	6 %	387	5 %
Scheveningen	343	5 %	251	3 %
Centrum	2.160	31 %	3.090	41 %
Laak	812	12 %	891	12 %
Haagse Hout	447	6 %	309	4 %
Leidschenveen-Ypenburg	374	5 %	355	5 %
Totaal	6.983	100 %	7.468	100 %

Figuur 4.5.1 Aandeel minima huishoudens met kinderen tot 110 % van het WSM naar stadsdeel

Het blijkt dat in Escamp en Centrum in verhouding veel minimagezinnen met kinderen wonen. Het gaat dan voornamelijk om eenouder huishoudens. Ook in Laak is het aandeel groot net als in Loosduinen en Haagse Hout (figuur 4.5.1).

4.6 Krachtwijken

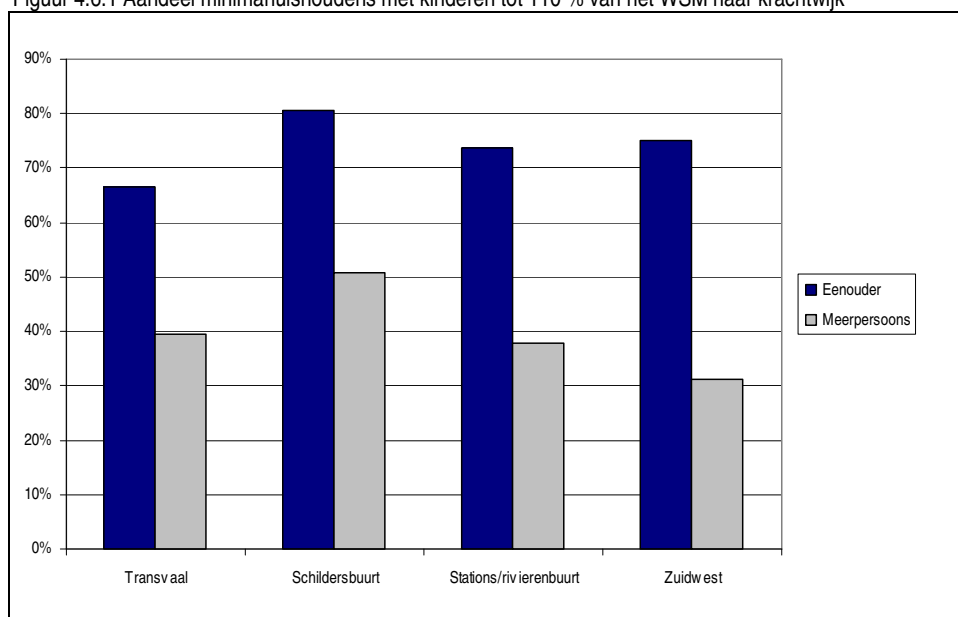
De krachtwijken, die al speciale aandacht hebben gekregen in de hoofdstukken 1 en 2, huisvesten relatief veel minima met kinderen. Absoluut gezien bevinden zich in de Schildersbuurt en Zuidwest veel eenoudergezinnen, maar ook meerpersoons huishoudens met kinderen die moeten rondkomen van een inkomen tot 110 procent van het WSM (tabel 4.6.1).

De meeste eenouder gezinnen wonen in Zuidwest en de Schildersbuurt, datzelfde geldt voor de meerpersoons huishoudens. Dit heeft natuurlijk alles te maken met de verschillende groottes van de prachtwijken. Vandaar ook de volgende figuur met daarin het aandeel per wijk (figuur 4.6.1).

Tabel 4.6.1 Gezinnen met kinderen tot 110 % van het WSM per krachtwijk

	110%			
	Eenoudergezin		Meerpersoonshuishouden	
Transvaal	316	9 %	571	14 %
Schildersbuurt	1.077	32 %	1.831	44 %
Stations/rivierenbuurt	654	19 %	596	15 %
Zuidwest	1.318	39 %	1.132	27 %
Totaal	3.365	100 %	4.130	100 %

Figuur 4.6.1 Aandeel minimahuishoudens met kinderen tot 110 % van het WSM naar krachtwijk

Qua aandeel zijn de eenoudergezinnen gelijkmatig verdeeld over de prachtwijken. Bij de meerpersoons gezinnen met kinderen zien we dat er een groot aandeel in de Schilderswijk woont.

Bijlage 1: Verantwoording en definities

In deze bijlage geven wij een verantwoording van het uitgevoerde onderzoek.

Onderzoeksdoel

Het primaire doel van dit onderzoek is een nauwkeurige bepaling van het aantal huishoudens met een inkomen tot 105 procent en 110 procent van het voor hun huishoudtype geldende sociale minimum. Op de tweede plaats moeten de uitkomsten inzicht bieden in de mate van (niet-)gebruik van bestaande inkomensondersteunende en participatiebevorderende voorzieningen.

Een laatste (uitvoerings)vereiste is dat de monitor herhaalbaar dient te zijn. Hierdoor is het mogelijk om de ontwikkelingen in de doelgroep in de tijd te volgen.

Methodiek

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van de volgende informatiebronnen:

- bevolkingsgegevens vanuit de gemeentelijke basisadministratie;
- inkomensgegevens vanuit de registraties van Sociale Zaken, de kwijschelding OZB, huursubsidiegegevens en de landelijke Belastingdienst.

De informatie uit de genoemde registratiebronnen wordt in een eerste bewerkingsstap via het actuele GBA bestand, op persoonsniveau bijeengebracht. Op deze wijze ontstaat in de tijd gezien een historisch (aanvraag en) gebruiksoverzicht van inkomensondersteunende voorzieningen van iedere actuele inwoner. Dit geldt uiteraard voor de gehele periode waarover informatie verzameld wordt.

Vervolgens wordt wederom met behulp van het GBA bestand bepaald tot welk soort en type huishouden een persoon behoort. De operationele definities van deze begrippen treft u verderop in deze verantwoording aan. Nadat het huishoudtype is bepaald wordt het feitelijke gebruik van voorzieningen (door alle partners die tot dezelfde economische eenheid behoren) op huishoudniveau vastgesteld. Deze laatste stap is van belang omdat voorzieningen bijna altijd door verschillende personen uit een huishouden worden aangevraagd. Uiteindelijk ontstaat op deze wijze op huishoudniveau een (actueel) onderzoeksbestand van de gemeente Den Haag.

Statistisch kader

In tegenstelling tot wat gangbaar is bij sociaal wetenschappelijk onderzoek is dit rapport gebaseerd op gegevens van de totale bevolkingspopulatie. Dat betekent dat de vermelde aantallen en percentages niet getoetst hoeven te worden op statistische betrouwbaarheid en altijd de feitelijke situatie weergeven.

Operationele definitie huishouden

Het bepalen van het soort en type huishouden gebeurt aan de hand van gegevens uit de bevolkingsadministratie en wel op de volgende wijze:

- indien één persoon op een adres woont, is duidelijk dat er sprake is van een alleenstaande;
- personen op één adres waartussen geregistreerde ouder-kindrelaties of echtrelaties bestaan worden tot een gezamenlijk huishouden gerekend;
- indien er één meerderjarige op een adres woont met een ouder-kindrelatie tellen we een eenoudergezin;
- als er vier of meer meerderjarigen op een adres wonen, gaan we ervan uit dat er meerdere huishoudens op dit adres gevestigd zijn;

- indien er drie meerderjarigen zonder echtrelatie op één adres wonen, kijken we naar de gemiddelde leeftijd. Ligt die onder de 27 jaar dan rekenen we iedere persoon als een afzonderlijk (studenten)huishouden. Ligt deze boven de 27 jaar dan tellen we één meerpersoons-huishouden;
- als er minimaal 19 personen op een gezamenlijk adres wonen, registreren we een institutioneel huishouden;
- verder nemen we aan dat personen in institutionele huishoudens, met uitzondering van de gehuwden, alleenstaand zijn.

Huishoudsoort

Naar soort huishouden maken we onderscheid tussen alleenstaanden, meerpersoons huishoudens met en zonder kinderen en éénouder gezinnen.

Zelfstandig huishouden

Een zelfstandig huishouden bestaat uit één of meer personen die alleen of samen in een woonruimte gehuisvest zijn en zelf in hun dagelijkse levensbehoeften voorzien.

Institutioneel huishouden

Tot de institutionele huishoudens behoren personen die verblijven in opvangcentra, penitentiaire inrichtingen, verzorgingstehuizen en verpleegtehuizen. In de bevolkingsoverzichten in deze rapportage zijn deze personen meegeteld. In de hoofdstukken waar de inkomensverdeling in termen van huishoudens wordt besproken blijven zij buiten beschouwing.

Besteedbaar inkomen (CBS)

Besteedbaar inkomen is het bruto inkomen verminderd met de premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten (zoals alimentatie) en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting. Het bruto inkomen omvat winst uit onderneming, bruto inkomsten uit arbeid, inkomsten uit vermogen en bruto ontvangen overdrachten (zoals AOW, Anw, WAO/WIA, studiefinanciering, kinderbijslag en huursubsidie).

Inkomensbron

In dit onderzoek worden de termen Bijstand-, Ander- en AOW-inkomen gebruikt. Voor de bijstandsgerechtigden is de inkomensbron direct vast te stellen. De AOW inkomensgrondslag is bepaald op basis van de leeftijd van de huishoudoudste. De 65+ huishoudens die tevens een aanvullende bijstanduitkering ontvangen rekenen we eveneens tot deze categorie. Alle overige inkomens zijn vervolgens onder de noemer Ander inkomen gebracht.

Langdurige minima

Tot de langdurige minima rekenen we huishoudens die langer dan drie jaar zijn aangewezen op een minimuminkomen. Omdat het kenmerk 'langer dan drie jaar behorend tot één inkomenscategorie' uit combinaties van gegevens uit verschillende bronnen afkomstig is, is een sluitende definiëring in termen van een volledig onafgebroken periode niet mogelijk. Om die reden is de volgende definitie gebruikt. Indien een huishouden gedurende de laatste drie jaar ten minste 30 maanden behoorde tot een bepaalde inkomenscategorie spreken we van een gezin dat langdurig tot deze groep behoort.

Gezien de periode van de bij het onderzoek gebruikte gegevens (laatste drie jaar) is vaststelling over een langere periode niet mogelijk.

Definiëring etnische achtergrond

Een persoon wordt tot een niet-Nederlandse groep gerekend als diegene een buitenlandse nationaliteit bezit of in het buitenland is geboren of (minstens) één van beide ouders in het buitenland is geboren. Bij de indeling is de volgende categorisering gehanteerd:

Nederlands	Persoon van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren.
Surinaams	Suriname
Antilliaans	De tot het Nederlandse koninkrijk behorende eilanden Bonaire, Curaçao, Saba, Sint-Eustatius en Sint-Maarten, Aruba.
Turks	Turkije
Marokkaans	Marokko, Ifni, Spaanse Sahara, Westelijke Sahara.
Overig niet westerse allochtonen	Allochtoon met als herkomstgroepering een van de landen in Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije.
Westerse allochtonen	Allochtoon met als herkomstgroepering een van de landen in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika en Oceanië of Indonesië of Japan. Op grond van hun sociaal- economische en sociaal-culturele positie worden allochtonen uit Indonesië en Japan tot de westerse allochtonen gerekend. Het gaat vooral om mensen die in het voormalig Nederlands-Indië zijn geboren en werknemers van Japanse bedrijven met hun gezin.

Bijlage 2: Lijst van afkortingen

ANW	Algemene nabestaanden wet
AOW	Algemene Ouderdomswet
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
NIBUD	Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
VROM	(Ministerie van) Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WAO	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WVG	Wet Voorziening Gehandicapten
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet werk en bijstand

Bijlage 3 Tabellen op buurtniveau

Tabel b3.1 Minima kinderen tot 110 % van WSM

Buurt	Aantal	Aandeel
1142 Duinoord	8	4,0%
1143 Duinoord	12	1,2%
1251 Bomen- en Bloemenbuurt	30	2,9%
1252 Bomen- en Bloemenbuurt	28	3,2%
1309 Vogelwijk	1	0,1%
1492 Bohemen, Meer en Bos	8	1,9%
1590 Kijkduin en Ockenburgh	5	2,9%
1697 Kraayenstein	21	3,1%
1786 Loosduinen	336	12,9%
1795 Loosduinen	61	9,9%
1806 Waldeck	85	27,4%
1840 Waldeck	277	21,0%
1882 Waldeck	56	21,1%
1893 Waldeck	1	0,5%
1894 Waldeck	9	8,0%
1953 Vruchtenbuurt	41	2,9%
1983 Vruchtenbuurt	7	1,6%
2054 Valkenboskwartier	211	18,4%
2055 Valkenboskwartier	198	9,9%
2110 Regentessekwartier	181	22,1%
2144 Regentessekwartier	134	12,2%
2245 Zeeheldenkwartier	236	16,2%
2561 Mariahoeve en Marlot	236	32,2%
2567 Mariahoeve en Marlot	109	36,0%
2569 Mariahoeve en Marlot	192	28,3%
2664 Bezuidenhout	225	45,1%
2665 Bezuidenhout	2	0,4%
2666 Bezuidenhout	82	7,5%
271 Belgische Park	58	4,3%
2718 Stationsbuurt	413	48,0%
2762 Stationsbuurt	18	27,5%
2763 Stationsbuurt	119	33,1%
2811 Centrum	408	41,6%
2812 Centrum	5	4,5%
2813 Centrum	123	38,7%
2814 Centrum	311	40,8%
2915 Schildersbuurt	2.012	44,7%
2916 Schildersbuurt	1.804	57,7%
2917 Schildersbuurt	1.444	56,9%
3032 Transvaalkwartier	621	56,4%
3033 Transvaalkwartier	358	37,6%

Buurt	Aantal	Aandeel
3034 Transvaalkwartier	479	27,5%
3130 Rustenburg en Oostbroek	133	11,6%
3131 Rustenburg en Oostbroek	66	6,9%
3135 Rustenburg en Oostbroek	135	7,6%
3284 Leyenburg	160	6,5%
3387 Bouwlust/Vredelust	824	43,0%
3396 Bouwlust/Vredelust	481	33,4%
3398 Bouwlust/Vredelust	692	35,1%
3399 Bouwlust/Vredelust	3	4,9%
3480 Morgenstond	476	43,2%
3488 Morgenstond	245	23,5%
3489 Morgenstond	208	29,8%
3620 Moerwijk	199	45,6%
3637 Moerwijk	623	50,5%
3638 Moerwijk	379	25,9%
3639 Moerwijk	300	46,7%
3721 Groente- en Fruitmarkt	261	18,1%
3819 Laakkwartier en Spoorwijk	356	49,5%
3822 Laakkwartier en Spoorwijk	357	35,7%
3823 Laakkwartier en Spoorwijk	287	29,4%
3824 Laakkwartier en Spoorwijk	210	12,9%
3825 Laakkwartier en Spoorwijk	199	10,2%
3826 Laakkwartier en Spoorwijk	863	45,1%
3960 Binckhorst	11	26,1%
4001 Wateringse Veld	16	3,1%
4002 Wateringse Veld	9	1,2%
4003 Wateringse Veld	4	0,3%
4004 Wateringse Veld	162	12,5%
4005 Wateringse Veld	105	8,8%
4212 Ypenburg	98	4,7%
4213 Ypenburg	82	5,3%
4214 Ypenburg	76	5,7%
4215 Ypenburg	132	8,4%
4418 Leidschenveen	16	1,2%
4419 Leidschenveen	47	4,1%
4420 Leidschenveen	124	4,7%
448 Benoordenhout	1	0,3%
476 Benoordenhout	5	1,8%
477 Benoordenhout	2	0,3%
546 Archipelbuurt	15	1,7%
605 van Stolpark en Scheveningse Bos	1	0,8%
701 Scheveningen	50	12,6%
702 Scheveningen	106	21,3%
703 Scheveningen	38	5,0%

Buurt	Aantal	Aandeel
704 Scheveningen	82	13,3%
772 Scheveningen	12	5,3%
800 Duindorp	153	16,7%
907 Geuzen- en Statenkwartier	14	0,7%
908 Geuzen- en Statenkwartier	80	9,8%
Totaal	19.747	20,1%

Tabel b3.2 Bijzondere bijstand

Buurt	Aantal	Aandeel
1142 Duinoord	13	0,1%
1143 Duinoord	53	0,3%
1250 Bomen- en bloemenbuurt	4	0,0%
1251 Bomen- en Bloemenbuurt	66	0,4%
1252 Bomen- en Bloemenbuurt	60	0,3%
1309 Vogelwijk	1	0,0%
1492 Bohemen, Meer en Bos	49	0,3%
1590 Kijkduin en Ockenburgh	9	0,1%
1591 Kijkuit en Ockenburgh	4	0,0%
1697 Kraayenstein	98	0,5%
1786 Loosduinen	268	1,5%
1795 Loosduinen	143	0,8%
1806 Waldeck	78	0,4%
1840 Waldeck	314	1,8%
1882 Waldeck	104	0,6%
1893 Waldeck	6	0,0%
1894 Waldeck	43	0,2%
1953 Vruchtenbuurt	52	0,3%
1983 Vruchtenbuurt	18	0,1%
2054 Valkenboskwartier	222	1,2%
2055 Valkenboskwartier	270	1,5%
2110 Regentessekwartier	232	1,3%
2144 Regentessekwartier	197	1,1%
2245 Zeeheldenkwartier	334	1,9%
2347 Willemspark	19	0,1%
2449 Haagse Bos	10	0,1%
2561 Mariahoeve en Marlot	265	1,5%
2567 Mariahoeve en Marlot	139	0,8%
2569 Mariahoeve en Marlot	200	1,1%
2664 Bezuidenhout	187	1,0%
2665 Bezuidenhout	15	0,1%
2666 Bezuidenhout	131	0,7%
271 Belgische Park	88	0,5%
2718 Stationsbuurt	386	2,2%
2762 Stationsbuurt	26	0,1%
2763 Stationsbuurt	170	1,0%
2811 Centrum	366	2,0%
2812 Centrum	29	0,2%
2813 Centrum	129	0,7%
2814 Centrum	476	2,7%
2915 Schildersbuurt	1.396	7,8%
2916 Schildersbuurt	1.301	7,3%
2917 Schildersbuurt	783	4,4%
3032 Transvaalkwartier	480	2,7%

Buurt	Aantal	Aandeel
3033 Transvaalkwartier	353	2,0%
3034 Transvaalkwartier	321	1,8%
3130 Rustenburg en Oostbroek	111	0,6%
3131 Rustenburg en Oostbroek	60	0,3%
3135 Rustenburg en Oostbroek	101	0,6%
3284 Leyenburg	196	1,1%
3387 Bouwlust/Vredelust	559	3,1%
3396 Bouwlust/Vredelust	355	2,0%
3398 Bouwlust/Vredelust	517	2,9%
3399 Bouwlust/Vredelust	21	0,1%
3480 Morgenstond	449	2,5%
3488 Morgenstond	289	1,6%
3489 Morgenstond	437	2,4%
3620 Moerwijk	241	1,3%
3637 Moerwijk	567	3,2%
3638 Moerwijk	298	1,7%
3639 Moerwijk	339	1,9%
3721 Groente- en Fruitmarkt	206	1,2%
373 Westbroekpark/Duttendel	2	0,0%
374 Westbroekpark/Duttendel	2	0,0%
3819 Laakkwartier en Spoorwijk	286	1,6%
3822 Laakkwartier en Spoorwijk	304	1,7%
3823 Laakkwartier en Spoorwijk	218	1,2%
3824 Laakkwartier en Spoorwijk	202	1,1%
3825 Laakkwartier en Spoorwijk	206	1,2%
3826 Laakkwartier en Spoorwijk	622	3,5%
3960 Binckhorst	19	0,1%
4001 Wateringse Veld	31	0,2%
4002 Wateringse Veld	13	0,1%
4003 Wateringse Veld	2	0,0%
4004 Wateringse Veld	87	0,5%
4005 Wateringse Veld	56	0,3%
4106 Hoornwijk	2	0,0%
4212 Ypenburg	70	0,4%
4213 Ypenburg	67	0,4%
4214 Ypenburg	67	0,4%
4215 Ypenburg	66	0,4%
4418 Leidschenveen	5	0,0%
4419 Leidschenveen	22	0,1%
4420 Leidschenveen	57	0,3%
448 Benoordenhout	4	0,0%
475 Benoordenhout	6	0,0%
476 Benoordenhout	6	0,0%
477 Benoordenhout	4	0,0%
478 Benoordenhout	7	0,0%

Buurt	Aantal	Aandeel
479 Benoordenhout	7	0,0%
546 Archipelbuurt	76	0,4%
605 van Stolpark en Scheveningse Bos	6	0,0%
701 Scheveningen	88	0,5%
702 Scheveningen	116	0,6%
703 Scheveningen	55	0,3%
704 Scheveningen	82	0,5%
772 Scheveningen	35	0,2%
800 Duindorp	193	1,1%
907 Geuzen- en Statenkwartier	50	0,3%
908 Geuzen- en Statenkwartier	95	0,5%
Totaal	17.890	100,0%

Tabel b3.3 Schoolkostenregeling

Buurt	Aantal	Aandeel
1142 Duinoord	3	9,5%
1143 Duinoord	6	4,9%
1251 Bomen- en Bloemenbuurt	13	9,3%
1252 Bomen- en Bloemenbuurt	10	6,7%
1492 Bohemen, Meer en Bos	3	2,2%
1590 Kijkduin en Ockenburgh	2	13,3%
1697 Kraayenstein	4	2,1%
1786 Loosduinen	80	15,4%
1795 Loosduinen	20	6,4%
1806 Waldeck	27	16,9%
1840 Waldeck	70	10,9%
1882 Waldeck	22	10,1%
1894 Waldeck	1	1,0%
1953 Vruchtenbuurt	11	8,6%
1983 Vruchtenbuurt	1	2,0%
2054 Valkenboskwartier	59	12,4%
2055 Valkenboskwartier	50	8,4%
2110 Regentessekwartier	47	10,5%
2144 Regentessekwartier	33	8,1%
2245 Zeeheldenkwartier	63	8,1%
2561 Mariahoeve en Marlot	72	13,6%
2567 Mariahoeve en Marlot	37	12,2%
2569 Mariahoeve en Marlot	50	11,4%
2664 Bezuidenhout	60	14,6%
2665 Bezuidenhout	1	1,9%
2666 Bezuidenhout	18	5,7%
271 Belgische Park	19	8,8%
2718 Stationsbuurt	106	9,5%
2762 Stationsbuurt	5	7,6%
2763 Stationsbuurt	33	9,4%
2811 Centrum	105	14,1%
2812 Centrum	1	1,3%
2813 Centrum	30	11,5%
2814 Centrum	90	9,2%
2915 Schildersbuurt	497	19,8%
2916 Schildersbuurt	449	20,4%
2917 Schildersbuurt	333	24,5%
3032 Transvaalkwartier	158	19,3%
3033 Transvaalkwartier	86	14,5%
3034 Transvaalkwartier	95	16,0%
3130 Rustenburg en Oostbroek	37	13,7%
3131 Rustenburg en Oostbroek	14	9,8%
3135 Rustenburg en Oostbroek	36	15,6%

Buurt	Aantal	Aandeel
3284 Leyenburg	47	10,7%
3387 Bouwlust/Vredelust	206	19,7%
3396 Bouwlust/Vredelust	112	14,6%
3398 Bouwlust/Vredelust	197	20,3%
3399 Bouwlust/Vredelust	2	3,6%
3480 Morgenstond	122	13,8%
3488 Morgenstond	66	10,7%
3489 Morgenstond	58	6,6%
3620 Moerwijk	55	10,5%
3637 Moerwijk	173	16,5%
3638 Moerwijk	105	16,9%
3639 Moerwijk	65	9,2%
3721 Groente- en Fruitmarkt	68	20,3%
3819 Laakkwartier en Spoorwijk	97	14,7%
3822 Laakkwartier en Spoorwijk	87	14,6%
3823 Laakkwartier en Spoorwijk	87	22,1%
3824 Laakkwartier en Spoorwijk	48	11,9%
3825 Laakkwartier en Spoorwijk	55	11,3%
3826 Laakkwartier en Spoorwijk	215	17,6%
3960 Binckhorst	5	12,2%
4001 Wateringse Veld	5	7,0%
4002 Wateringse Veld	1	2,9%
4003 Wateringse Veld	1	22,3%
4004 Wateringse Veld	50	30,3%
4005 Wateringse Veld	31	35,6%
4212 Ypenburg	32	26,9%
4213 Ypenburg	25	18,6%
4214 Ypenburg	20	16,5%
4215 Ypenburg	44	37,5%
4418 Leidschenveen	3	17,2%
4419 Leidschenveen	13	33,5%
4420 Leidschenveen	25	20,9%
448 Benoordenhout	1	11,8%
476 Benoordenhout	2	14,8%
477 Benoordenhout	1	7,7%
546 Archipelbuurt	4	2,2%
605 van Stolpark en Scheveningse Bos	1	5,4%
701 Scheveningen	19	9,9%
702 Scheveningen	34	14,8%
703 Scheveningen	9	5,4%
704 Scheveningen	22	10,2%
772 Scheveningen	2	2,7%
800 Duindorp	49	12,6%
907 Geuzen- en Statenkwartier	4	2,6%

Buurt	Aantal	Aandeel
908 Geuzen- en Statenkwartier	22	11,8%
Totaal	5.147	14,3%

Tabel b3.4 Kinderopvang

Buurt	Aantal	Aandeel
1142 Duinoord	1	3,2%
1251 Bomen- en Bloemenbuurt	2	1,4%
1252 Bomen- en Bloemenbuurt	1	0,7%
1697 Kraayenstein	1	0,5%
1786 Loosduinen	19	3,7%
1795 Loosduinen	2	0,6%
1806 Waldeck	8	5,0%
1840 Waldeck	12	1,9%
1882 Waldeck	4	1,8%
1894 Waldeck	1	1,0%
1953 Vruchtenbuurt	5	3,9%
2054 Valkenboskwartier	15	3,1%
2055 Valkenboskwartier	6	1,0%
2110 Regentessekwartier	10	2,2%
2144 Regentessekwartier	11	2,7%
2245 Zeeheldenkwartier	19	2,5%
2561 Mariahoeve en Marlot	17	3,2%
2567 Mariahoeve en Marlot	11	3,6%
2569 Mariahoeve en Marlot	16	3,7%
2664 Bezuidenhout	21	5,1%
2666 Bezuidenhout	5	1,6%
271 Belgische Park	6	2,8%
2718 Stationsbuurt	24	2,2%
2762 Stationsbuurt	1	1,5%
2763 Stationsbuurt	11	3,1%
2811 Centrum	14	1,9%
2812 Centrum	2	2,6%
2814 Centrum	17	1,7%
2915 Schildersbuurt	44	1,8%
2916 Schildersbuurt	55	2,5%
2917 Schildersbuurt	29	2,1%
3032 Transvaalkwartier	25	3,0%
3033 Transvaalkwartier	6	1,0%
3034 Transvaalkwartier	14	2,4%
3130 Rustenburg en Oostbroek	5	1,9%
3131 Rustenburg en Oostbroek	3	2,1%
3135 Rustenburg en Oostbroek	5	2,2%
3284 Leyenburg	8	1,8%
3387 Bouwlust/Vredelust	43	4,1%
3396 Bouwlust/Vredelust	18	2,4%
3398 Bouwlust/Vredelust	42	4,3%
3480 Morgenstond	37	4,2%
3488 Morgenstond	19	3,1%

Buurt	Aantal	Aandeel
3489 Morgenstond	19	2,2%
3620 Moerwijk	19	3,6%
3637 Moerwijk	54	5,1%
3638 Moerwijk	20	3,2%
3639 Moerwijk	37	5,2%
3721 Groente- en Fruitmarkt	12	3,6%
3819 Laakkwartier en Spoorwijk	20	3,0%
3822 Laakkwartier en Spoorwijk	12	2,0%
3823 Laakkwartier en Spoorwijk	7	1,8%
3824 Laakkwartier en Spoorwijk	9	2,2%
3825 Laakkwartier en Spoorwijk	17	3,5%
3826 Laakkwartier en Spoorwijk	30	2,5%
3960 Binckhorst	2	4,9%
4004 Wateringse Veld	8	4,8%
4005 Wateringse Veld	1	1,1%
4212 Ypenburg	9	7,6%
4213 Ypenburg	1	0,7%
4214 Ypenburg	8	6,6%
4215 Ypenburg	3	2,6%
4418 Leidschenveen	1	5,7%
4419 Leidschenveen	2	5,2%
4420 Leidschenveen	1	0,8%
546 Archipelbuurt	2	1,1%
701 Scheveningen	2	1,0%
702 Scheveningen	5	2,2%
703 Scheveningen	2	1,2%
704 Scheveningen	1	0,5%
800 Duindorp	7	1,8%
907 Geuzen- en Statenkwartier	1	0,7%
908 Geuzen- en Statenkwartier	2	1,1%
Totaal	929	2,6%

Tabel b3.5 Kwijtschelding

Buurt	Aantal	Aandeel
1142 Duinoord	13	41,3%
1143 Duinoord	64	51,8%
1250 Bomen- en bloemenbuurt	9	51,5%
1251 Bomen- en Bloemenbuurt	83	59,2%
1252 Bomen- en Bloemenbuurt	78	52,0%
1309 Vogelwijk	5	66,8%
1481 Bohemen, Meer en Bos	1	50,0%
1492 Bohemen, Meer en Bos	88	64,9%
1590 Kijkduin en Ockenburgh	9	60,0%
1591 Kijkduin en Ockenburgh	10	58,9%
1697 Kraayenstein	29	15,4%
1786 Loosduinen	348	67,1%
1795 Loosduinen	219	69,6%
1806 Waldeck	112	70,3%
1840 Waldeck	447	69,7%
1882 Waldeck	134	61,6%
1893 Waldeck	9	60,1%
1894 Waldeck	58	55,4%
1953 Vruchtenbuurt	76	59,6%
1983 Vruchtenbuurt	31	62,8%
2054 Valkenboskwartier	308	64,5%
2055 Valkenboskwartier	269	45,0%
2110 Regentessekwartier	265	59,4%
2144 Regentessekwartier	228	55,7%
2245 Zeeheldenkwartier	469	60,6%
2347 Willemspark	28	62,5%
2449 Haagse Bos	10	44,5%
2561 Mariahoeve en Marlot	359	67,8%
2567 Mariahoeve en Marlot	212	70,0%
2568 Mariahoeve en Marlot	1	22,3%
2569 Mariahoeve en Marlot	306	69,9%
2664 Bezuidenhout	296	72,1%
2665 Bezuidenhout	20	38,3%
2666 Bezuidenhout	204	64,8%
271 Belgische Park	129	59,8%
2718 Stationsbuurt	721	64,9%
2762 Stationsbuurt	29	43,8%
2763 Stationsbuurt	220	62,4%
2811 Centrum	526	70,9%
2812 Centrum	41	52,5%
2813 Centrum	194	74,2%
2814 Centrum	672	68,4%
2915 Schildersbuurt	1.755	69,9%

Buurt	Aantal	Aandeel
2916 Schildersbuurt	1.634	74,1%
2917 Schildersbuurt	980	72,0%
3032 Transvaalkwartier	582	71,0%
3033 Transvaalkwartier	412	69,2%
3034 Transvaalkwartier	375	63,3%
3130 Rustenburg en Oostbroek	166	61,5%
3131 Rustenburg en Oostbroek	69	48,3%
3135 Rustenburg en Oostbroek	91	39,5%
3284 Leyenburg	276	62,7%
3387 Bouwlust/Vredelust	716	68,6%
3396 Bouwlust/Vredelust	532	69,6%
3398 Bouwlust/Vredelust	669	68,9%
3399 Bouwlust/Vredelust	39	71,0%
3480 Morgenstond	612	69,4%
3488 Morgenstond	425	68,8%
3489 Morgenstond	605	69,0%
3620 Moerwijk	351	66,8%
3637 Moerwijk	732	69,7%
3638 Moerwijk	402	64,7%
3639 Moerwijk	464	65,5%
3721 Groente- en Fruitmarkt	209	62,2%
373 Westbroekpark/Duttendel	8	41,1%
374 Westbroekpark/Duttendel	4	38,2%
3819 Laakkwartier en Spoorwijk	480	72,6%
3822 Laakkwartier en Spoorwijk	446	74,8%
3823 Laakkwartier en Spoorwijk	274	69,8%
3824 Laakkwartier en Spoorwijk	228	56,7%
3825 Laakkwartier en Spoorwijk	234	48,2%
3826 Laakkwartier en Spoorwijk	800	65,4%
3960 Binckhorst	30	73,5%
4001 Wateringse Veld	17	23,7%
4002 Wateringse Veld	11	31,5%
4003 Wateringse Veld	2	44,6%
4004 Wateringse Veld	128	77,5%
4005 Wateringse Veld	64	73,5%
4208 Ypenburg	1	28,7%
4212 Ypenburg	80	67,2%
4213 Ypenburg	94	69,9%
4214 Ypenburg	85	70,0%
4215 Ypenburg	81	69,0%
4418 Leidschenveen	7	40,2%
4419 Leidschenveen	26	67,0%
4420 Leidschenveen	85	70,9%
448 Benoordenhout	6	70,7%

Buurt	Aantal	Aandeel
475 Benoordenhout	4	24,3%
476 Benoordenhout	4	29,7%
477 Benoordenhout	6	46,3%
478 Benoordenhout	6	42,9%
479 Benoordenhout	7	43,8%
546 Archipelbuurt	128	69,6%
605 van Stolpark en Scheveningse Bos	6	32,5%
701 Scheveningen	118	61,4%
702 Scheveningen	147	64,0%
703 Scheveningen	94	56,1%
704 Scheveningen	132	60,9%
772 Scheveningen	26	35,2%
800 Duindorp	281	72,0%
907 Geuzen- en Statenkwartier	66	43,5%
908 Geuzen- en Statenkwartier	137	73,6%
Totaal	23.779	66,1%

Tabel b3.6 Ooievaarspas

Buurt	Aantal	Aandeel
1041 Zorgvliet	1	12,8%
1142 Duinoord	28	32,6%
1143 Duinoord	111	40,4%
1250 Bomen- en bloemenbuurt	24	43,4%
1251 Bomen- en Bloemenbuurt	172	53,3%
1252 Bomen- en Bloemenbuurt	166	45,8%
1309 Vogelwijk	23	52,9%
1481 Bohemen, Meer en Bos	5	52,9%
1492 Bohemen, Meer en Bos	136	42,1%
1590 Kijkduin en Ockenburgh	19	21,2%
1591 Kijkduin en Ockenburgh	18	46,0%
1697 Kraayenstein	157	41,6%
1785 Loosduinen	1	100,0%
1786 Loosduinen	549	51,1%
1795 Loosduinen	324	50,1%
1806 Waldeck	156	55,6%
1840 Waldeck	612	60,3%
1882 Waldeck	202	51,1%
1893 Waldeck	21	44,3%
1894 Waldeck	104	38,2%
1953 Vruchtenbuurt	141	47,6%
1983 Vruchtenbuurt	66	53,6%
2054 Valkenboskwartier	449	53,6%
2055 Valkenboskwartier	543	49,0%
2110 Regentessekwartier	384	55,5%
2144 Regentessekwartier	373	52,6%
2245 Zeeheldenkwartier	644	48,2%
2347 Willemspark	35	43,8%
2449 Haagse Bos	15	31,6%
2561 Mariahoeve en Marlot	442	53,4%
2567 Mariahoeve en Marlot	233	54,3%
2568 Mariahoeve en Marlot	2	35,0%
2569 Mariahoeve en Marlot	399	54,5%
2664 Bezuidenhout	325	59,3%
2665 Bezuidenhout	37	32,2%
2666 Bezuidenhout	323	51,2%
271 Belgische Park	214	54,3%
2718 Stationsbuurt	608	41,2%
2762 Stationsbuurt	55	44,1%
2763 Stationsbuurt	266	52,5%
2811 Centrum	574	53,0%
2812 Centrum	44	37,4%
2813 Centrum	231	66,5%

Buurt	Aantal	Aandeel
2814 Centrum	710	52,8%
2915 Schildersbuurt	2.067	64,4%
2916 Schildersbuurt	1.835	68,0%
2917 Schildersbuurt	1.096	65,5%
3032 Transvaalkwartier	699	67,3%
3033 Transvaalkwartier	526	65,5%
3034 Transvaalkwartier	510	58,8%
3130 Rustenburg en Oostbroek	282	52,8%
3131 Rustenburg en Oostbroek	167	49,1%
3135 Rustenburg en Oostbroek	248	46,5%
3284 Leyenburg	534	49,7%
3387 Bouwlust/Vredelust	904	57,9%
3396 Bouwlust/Vredelust	654	55,7%
3398 Bouwlust/Vredelust	872	55,8%
3399 Bouwlust/Vredelust	63	53,9%
3480 Morgenstond	736	57,6%
3488 Morgenstond	530	52,3%
3489 Morgenstond	700	54,8%
3620 Moerwijk	410	53,9%
3637 Moerwijk	930	59,7%
3638 Moerwijk	564	58,5%
3639 Moerwijk	544	53,9%
3721 Groente- en Fruitmarkt	337	62,7%
373 Westbroekpark/Duttendel	21	28,2%
374 Westbroekpark/Duttendel	9	38,5%
3819 Laakkwartier en Spoorwijk	449	54,6%
3822 Laakkwartier en Spoorwijk	532	62,1%
3823 Laakkwartier en Spoorwijk	368	64,9%
3824 Laakkwartier en Spoorwijk	415	55,1%
3825 Laakkwartier en Spoorwijk	508	51,8%
3826 Laakkwartier en Spoorwijk	938	57,9%
3960 Binckhorst	38	61,7%
4001 Wateringse Veld	65	41,1%
4002 Wateringse Veld	37	52,1%
4003 Wateringse Veld	13	47,7%
4004 Wateringse Veld	182	64,0%
4005 Wateringse Veld	87	52,2%
4106 Hoornwijk	2	50,0%
4208 Ypenburg	1	14,0%
4212 Ypenburg	122	63,9%
4213 Ypenburg	123	63,8%
4214 Ypenburg	121	60,7%
4215 Ypenburg	113	66,9%
4418 Leidschenveen	22	55,7%

Buurt	Aantal	Aandeel
4419 Leidschenveen	45	69,4%
4420 Leidschenveen	139	62,9%
448 Benoordenhout	12	56,0%
475 Benoordenhout	12	23,1%
476 Benoordenhout	14	41,1%
477 Benoordenhout	16	53,3%
478 Benoordenhout	8	25,6%
479 Benoordenhout	23	47,0%
546 Archipelbuurt	160	45,6%
605 van Stolpark en Scheveningse Bos	17	30,4%
701 Scheveningen	195	53,3%
702 Scheveningen	221	53,1%
703 Scheveningen	165	51,2%
704 Scheveningen	211	52,4%
772 Scheveningen	77	43,3%
800 Duindorp	374	58,9%
907 Geuzen- en Statenkwartier	140	42,9%
908 Geuzen- en Statenkwartier	220	56,8%
Totaal	31.364	55,6%

Tabel b3.7 Fonds voor ouderen

Buurt	Aantal	Aandeel
1142 Duinoord	28	32,6%
1143 Duinoord	56	20,4%
1250 Bomen- en bloemenbuurt	19	34,4%
1251 Bomen- en Bloemenbuurt	83	25,7%
1252 Bomen- en Bloemenbuurt	99	27,3%
1309 Vogelwijk	8	18,4%
1481 Bohemen, Meer en Bos	3	31,7%
1492 Bohemen, Meer en Bos	122	37,8%
1590 Kijkduin en Ockenburgh	4	4,5%
1591 Kijkduin en Ockenburgh	14	35,8%
1697 Kraayenstein	37	9,8%
1786 Loosduinen	268	24,9%
1795 Loosduinen	254	39,3%
1806 Waldeck	82	29,2%
1840 Waldeck	237	23,3%
1882 Waldeck	92	23,3%
1893 Waldeck	21	44,3%
1894 Waldeck	105	38,5%
1953 Vruchtenbuurt	80	27,0%
1983 Vruchtenbuurt	44	35,7%
2054 Valkenboskwartier	125	14,9%
2055 Valkenboskwartier	166	15,0%
2110 Regentessekwartier	92	13,3%
2144 Regentessekwartier	114	16,1%
2245 Zeeheldenkwartier	169	12,6%
2347 Willemspark	10	12,5%
2449 Haagse Bos	23	48,4%
2561 Mariahoeve en Marlot	151	18,3%
2567 Mariahoeve en Marlot	49	11,4%
2569 Mariahoeve en Marlot	184	25,1%
2664 Bezuidenhout	74	13,5%
2665 Bezuidenhout	9	7,8%
2666 Bezuidenhout	150	23,8%
271 Belgische Park	110	27,9%
2718 Stationsbuurt	191	12,9%
2762 Stationsbuurt	6	4,8%
2763 Stationsbuurt	82	16,2%
2811 Centrum	170	15,7%
2812 Centrum	9	7,7%
2813 Centrum	60	17,3%
2814 Centrum	201	14,9%
2915 Schildersbuurt	471	14,7%
2916 Schildersbuurt	440	16,3%

Buurt	Aantal	Aandeel
2917 Schildersbuurt	212	12,7%
3032 Transvaalkwartier	154	14,8%
3033 Transvaalkwartier	229	28,5%
3034 Transvaalkwartier	139	16,0%
3130 Rustenburg en Oostbroek	99	18,5%
3131 Rustenburg en Oostbroek	58	17,1%
3135 Rustenburg en Oostbroek	102	19,1%
3284 Leyenburg	393	36,6%
3387 Bouwlust/Vredelust	246	15,8%
3396 Bouwlust/Vredelust	197	16,8%
3398 Bouwlust/Vredelust	376	24,1%
3399 Bouwlust/Vredelust	73	62,5%
3480 Morgenstond	177	13,8%
3488 Morgenstond	194	19,1%
3489 Morgenstond	310	24,3%
3620 Moerwijk	133	17,5%
3637 Moerwijk	275	17,7%
3638 Moerwijk	159	16,5%
3639 Moerwijk	131	13,0%
3721 Groente- en Fruitmarkt	67	12,5%
373 Westbroekpark/Duttendel	49	65,9%
374 Westbroekpark/Duttendel	7	29,9%
3819 Laakkwartier en Spoorwijk	108	13,1%
3822 Laakkwartier en Spoorwijk	176	20,6%
3823 Laakkwartier en Spoorwijk	77	13,6%
3824 Laakkwartier en Spoorwijk	124	16,5%
3825 Laakkwartier en Spoorwijk	156	15,9%
3826 Laakkwartier en Spoorwijk	199	12,3%
3960 Binckhorst	6	9,7%
4001 Wateringse Veld	48	30,4%
4002 Wateringse Veld	21	29,6%
4003 Wateringse Veld	3	11,0%
4004 Wateringse Veld	33	11,6%
4005 Wateringse Veld	7	4,2%
4106 Hoornwijk	2	50,0%
4212 Ypenburg	22	11,5%
4213 Ypenburg	21	10,9%
4214 Ypenburg	15	7,5%
4215 Ypenburg	10	5,9%
4418 Leidschenveen	4	10,1%
4419 Leidschenveen	6	9,3%
4420 Leidschenveen	45	20,4%
448 Benoordenhout	7	32,6%
475 Benoordenhout	10	19,3%

Buurt	Aantal	Aandeel
476 Benoordenhout	11	32,3%
477 Benoordenhout	5	16,7%
478 Benoordenhout	13	41,6%
479 Benoordenhout	10	20,5%
546 Archipelbuurt	98	27,9%
605 van Stolpark en Scheveningse Bos	34	60,8%
701 Scheveningen	100	27,3%
702 Scheveningen	109	26,2%
703 Scheveningen	64	19,9%
704 Scheveningen	137	34,0%
772 Scheveningen	79	44,4%
800 Duindorp	151	23,8%
907 Geuzen- en Statenkwartier	65	19,9%
908 Geuzen- en Statenkwartier	133	34,3%
Totaal	10.602	18,8%

Tabel b3.8 IZA Cura Den Haag

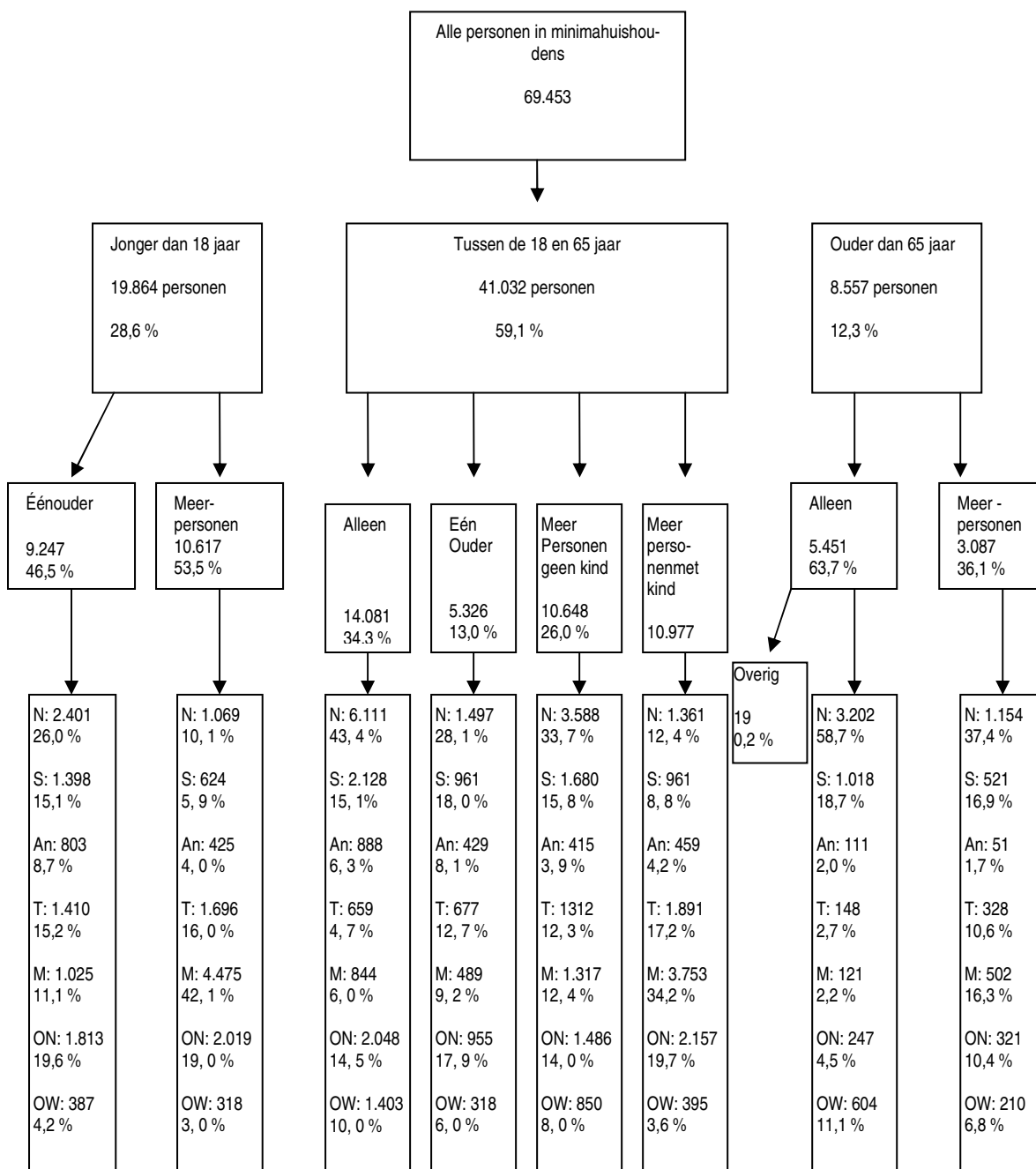
Buurt	Aantal	Aandeel
1142 Duinoord	3	6,7%
1143 Duinoord	37	20,9%
1250 Bomen- en bloemenbuurt	6	18,7%
1251 Bomen- en Bloemenbuurt	39	17,2%
1252 Bomen- en Bloemenbuurt	41	17,5%
1309 Vogelwijk	2	6,8%
1492 Bohemen, Meer en Bos	40	21,6%
1590 Kijkduin en Ockenburgh	10	45,2%
1591 Kijkduin en Ockenburgh	4	14,7%
1697 Kraayenstein	78	34,5%
1786 Loosduinen	198	26,9%
1795 Loosduinen	110	25,6%
1806 Waldeck	59	28,2%
1840 Waldeck	223	26,7%
1882 Waldeck	79	28,0%
1893 Waldeck	3	11,6%
1894 Waldeck	26	17,8%
1953 Vruchtenbuurt	46	23,6%
1983 Vruchtenbuurt	27	32,6%
2054 Valkenboskwartier	176	27,0%
2055 Valkenboskwartier	214	25,0%
2110 Regentessekwartier	161	28,8%
2144 Regentessekwartier	135	24,8%
2245 Zeeheldenkwartier	278	28,8%
2347 Willemspark	14	24,9%
2449 Haagse Bos	2	8,5%
2561 Mariahoeve en Marlot	207	32,4%
2567 Mariahoeve en Marlot	98	27,1%
2568 Mariahoeve en Marlot	1	17,5%
2569 Mariahoeve en Marlot	148	26,6%
2664 Bezuidenhout	141	29,1%
2665 Bezuidenhout	12	16,0%
2666 Bezuidenhout	111	24,6%
271 Belgische Park	67	22,5%
2718 Stationsbuurt	248	20,0%
2762 Stationsbuurt	27	31,2%
2763 Stationsbuurt	124	30,2%
2811 Centrum	246	28,3%
2812 Centrum	18	20,9%
2813 Centrum	112	36,4%
2814 Centrum	308	27,7%
2915 Schildersbuurt	1.010	34,3%
2916 Schildersbuurt	917	36,3%

Buurt	Aantal	Aandeel
2917 Schildersbuurt	571	36,5%
3032 Transvaalkwartier	328	33,8%
3033 Transvaalkwartier	223	31,0%
3034 Transvaalkwartier	254	33,5%
3130 Rustenburg en Oostbroek	93	22,3%
3131 Rustenburg en Oostbroek	54	21,2%
3135 Rustenburg en Oostbroek	82	20,8%
3284 Leyenburg	151	21,4%
3387 Bouwlust/Vredelust	399	30,6%
3396 Bouwlust/Vredelust	274	28,5%
3398 Bouwlust/Vredelust	385	31,3%
3399 Bouwlust/Vredelust	18	23,3%
3480 Morgenstond	339	31,3%
3488 Morgenstond	226	29,5%
3489 Morgenstond	317	31,5%
3620 Moerwijk	196	32,3%
3637 Moerwijk	418	32,6%
3638 Moerwijk	274	33,4%
3639 Moerwijk	261	30,8%
3721 Groente- en Fruitmarkt	146	31,2%
374 Westbroekpark/Duttendel	1	5,4%
3819 Laakkwartier en Spoorwijk	208	27,8%
3822 Laakkwartier en Spoorwijk	259	36,2%
3823 Laakkwartier en Spoorwijk	170	33,5%
3824 Laakkwartier en Spoorwijk	166	28,4%
3825 Laakkwartier en Spoorwijk	189	24,2%
3826 Laakkwartier en Spoorwijk	475	32,7%
3960 Binckhorst	17	33,1%
4001 Wateringse Veld	17	17,6%
4002 Wateringse Veld	8	14,1%
4003 Wateringse Veld	3	15,0%
4004 Wateringse Veld	78	32,2%
4005 Wateringse Veld	38	31,9%
4106 Hoornwijk	3	100,0%
4212 Ypenburg	45	26,3%
4213 Ypenburg	60	32,9%
4214 Ypenburg	37	22,7%
4215 Ypenburg	45	28,3%
4418 Leidschenveen	10	26,4%
4419 Leidschenveen	16	25,3%
4420 Leidschenveen	40	22,0%
448 Benoordenhout	1	6,6%
475 Benoordenhout	3	13,0%
476 Benoordenhout	6	26,8%

Buurt	Aantal	Aandeel
477 Benoordenhout	7	27,9%
478 Benoordenhout	2	13,3%
479 Benoordenhout	4	12,1%
546 Archipelbuurt	58	25,1%
605 van Stolpark en Scheveningse Bos	3	11,6%
701 Scheveningen	63	23,5%
702 Scheveningen	91	30,5%
703 Scheveningen	50	20,4%
704 Scheveningen	74	25,7%
772 Scheveningen	22	20,8%
800 Duindorp	140	28,3%
907 Geuzen- en Statenkwartier	35	15,7%
908 Geuzen- en Statenkwartier	58	20,4%
Totaal	13.317	29,3%

Bijlage 4 Overzicht personen met een minimuminkomen

Figuur b4.1 Overzicht alle personen met een minimuminkomen tot 105 procent

Figuur b4.2 Overzicht alle personen met een minimuminkomen tot 110 procent

